לציונות—לסוציאליזם—לאחות עמים

על המשמר

יום ה', ב' באב תשמ"ו, 7 באוגוסט 1986 / שנה מ"ד מס' 13108 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

מומחה סרטן יהודי קורא לעמיתיו בעולם לסייע להגירתו מבריה"מ

מוסקווה. — מומחה הסרטן היהודי הסובייטי, יוסף אירלין, פנה אמש לעמיתיו ברחבי העולם לפעול אצל שליט בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב, כדי לסייע לו לקבל היתר יציאה לישראל.

באיגרת שכתב לקונגרס הבין־לאומי ה־14 לסרטן, העומד להיפתח בבודאפשט, קובל ד"ר אירלין, כי הוא מובטל מעבודה מזה שבע שנים, מאז ביקש להגר לישראל יחד עם בני משפחתו. ד"ר אירלין מדגיש במכתבו, שאינו יודע שום סודות צבאיים או סודות אחרים של המדינה הסובייטית.

עוד מצהיר ד"ר אירלין במכתבו על כוונתו לפתוח ב־14 באוגוסט בשביתת רעב. (ע־צ)

5 נשרפו למוות בכביש הערבה

הנספים: אם, שלושת בנותיה ואחייניתן ● אבי המשפחה נפצע ● בתאונות נוספות נהרג אדם אחד ונפצעו 11

מאת שלי יחימוביץ', רפי גאון, מוטי בסוק ויצחק שור, כתבי „על המשמר", וכתב עתי"ם

חמישה אנשים נשרפו אתמול למוות בהילכדם במכונית שהתהפכה. ההרוגים הם איטה אוחיון (38) ושלושת בנותיה אריאלה (12), שני (5 וחצי) ושגית (14). הרוגה נוספת היא בת אחיו של אבי המשפחה, ליאן אוחיון (12 וחצי), תיירת מקנדה.

הנהג, אלברט אוחיון (40), פצוע באורח בינוני.

אתמול סמוך לשעה 6 אחר־הצהריים, בקילומטר ה־75 לאילת, בין היישובים לוטן ויהל, סטתה מכונית הקורטינה של משפחת אוחיון לשוליים הימניים של הכביש, והתהפכה לתוך מעביר מים. הרכב נחת על גגו ופרצה בו דליקה. ששת בני המשפחה נלכדו ברכב הבוער.

אמבולנסים של יישובי הערבה הגיעו למקום וניסו לחלץ את נוסעי הרכב הבוער — אך ללא הצלחה. טרקטור של אחד הקיבוצים הפך את הרכב ואז חולצו ממנו הגופות. האם, איטה, ושלושת בנותיה, כבר היו ללא רוח־חיים. נעשו ניסיונות להציל את חייה של ליאן, שהראתה סימני חיים, אולם לאחר מספר דקות קבע רופא את מותה.

אינו יודע מה התרחש

מנהל ביה"ח יוספטל, אהרון ליבנה, אמר, כי אוחיון פצוע בצלעותיו ובחזהו וכי אין חשש לחייו. לדבריו, האיש שרוי עדיין בהלם ואינו יודע כלל מה התרחש.

אלברט אוחיון הוא עובד אגף הרווחה של עיריית באר־שבע. הוא עובד כמרכז צוות הנוער והצעירים בדרום ומשמש זה עשרות שנים כמדריך חבורות רחוב. בראשית השבוע יצא עם רעייתו איטה

(המשך בעמוד 2)

המכונית השרופה לאחר חילוץ הקורבנות. (צילום: ג'קי פומס, „חדשות")

איטה אוחיון (מימין) ושתיים מבנותיה שנספו: אריאלה ושגית.

הירושימה — ארבעים ואחת שנה

תושבים מהירושימה מדגימים ערימות של גוויות מול אתר הזיכרון לחללי הפצצה האטומית על עירם, אתמול לפני 41 שנה. ראו ידיעה בעמוד 3. (צילום: אי.פי.)

3 מהעותרים לבג"ץ יבקשו דיון נוסף

בג"ץ קבע, ברוב קולות, כי החנינות בדיעבד שהעניק הנשיא לאנשי השב"כ תקפות ● עם זאת, המליץ לשנות את החוק בנקודה זו ● חקירת המשטרה תחל ● צפויות פניות נוספות של אנשי שב"כ לחנינה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וכתב עתי"ם

בג"ץ החליט ברוב דעות, כי החנינות שהעניק נשיא המדינה לראש השב"כ, אברהם שלום, ושלושה אנשי שב"כ אחרים — תקפות. בדעה זו תמכו נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, והמשנה לנשיא בית־המשפט, מרים בן־פורת. השופט אהרן ברק התנגד. עם זאת, המליצו השופטים לשנות את החוק בנקודה זו.

בג"ץ החליט פה־אחד, שלא לחייב את המשטרה לחקור את פרשת השב"כ ולהסתפק בהבטחתו של היועץ המשפטי למשטרה לפתוח בחקירה.

הכרעת בג"ץ שהחנינות שהעניק הנשיא לראש השב"כ ולשלושה מאנשי שירות הביטחון תקפות, תביא כנראה לפניות נוספות של אנשי שב"כ שיבקשו מהנשיא חנינות דומות.

מלשכת נשיא המדינה נמסר, כי עד כה לא הגיעו בקשות נוספות לחנינה. אנשי השב"כ שלא יגישו בקשה לחנינה יוכלו איפוא להיקרא לחקירה ולעמוד, לכאורה, לדין.

שמגר יחליט

שלושה מן העותרים לבג"ץ הודיעו, כי ישקלו לפנות לבית־המשפט ולבקש לערוך דיון נוסף.

(המשך בעמוד 2)

עוד תגובות ופרשנות בנושא הבג"ץ ב„על היום", עמוד 5. נימוקי השופטים בהרחבה — עמוד 8.

עו"ד דב וייסגלס (מימין), נציג אנשי השב"כ ועו"ד אמנון זכרוני, אחד ממייצגי העותרים — מחכים לתחילת ישיבת הבג"ץ. (צילום: יצחק הררי)

מורחקים ממדינת חוק

[illegible] שחלפה לא תירשם כציון דרך חיובי בגיבושה של ישראל [illegible] חוק דמוקראטית. הכנסת, תחת לחץ גס של הליכוד ושל הסיעות הדתיות, ומול ריפיון רוח של מפלגת העבודה, העבירה באישון לילה שני חוקים אשר מוטב [illegible] צודקת. היה לו־לא באו אל סידרי שלטוננו. החוק [illegible] בישראל לעבירה פלילית חמורה, נוסח באופן מעורפל מביך ומגוחך. [illegible] ממנו כל שיניו. מה שנותר, ונתקבל על־ידי הכנסת, היא נוסחה [illegible] משתמעת למעשה הרשות לעסוק באפליה ורדיפה על רקע [illegible]; בכך היתה כנסת ישראל לבית המחוקקים הראשון בדור הזה, [illegible] חוק המטהר, למשל, את כל מעשיה של האינקוויזיציה בימי [illegible], שלא היתה אלא רדיפת יהודים ממניעיים דתיים מובהקים. חלק [illegible] מן המגורשים נעשה בשמה של הדת הנוצרית, ולפי החוק החדש היה [illegible]. החומייניזם האיסלאמי אף הוא זכה ל־גושפנקא מוכרת בחוקי [illegible].

החוק השני שקיבלה אמש הכנסת אף הוא חסר תקדים בעולם וספק [illegible] בכלל יכול היה לעמוד כבר־תוקף מול מערכת של חוקי יסוד וזכויות [illegible] קונסטיטוציוניות. חוק זה אוסר למעשה על מגע עם כל פלשתיני [illegible] הוא חצו אם מגדיר את עצמו כמקורב לארגון לשיחרור פלשתין. [illegible] רובם המכריע של הפלשתינאים רואים את עצמם ככאלה. לאמור, [illegible] חוק הבא לנתק כל קשר של הידברות בינינו לבין שכנינו, ולו ואף [illegible] של שלום והבנה. לא ניתן להבין את הגיונו המשפטי של חוק זה, [illegible] בהחלט להבין את מקורותיו הרוחניים: זהו הפחד המושרש והאפל [illegible] כל פתרון מדיני אפשרי, שיתחשב גם בזכויותיו הלאומיות של העם [illegible] חייבים אנו להידבר.

מפלגת העבודה, בעיוורונה, הסכימה לפרוך יחדיו שני חוקים אלה. כי [illegible] נחשב הראשון כקשה לעיכול עבור הליכוד, והשני כקשה לעיכול [illegible] השמאל הדמוקראטי. לבסוף, יצאה מפלגת העבודה קרחת מכאן [illegible], ובאופן המקומם ביותר: היא ויתרה לימין הלאומני בנושא הגדרת [illegible] וצמצום תחולתו. וגם בנושא המהותי של מפגש בין ישראל [illegible] התוצאה היא בלי צל של ספק נצחון פרלאמנטרי כפול [illegible] הפסד כפול למערך ולדמוקראטיה הישראלית.

ואם לא די בכך, באה החלטה של רוב שופטי בית המשפט העליון — [illegible] שאינה נראית לנו נכונה לגופו של עניין — והורידה מסדר היום [illegible] את חקירת פרשת השב"כ. לאחר החלטה זאת, המאשרת את [illegible] של החנינות שנתן הנשיא, אין עוד טעם ותכלית בניהול חקירה [illegible] ובאמת חבל על הזמן, הכסף והמאמץ. לא תהיה כאן שום [illegible] לא יהיה שום משפט ושום „דרג מדיני" לא יחקר ממש. יצחק שמיר [illegible] על העליונה ומבחינת מאזן הכוחות הפוליטיים זהו שוב נצחון [illegible] לליכוד.

מקרה ה„נטישה" נחקר בהוראת הרמטכ"ל ובתחילת השבוע הבא יפורסמו המסקנות

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

[illegible]

מונתה ועדה לבדיקת המינויים הפוליטיים בשירות המדינה

קיסר בכנס חירום של עובדי שירות התעסוקה: קיימת סכנה שנחזור למצב שהיה בשנות ה־50

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

נציב שירות המדינה, אברהם נתן, מינה ועדה בראשות פרופ' עמנואל דרור, ובהשתתפות חברי הכנסת שבח וייס מהמערך ודן מרידור מהליכוד, כדי לבדוק את כל הסוגיות הקשורות ליחס בין המפלגות הפוליטיות לשירות בסגל הבכיר בשירות המדינה.

לדברי נתן, קיים בישראל מצב לא בריא של ערבוב בין המודל האמריקני של שירות מדינה למודל בריטי. הוא אמר, שעל ישראל להחליט אם רצוי שיהיה סגל בכיר בשירות המדינה שיהיה לא מפלגתי, כמו במודל הבריטי, או שיהיה בשירות המדינה סגל בכיר אשר יעבוד לפי חוזה מיוחד ויורשה להשתתף בפעילות פוליטית, כמו בארה"ב.

לגבי המצב הקיים היום אמר נתן, כי השרים נתונים לתלות הולכת וגוברת במרכזי המפלגות ולכן נוצרים מצבים שחברי מרכז של המפלגות הגדולות ממונים לתפקידים בכירים.

על המינוי במשרד־העבודה אמר נתן, שבמקרים רבים החוק מאפשר לשרים למנות אנשים לתפקידים בכירים על־פי שיקול דעתם, ולכן במסגרת הקיימת אין מה לעשות נגד מינויים כאלה.

כנס חירום

„שרות התעסוקה הוא גוף ממלכתי, ולא ממשלתי או מפלגתי, ומכאן מתחייבת מערכת נוהלים הפועלת בשרות, זה על בסיס ממלכתי, כשזכות העבודה והפרנסה לכל אזרח ישראלי משוחררת לחלוטין משיעבוד ללחצים פוליטיים אלו או אחרים" — אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, בכנס חירום ומחאה של מאות עובדי שירות התעסוקה מכל הארץ, שהתקיים בבית הועד הפועל של ההסתדרות בתל־אביב.

הכנס נקרא ע"י הסתדרות עובדי המדינה והוועד הארצי של עובדי השירות נגד הפרת נוהלי מינוי וקידום עובדים בשירות התעסוקה באמצעות הצנחת עובדים מבחוץ לעמדות מפתח ולתפקידים רגילים, בייחוד „ביוזמתם השירותיים של הנהלת משרד־העבודה־והרווחה בראשותו של השר משה קצב", כדברי הסיכום המשותף בתום הכנס.

מזכ"ל ההסתדרות אמר לעובדים שעליהם, יחד עם הסתדרות עובדי המדינה, לעמוד על משמר זכויותיהם החוקיות כעובדים בשרות ממלכתי. עם זאת ציין קיסר, ששר רשאי לבחור לו במשרדו הממשלתי צוות עוזרים קרובים הזהים עימו בהשקפותיו הפוליטיות.

אך לא כאשר מדובר במוסד ממלכתי כמו שרות התעסוקה, הביטוח־הלאומי, המכון־לפריון־עבודה וכיו"ב. „במקרה כזה, הטעים קיסר, חייב השר הממונה להתייעץ עם גורמים ציבוריים השותפים למוסד הממלכתי ולעשות זאת בתום לב".

קיסר הבהיר בהרחבה את המשבר הממלכתי של שירות התעסוקה הנוכחי, שבא במקום לשמש [illegible] העבודה [illegible] וההסתדרותיות, והזהיר מפני הסכנה ששרות התעסוקה עלול לחזור למצבו בשנות ה־50, „אם תימשך הדרך שבה הולך כיום שר־העבודה, משה קצב, באשר למינויים פוליטיים של עובדים בכירים בשירות, לרבות פיטורי המנכ"ל הוותיק, ברוך חקלאי ומינוי של מנכ"ל מאנשי שלומו".

ראובן כדיעמי, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, הודיע לעובדים שההסתדרות עומדת לימינם במאבקם הצודק והיא תפעל לביטול המינויים בשרות שלא נעשו כדין המקובלת.

רכב חשמלי ינוע בכבישי ישראל

כלי רכב מונע בחשמל הוצג אתמול ע"י שר־האנרגיה־והתשתית, משה שחל, ומנכ"ל חברת החשמל, יצחק חופי, במסיבת עתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

השר שחל אמר, כי משרדו תומך בקיום הפרוייקט הנסיוני של הפעלת רכב חשמלי בישראל. אם הפרוייקט יעלה יפה אפשר יהיה להשתמש בכלי רכב חשמליים במיגזורים שונים של המשק, כמו חלוקת מוצרים, דואר, תחבורה פנימית בישובים וכן בתחבורה הפנים־מפעלית.

השר שחל הוסיף, כי לרכב החשמלי יש מספר יתרונות, והחשוב ביניהם הוא מניעת זיהום האוויר. יתרון נוסף הוא ייעול השימוש בתחנות כוח. רכב חשמלי טוען את מצבריו מרשת החשמל בלילה וכך ניתן לנצל את עודף כושר יצור החשמל.

עוד אמר, כי יש התפתחויות טכנולוגיות בתחום המצברים והן יהפכו את הרכב החשמלי לכלי יעיל וכלכלי יותר.

שר־האנרגיה־והתשתית סבור, כי עקרונית ניתן לייצר רכב חשמלי גם בארץ בהשקעה קטנה בהרבה מזו הדרושה לייצור מכונית רגילה. הוא הוסיף, כי משרדו מוכן להשתתף בהשקעות ברכבות פרברים. הוא אמר, כי לממשלה יש אפשרות להשקיע בפרוייקט כמיליארד דולר.

המכונית שהוצגה במסיבה נקנתה על־ידי חברת החשמל בבריטניה במחיר 16 אלף ליש"ט ובה 10 מושבים לנוסעים, נוסף לנהג. המכונית מובילה עובדים מסביבות חיפה לתחנות הכוח בחיפה.

השר שחל אמר, כי יש התנגדות של משרד התחבורה לרישוי רכב חשמלי בארץ. (עתי"ם)

השר שחל יוצא מרכב הניסוי המונע בחשמל. (צילום: גיורא שלמון)

מפקד הכבאים בעקבות הדליקה ברמת־אביב: דיירים מזלזלים בחייהם

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

מפקד כבאי ת"א, אהרון אשל, מתח אתמול ביקורת על דיירי הבית ברחוב בן־יוסף 27 ברמת־אביב, שעלה אור לאתמול בלהבות.

אשל אמר, כי דרכי המילוט היו חסומים ע"י חפצים שהציבו הדיירים ודלתות רבות האמורות להישאר פתוחות היו נעולות. לדבריו גרם הדבר לבזבוז דקות יקרות במהלך הכיבוי והחילוץ. „דיירים מזלזלים בחייהם ועושים פלסתר את נהלי הבטיחות", אמר אשל.

הבית בן 15 הקומות בשכונת רמת־אביב ג' עלה בלהבות בשעה 1.30 אחר חצות אור לאתמול, לאחר שפרצה אש בחדר העבודה של ג'ורג' שרבוס, עובד מפעל הפיס, בדירתו בקומה השמינית. האש התפשטה גם לדירות סמוכות וכוחות מכבי האש השתמשו בשני מנופי־גבהים כדי לכבות את השריפה.

עשרות מדיירי הבית הצליחו לרדת בכוחות עצמם. כמה משפחות, בדירות הסמוכות לדירתו של שרבוס, נלכדו בדירותיהם אפופות האש והעשן. הלכודים חולצו ע"י מכבי האש לאחר שכובתה השריפה. איש מהם לא נפגע.

דלתות המילוט ננעלו

בשיחה טלפונית עם כתב „על המשמר" אמר אהרון אשל, שפיקד על מיבצע הכיבוי והחילוץ, כי הדיירים סגרו את חדר המדרגות עם קרשים ומנעו בכך אפשרות להימלט. כמו־כן נעלו הדיירים דלתות ופתחי יציאה לגג והכבאים לא יכלו לפרוץ לגג ולשחרר את הלכודים.

לדברי אשל, סיפרו אנשי ועד הבית כי שוטר לשעבר, המתגורר בבניין, המליץ להם לנעול את דלתות המילוט כדי שלא יכנסו גנבים.

אשל מתח גם ביקורת על כך שהדיירים לא ביצעו את פעולות הכיבוי הראשונות, באמצעים שעמדו לרשותם. „בבניין היה גלגלון עם צינור של 25 מטר, אמר אשל, והדיירים לא השתמשו בו". לדברי אשל, ציוד כיבוי אחר המותקן בבניין, בהתאם לדרישות החוק, לא היה תקין.

„הליקויים האלה, אמר אשל, מנעו את האפשרות להכניס את האנשים חזרה לביתם מוקדם יותר. מפני שהבית היה אפוף עשן במשך שעות ארוכות אחרי הכיבוי. אני מותח ביקורת כללית, על שהופכים חדרי מילוט למחסנים, ונועלים חדרים ודלתות, שאמורים להיות פתוחים".

באשר לשריפה עצמה ציין אשל, כי מבחינת מכבי האש היתה זו שריפה רגילה לגמרי ולא היה בה כל סיכון. „בשלב ראשון מנענו את התפשטות האש מהדירה בה פרצה אל דירות אחרות, באמצעות מנופי הכיבוי. בשריפות כאלו האש פורצת מהחלונות, ובפעולת יניקה (שאבה) אל הדירות האחרות. לכן מנענו בשלב ראשון את התפשטות האש לדירות האחרות".

החקירה הראשונית של חוקרי מכבי האש העלתה, כי השריפה נגרמה כתוצאה מקצר חשמלי בחדר העבודה, שהיה עמוס ספרים ומכשירי חשמל.

קיסר החזיר את מזכיר מוה"פ מכבש המטוס כדי לטפל בעובדי „טקסטיל דימונה"

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

מזכיר מועצת פועלי דימונה, יוסי בוטבול, הורד שלשום ממטוס שעמד להמריא לאירופה לפי הוראתו של מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. קיסר הורה לבוטבול לוותר על נסיעתו ולשוב לדימונה, כדי לטפל בבעיות העובדים במפעל „טקסטיל דימונה".

השביתה במפעל, המונה 520 עובדים, נמשכת זה 18 יום. העובדים תובעים מההנהלה תוספת של 300 ש"ח למשכורתם, ומשלא נענו תביעותיהם פתחו בעיצומים ובשביתת האטה. בתגובה השביתה ההנהלה את המפעל בהשבתת מגן. זה למעלה משבועיים שהמפעל סגור. העובדים לא יקבלו דמי שביתה עבור ימי השבתת המגן.

אתמול הגיעו נציגי העובדים למשרדו של קיסר בתל־אביב, שם התפרצו ותבעו לטפל בענייניהם. קיסר שיגר מייד שליח לשדה התעופה, והשליח מסר לבוטבול מכתב מיו"ר אגף הארגון, בו הוא נדרש לשוב מייד לדימונה.

נסיעתו של בוטבול לאירופה מתוכננת זה חודשים רבים. אתמול הגיע לשדה התעופה עם 26 שחקני הפועל דימונה. יעד המשלחת הוא שתי ערים תאומות לדימונה: אנדרלכט בבלגיה וסנטמו בצרפת.

אתמול אמר יוסי בוטבול, „הכל היה סגור לקראת היציאה שלי [illegible] יום. זו היתה החלטה מאוד קשה. משנת 49 לא יצאתי לחו"ל. אבל לא רציתי להמרות את פיו של מזכ"ל ההסתדרות. [illegible] אמרתי זאת לקיסר, אבל קיבלתי את הדין".

אתמול [illegible] ההסתדרות [illegible] בענייני „טקסטיל דימונה" [illegible] לפי שעה נראה כי [illegible] עומדת בפני קיום.

ביקורת חצות

יהודי מוכשר

הזמר וכותב השירים הדרום אפריקני פול קלינגמן, מרקד על הבמה כמו רב חביב ממאה־שערים, שלבש חזות איש־המערות: יחף, במכנסיים לבנים ולא סימטריים, כשצעיף קשור לרגלו הימנית ואח"כ גם השמאלית. הוא שר בקול צרוד יותר מדילן, מילים שצריך להקדיש להן הרבה תשומת־לב, כמו בשירים של דילן.

בין שיר לשיר הוא מספר על מפגשיו והליכתו בעקבות דמות לבושה בראש פרה, שמספרת לו על עבדים ואנשים חופשיים ועל החיים.

תקליטיו של קלינגמן מוגבלים להפצה בדרום אפריקה ובוודאי שלא הגיעו לישראל, והקהל בבית לסין אמנם התקשה לדמיין את הקצב העשיר ששומע הזמר בראשו (ואשר מופיע בתקליטים) כשהוא מנגן בגיטרה אקוסטית, בקולו ובכפות רגליו. השקופיות היפות שהוקרנו ברקע־הסיפורים, לא פתרו את חידותיהם. פול קלינגמן, יהודי מוכשר. כשייצא תקליטו החמישי באנגליה אולי נזכה להכירו טוב יותר.

עמית רוט

שמירת הורים ברוב בתיה"ס תופסק אחרי החגים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שמירת הורים ברוב בתי־הספר תיפסק אחרי חגים — הודעה על כך מסרו נציגי המשטרה וצה"ל לוועדת החינוך, אשר דנה בהארכת תקנות שעת חירום הנוגעות לאבטחת מוסדות חינוך.

הוועדה האריכה אמנם את התקנות בשנה, אך לא כדי שההורים ישמרו, אלא כדי שגורמי הבטחון יוכלו לקרוא להורים לשמור כאשר יידרש.

סידורי הבטחון והאבטחה יישארו כפי שהיו, אך המשטרה תתקין מתקנים אלקטרוניים ותערוך סיורים.

יו"ר ועדת המנהלים בהסתדרות המורים, משה אידלשטיין, הודיע לוועדה כי המורים לא יסרקו את שטח בית הספר מדי בוקר. את הודעתו נימק בכך, שרוב המורות הן אמהות צעירות, ופעילות זו תיאלץ אותן להקדים את בואן לבית הספר בשעה.

גם ש"ס במסיתים נגד ערבים בנווה־יעקב

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

כרוזי־הסתה נגד ערבים המתגוררים בשכונת נוה יעקב שבצפון־ירושלים, שוב יצרו מתיחות בין התושבים.

בעבר סערו הרוחות כשיסודות לאומניים, שזוהו כאנשי כ"ך וש"ס, ניהלו מסע הסתה נגד הערבים. רובם ככולם נושאים אזרחות ישראלית. המסיתים לא הסתפקו ואף הציתו דירת מגורים של משפחה מהכפר אבו־גוש שעקרה לשכונה.

בכרוזים שהופצו בימים האחרונים נאמר, בין היתר, כי בנוה יעקב „מתחיל תהליך של התבוללות וטמיעה, סמים וזנות, המסכנים את חיינו ואת חיי ילדינו".

הכרוז מאשים את הערבים בשינוי אופיה היהודי של השכונה וקורא לתושבים לצאת ולהפגין נגד מגורי ערבים באזורים מאוכלסים ביהודים.

חבר מועצת עיריית ירושלים והנהלת העיר מטעם מפ"ם, איתן מלניק, מסר לכתבנו כי יש לעשות הכל למנוע קיומה של העצרת המתוכננת. הוא הודיע, כי תיבדק היטב מעורבותם של נציגי ש"ס בארגון ההפגנה ואם אמנם הם יטלו בה חלק ייתבע במפגיע סילוקם מהנהלת העיר. בזמנו הבטיחו נציגי ש"ס להסיר ידיהם מפעולות נגד ערבים בנווה־יעקב.

כיום מתגוררות בשכונה הירושלמית כ־50 משפחות ערביות.

„מורים מסייעים לתלמידים לרמות בבחינות הבגרות"

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

ישנם מורים המשתפים פעולה עם תלמידיהם במהלך בחינות הבגרות וכותבים על הלוח את התשובות לשאלות, או אפילו משכפלים בורייזות את התשובות — אמר לכתבנו אחד מחברי הוועדה המטפלת בשינויים במתכונת בחינות הבגרות.

אישור לטענה זו נמצא בסקר שערכה ד"ר מיכל בלר, מן האוניברסיטה העברית, בקרב 2,000 תלמידים. הם השיבו אנונימית לשאלון שעסק ברמייה בבחינות הבגרות. 16 אחוזים מן התלמידים הודו, כי נעזרו במורה או במשגיח במהלך הבחינות.

חבר הוועדה לשינוי מתכונת בחינות הבגרות אמר לכתבנו, כי כתוצאה ממערכת של רמייה מאורגנת, התחילה להתפתח תופעה של הלשנות: מורים ותלמידים מבתי־ספר שהתנהגו כחוק התלוננו על בתי־ספר שכנים, שעסקו במעשי רמייה.

לשאלתי, השיב יו"ר הוועדה לשינוי מתכונת בחינות הבגרות, בנימין אמרי, כי אילו ידע את שם המורה המשכפל תשובות לשאלוני הבגרות, היה פונה מייד למשטרה. למשרד החינוך ידועות תופעות של מעשי רמייה, והשנה הציב המשרד מפקח כמעט בכל בית־ספר. היו תלמידים שנבחנו במבנה שאיננו בית־ספרם.

שוב סכסוך בין עיריית אשקלון לחברת החשמל

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

שוב פרץ סכסוך בין עיריית אשקלון לבין חברת החשמל, הפעם בנושא הכיוב לאתר תחנת־הכוח באשקלון.

העירייה תובעת שהיא תטפל בהקמת הכיוב לתחנה ותגבה את האגרות בהתאם, ואילו חברת החשמל רוצה לבצע את העבודה הזאת בכוחות עצמה.

אחרי ההחלטה של ועדת בניין ערים מקומית בנושא זה, פנתה חברת החשמל בערעור לוועדה המחוזית [illegible] פסקה לטובת עיריית אשקלון. ראש העיר, אלי דיין, סיפר לכתבנו, כי חברת החשמל לא השלימה עם ההחלטה והיא עומדת לפנות לבג"ץ בעניין זה.

המדובר בכסף רב, ולדברי דיין, גם בעיקרון, שלפיו חברת החשמל איננה בונה בשטח אקס־טריטוריאלי, אלא בתחום שיפוטה של עיריית אשקלון. העירייה, בלא לחכות להחלטת בג"ץ, תתחיל לחפור את צינור הכיוב לאתר תחנת הכוח.

שני הסכסוכים הקודמים בין העירייה לבין חברת החשמל היו [illegible] תוכניות הבנייה, הוועדה המקומית או ועדת תכנון ובנייה ארצית, וכן בשאלת תשלומי הארנונה לעירייה — ובשתי המחלוקות [illegible] זכתה עיריית אשקלון.

קאהיר: האופטימיות של בוש בשאלת טאבה — עדיין מוקדמת

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

ראש המשלחת המצרית לשיחות טאבה, ד"ר נביל אל־ערבי, אמר אתמול, כי עדיין קשה לקבוע את המועד לחתימה על שטר הבוררות.

ד"ר אל־ערבי אמר, כי לא תהיה חתימה לפני שיושג הסכם על כל הסעיפים השנויים במחלוקת.

מקורות דיפלומטיים בקאהיר אומרים, כי המחלוקת העיקרית בשלב זה של הדיונים היא על המפה המצורפת לשטר הבוררות. מצרים עומדת על כך, שבמפה יסומן הגבול הבין־לאומי שהוא הגבול המנדטורי מ־1948, ואילו ישראל מבקשת לקיים גם את קו הגבול של 1906.

ראש המשלחת המצרית אמר, ששני הצדדים עדיין דנים בנושאים טכניים ורק אחרי שתושג הסכמה עליהם, אפשר יהיה לדון בשאלה הקשה ביותר והיא נוסח השאלה שתוצג לבורר. הצדדים עדיין לא הגיעו גם להסכמה בעניין קביעת שמותיהם של הבוררים.

עוזר שר־החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי, נישאר עדיין בקאהיר ומנסה להביא לסיכום – ולו גם לסיכום ביניים – שיאפשר חתימה בראשי־תיבות על שטר הבוררות עוד השבוע.

אולם מקורות בקאהיר אמרו אמש, כי האופטימיות של ארה"ב מוקדמת ובמיוחד האופטימיות שהביע שלשום ג'ורג' בוש, במסיבת העיתונאים שלו בקאהיר, כאשר אמר כי בתוך 24 שעות אפשר יהיה להגיע לחתימה על שטר הבוררות.

צלצול [illegible]יר

פרופ' הנס קלינגהופר, מומחה למשפט קונסטיטוציוני:

להוציא החנינה מטיפול שר־המשפטים

נשיא בית המשפט העליון, השופט שמגר, התריע בזמנו על ריבוי החנינות העלול לפגוע במערכת המשפט בארץ. כיצד תשפיע פסיקת בג"ץ על המערכת?

— אני יכול רק לקוות, שהשימוש בסמכות החנינה לא יהפוך לשיגרתי, כי אז יהיה זה באמת אסון לשלטון החוק. בהקשר זה צריך להדגיש ולומר, כי גם השופט שמגר וגם השופטת בן־פורת מסייגים את האפשרויות למתן חנינה לפני ההרשעה, ואומרים, שהשימוש בסמכות החנינה צריך להיות נדיר ביותר ובמקרים יוצאים מן הכלל.

מה יעשה, אם כן, נשיא המדינה כשיפנו אליו אנשי חורג חוטף בשב"כ ויבקשו חנינה?

— הוא יצטרך לקרוא שוב את דברי השופטים ולהסס להעניק. נראה, איפוא, שהנשיא נכנס כאן למילכוד מסויים.

— כן, מבחינת האפשרויות העומדות בפניו. המצב שנוצר איננו לטובת הנשיא.

האם צריך לשנות את החוק בנושא החנינה?

— כן. וזוהי גם המלצתם של השופטים שמגר ובן־פורת בפסק הדין. שניהם כותבים, ש„המצב החקיקתי טעון הבהרה". אני הייתי מוסיף, שצריך לקבוע בחוק, שיש לסייג את החנינה לפני ההרשעה למקרים נדירים ביותר.

האם צריך למנוע משר המשפטים, שהוא אישיות פוליטית, מלהתערב בתהליך החנינה?

— כן. מאז ומתמיד הצבעתי על כך, שהחוק מעניק את סמכות החנינה לנשיא המדינה בלבד. זאת, למרות שהחלטתו מצריכה גם קבלת חתימת קיום של ראש הממשלה או אחד השרים. אלא שבפועל, יחידת החנינות במשרד המשפטים היא הממליצה בפני הנשיא על החנינות. והדבר איננו רצוי וגם איננו בהתאם לרוח החוק. הייתי מעדיף, שיחידת החנינות תוקם ליד לשכת נשיא המדינה, והיא שתבקש את תיקי הנידונים מבתי המשפט, ותמליץ על מתן החנינות בעתיד.

אתי רונאל

5 נשרפו למוות בכביש הערבה

(סוף מעמוד ראשון)

ושלושת בנותיו לטיול באילת. הם לקחו עימם את האחיינית מקנרה.

מוטי קצריר, עוכר חבורות רחוב בעיריית באר־שבע ומנהל פרויקט „18 פלוס" בעיר, הוא חברו הטוב של אלברט אוחיון. אמש אמר מוטי צפריר לכתבת „על המשמר": „משנת 1976 אחנו עובדים יחד צמוד. זוהי יחידה, שמעבר למערכת העבודה כה יש קשרים הדוקים בין האנשים. אלברט הוא אדם מאוד ישר, עם אידיאולוגיה והמון רצון לעזור לאנשים. היינו חברים טובים. אני עדיין לא מעכל את זה. אחיו ביקש ממנו שיכיר לבתו ליאן את הארץ וככה זה נגמר".

מורה למבוגרים

איטה אוחיון שירתה כמורה חיילת בבאר שבע, והכירה שם את אלברט אוחיון. זמן קצר לאחר מכן הם נישאו. איטה לימדה בבית הספר היסודי „קפלן" בשכונת בית אליעזר בחדרה ובבית הספר התיכון העירוני בחדרה. היא בת יחידה להורים קשישים ורק ביום שבת ביקרה המשפחה אצל הוריה, ולאחר מכן יצאה לטיול באזור אילת. עד יום מותה עבדה איטה בהוראת מבוגרים בבאר־שבע.

שכנים ברחוב ביאליק בבאר־שבע היו המומים, עם היוודע דבר האסון. „הם אנשים שקטים, עדינים ורגישים", סיפרו שכנים. איטה אוחיון הייתה פעילה מאוד בוועד ההורים של בית־ספר „אחווה" והייתה מודאגת מאוד מההישגים הלימודיים של הבנות.

קרן נוביק (15) סיפרה על שגית אוחיון המנוחה: „היא הייתה החברה הכי טובה שלי. שגית אהבה לצייר ואהבה מאוד לעזור לאנשים". שגית וקרן סיימו לאחרונה את לימודיהן בכיתה ח' של בית־הספר „אחווה" בבאר־שבע.

אדם נהרג

אדם נהרג, שניים נפצעו קשה, שניים בינוני ושניים קל — בשתי תאונות שאירעו אתמול בכביש קריית־גת בין השעות 3 ל־3.20 אחה"צ.

בשעה 3 הגיעה מונית מעזה לצומת גבעתי מכיוון בדרייה ולא עצרה בתמרור „עצור". משאית חברונית שבאה מאשקלון לכיוון קריית־גת, פגעה במונית ומעוצמת המכה נפגעה גם מכונית פרטית ישראלית שעמדה בקו עצור, מכיוון שדרות באותה צומת.

אדם אחד מנוסעי המונית נהרג במקום, שניים נפצעו קשה ושניים בינוני. זהותם של הנוסעים טרם הוברה אך ידוע, כי [illegible] נוסעי המונית היו גם יהודים. שני נוסעי הרכב הפרטי שעמד נפצעו קל. שמות שניים מהנפגעים: מיכאל חרד (30) וציפורה דינקנר (29).

הניידת לא הגיעה

כעבור 20 דקות נסעה ניידת משטרה מקריית־גת למקום התאונה. מייד לאחר שעברה את הרמזורים בצומת פלוגות, פגעה במשאית צבאית שבאה ממול. מעוצמת ההתנגשות פגעה המשאית ברכב פרטי נוסף שעמד בצומת, לפני הרמזורים. שני השוטרים שהיו בניידת — סמל שני ברבי ורס"ר דותן — נפצעו פצעים בינוניים.

כל שמונת הפצועים הועברו לבית־החולים „ברזילי" באשקלון. מנהל בית־החולים, ד"ר שמעון שרף, מסר לכתבנו, כי אחד הפצועים עבר, בשעת מסירת הידיעה, ניתוח בעמוד השדרה. ארבע נוספים סובלים מזעזוע־מוח ואושפזו. האחרים טופלו ונשלחו לבתיהם.

5 נפצעו בעמק

חמישה בני־אדם נפצעו בתאונת־דרכים שקרתה אמש, סמוך לשעה 7 בערב, בדרך מכפר החורש, לא רחוק ממגדל העמק, סמוך לביח"ר „נילית". שלושה מהם, תיירים מגרמניה, פצועים באורח קל, ושני ישראלים פצועים בארח בינוני.

החמישה טופלו במקום על־ידי ניידת טיפול נמרץ של מד"א בעמק והועברו, בסיוע אמבולנס נוסף ממגדל העמק, אל בית־החולים בעפולה.

עלייה של 14 אחוז

במחצית הראשונה של שנת 1986, חלה עלייה של כארבע־עשרה אחוז במספר תאונות הדרכים, בהשוואה לאותה תקופה אשתקד - סיפרו אתמול לכנסת שרי המשטרה והתחבורה, בר־לב וקורפו, בתשובה לשאילתה של אוריאל לין (ליכוד־ליברלים).

במחצית הראשונה של השנה הנוכחית היו 846 יותר תאונות ו־1044 יותר נפגעים. במספר ההרוגים חלה עלייה של אדם אחד, נרשמה עלייה ב־100 פצועים קשה.

נתונים אלה אינם כוללים את התאונה הקשה בצומת התענ"כים ואת התאונות הקטלניות מאתמול.

400 הרוגים, 3300 פצועים קשה, 18,800 נפגעים והפסד משקי של 300־400 מיליון דולר — זהו המחיר השנתי הממוצע של תאונות הדרכים, כתב אתמול הח"כ אוריאל לין, יו"ר וועדת המשנה לבטיחות בדרכים, לראש־הממשלה, שמעון פרס.

3 מהעותרים לבג"ץ יבקשו דיון נוסף

(סוף מעמוד ראשון)

בהרכב מורחב של 5 או 7 שופטים, בעקבות החלטת הרוב בבית־המשפט, לעומת דעתו החולקת של השופט אהרן ברק.

עוה"ד יצחק ברזילי, דוד יפת ומשה מעון אמרו לכתב עת"ם, כי יגישו ככל הנראה בקשה לדיון נוסף, גם עו"ד אמנון זכרוני אמר, כי ישקול אם להגיש בקשה לדיון נוסף.

תיאורטית, קיימת אפשרות שבית־המשפט העליון ישוב וידון בפרשה כולה בהרכב רחב יותר שימנה חמישה שופטים. החלטה לפתוח מחדש בדיון היא מרי שקוליו של נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר שיכריע בעניין אם יוגשו לו עתירות חדשות.

משמעות משפטית

חוק בתי־המשפט קובע, שכל אחד מבעלי הדין רשאי לבקש דיון נוסף בבית־המשפט העליון. נשיא בית־המשפט העליון דן בבקשה זו ומחליט אם יש מקום לקיים דיון בפני הרכב מורחב של בית־המשפט הגבוה לצדק. בקשה לעריכת דיון נוסף צריכה להיות מוגשת תוך 15 יום מתאריך מתן פסק־הדין.

בבקשה, על בעלי הדין לפרוס טענותיה בדבר קשיותה או חשיבותה של ההלכה שנפסקה. עוד קובעות התקנות, שהגשת בקשה כזו לא תעכב ביצוע החלטה שעליה מבקשים דיון נוסף, אך עם זאת רשאי נשיא בית־המשפט העליון לצוות על עיכוב ביצוע פסק־הדין עד למתן החלטה בעתירה.

המשמעות המשפטית היא, כי אם יבקש מי מבעלי הדין לעכב את ביצוע מסקנות פסק־הדין ונשיא בית־המשפט העליון ייענה לבקשה זו — נשיא המדינה לא יוכל לחון אנשי שב"כ נוספים אם יהיו פניות כאלה, וייאלץ להמתין להחלטת בית־המשפט בהרכבו המורחב.

תימשך החקירה

במשטרה מעיינים בהמשך החקירה בה הוחל לפני שבועות מספר, אלא שמעמדם של אנשי השב"כ יהיה הפעם שונה — הם לא יהיו בגדר חשודים אלא עדים המחויבים במתן תשובות לכל שאלה שתוצג להם, אך בד בבד הם חסינים מפני כל תביעה פלילית.

בית־המשפט העליון לא פסק, כי על החקירה המשטרתית להימשך. זו נערכת על־פי פנייתו של היועץ המשפטי לשעבר, פרופ' יצחק זמיר. מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, מינה את עצמו לעמוד בראש צוות החקירה המיוחד שחוקר את פרשת השב"כ. שני חברי הצוות האחרים הם החוקר הוותיק בנאי ומשפטנית המשטרה קדם.

בתום החקירה המשפטית יועברו מסקנותיה ליועץ המשפטי לממשלה, שיכריע אם יש מקום להכנת תביעה נגד אנשי השב"כ שטרם פנו לנשיא בבקשת חנינה, או לעכב את התהליכים המשפטיים. אפשרות שלישית — גניזת התיק.

תגובות חריש, שריר ובר־לב

היועץ המשפטי לממשלה, השופט יוסף חריש, נמנה עם המברכים על החלטת בית־המשפט העליון ואין הוא מסתיר קורת־רוחו מהפסיקה. הוא רואה בהחלטה אישור של הערכאה העליונה לעמדות היסוד שלו. שר־המשפטים, אברהם שריר, נמנה אף הוא עם המרוצים וגורס, כי „החלטת השופטים מביעה תמיכה בהחלטות הממשלה (ומהווה צעד נוסף לקראת חיסול הפרשה".

שר המשטרה טרם החליט אם אכן יוזמנו אישים מהדרג הפוליטי להמשך החקירה והוא ייוועץ על כך עם ראש־הממשלה והיועץ המשפטי. בר־לב מצדד בהטלת איפול על החקירה והיה רוצה שתהיה קצרה וממצה. לדעתו, אין החקירה נראית מורכבת או מסובכת במיוחד.

סמכות הנשיא להעניק חנינה — ללא ערעור

בית המשפט העליון קבע, מפורשות בדעת רוב (שניים כנגד אחד) הלכה ברורה ומחייבת, כי סמכות החנינה היא בידי הנשיא והוא רשאי להעניק אותה בכל שלב של הדיון המשפטי — „אפילו בטרם החל, אין מדובר בתחומים מוגדרים בחסד ורחמים אלא במישורי החיים האחרים. המסקנות המיידיות המשתמעות מהחלטת הבג"ץ הן, כי נשיא המדינה הפעיל סמכותו על יסוד גישה פרשנית שתאמה את זו המקובלת ושלאורה מוקנית לו סמכות להעניק חנינה גם לפני הרשעה כדין.

עם זאת הבהיר השופט שמגר היטב, כי השימוש בסמכות החנינה לפני הרשעה הוא אמצעי נדיר וקיצוני אשר הושאר בידי הנשיא כסמכות חוקתית בעלת אופי של שסתום־ביטחון. המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, שכתבה את נימוקיה לאחר שעמדו לנגד עיניה עמדות שני עמיתיה לכס השיפוט, מציינת, כי ליועץ המשפטי סמכות להפסיק חקירה גם לאחר שזו החלה, לדעתה, יש לחייב בדק־בית יסודי בשירות הביטחון, כדי לקבוע נורמות והנחיות הוגנות.

רק השופט אהרון ברק חלק על סמכויות החנינה הרחבות שבידי הנשיא וסבר כי פעל ללא סמכות. „התערבות הנשיא כמוה כירידה לשדה קרב ואינה הולמת את מעמדו".

השתלשלות האירועים

בפתח פסק־הדין מפרט הנשיא, מאיר שמגר, את השתלשלות האירועים. ביום 25 ביוני השנה העניק נשיא המדינה לראש שירות הביטחון הכללי ולשלושה מעובדי השירות חנינה מכל העבירות הכרוכות בפרשת אוטובוס 300 ועד לחתימת כתב החנינה. „קדמו לחנינה אירועים שונים שהחלו מספר חודשים לפני כן והיו כרוכים תחילה בדיונים בדרג ממשלתי ובוויכוחים בציבור, שנסובו בעיקר סביב השאלה מה הצעדים אשר צריכים להינקט על־ידי הרשויות הממלכתיות בעקבות העבירות בפרשת אוטובוס 300", קבע הנשיא בפסק־הדין והוסיף, כי פרטי המקרה הובאו לידיעת נשיא המדינה בשתי שיחות אותן קיים עם ראש שירות הביטחון הכללי, והחלטת החנינה ניתנה בעקבות הגשתן של הבקשות עוד בטרם ננקטו צעדים משפטיים כלשהם.

שמגר מפרט בפסק דינו את נימוקיו של נשיא המדינה, חיים הרצוג, כפי שפורסמו בהודעתו לאחר מתן פסק־הדין. נשיא המדינה קבע, כי נתן את החנינה מאחר ולא ניתן להרשות שום רפיון ופגיעה במערכת הביטחון ובאנשים העומדים על משמר העם.

חוגים משפטיים מצפים בעניין רב לראות איך יגיב נשיא בית־המשפט העליון לבקשות עותרים לחדש את העיון בסוגייה בהרכב שופטים מלא.

מדען נוסף מרחובות ניסה לשים קץ לחייו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר".

מדענים רבים ברחובות הוכו אתמול בתדהמה, כשנודע בעיר על ניסיון התאבדותו של אחד מבכירי המרצים בפקולטה לחקלאות ברחובות.

א.י., מרצה להדרכה ותקשורת המונים, שיטות הדרכה (דרכי המחשבה), ניסה שלשום, קרוב לחצות, לשים קץ לחייו בחותכו את ורידי ידיו. המרצה, המאושפז במחלקה לטיפול נמרץ בביה"ח „אסף הרופא", יצא מכלל סכנה.

שלשום מצאו בני משפחתו מכתב שהשאיר בבית. הם הזעיקו את המשטרה וזו מצאה אותו מתבוסס בדמו בגבעת האירוסים, מקום אשר רבים מתושבי האיזור מטיילים אליו בימי המנוחה, והנמצא בין רחובות לנס ציונה. המרצה, שלימד בעבר בגימנסיה הריאלית בראשל"צ, נהג לקחת לשם את תלמידיו.

בשעה 11.30 בלילה התקבלה קריאה במד"א ראשל"צ, וצוות נט"ן שיצא למקום מצא את א.י. שרוי בהכרה מעורפלת. מכרים סיפרו, כי המרצה סבל בשנים האחרונות ממחלה.

לאחרונה אירעו מספר מיקרי התאבדויות בין קהילת המדענים באיזור. בחודש מאי התאבד פרופ' יהושע רוריך מהפקולטה לחקלאות, שהיה מומחה בין־לאומי בתחום הירקות והטכנולוגיה לתעשייה. בתחילת חודש יולי התאבד, על־ידי הזרקת סם ניקוטין, פרופ' אלישע אורעי, מומחה הביולוגי בנס ציונה, שהיה מומחה לרעלים.

קארפוב ניצח את קספארוב

לונדון. — רב האמן הסובייטי אנטולי קארפוב זכה אמש בסיבוב החמישי של משחקיו עם אלוף העולם בשחמט גארי קאספארוב.

קאספארוב, ששיחק בשחור, נאלץ להיכנע במהלך ה־32. תוצאות אלה הביאו לתיקו בין שני המתמודדים, אשר לזכות כל אחד מהם נרשמו 2.5 נקודות. (ע"צ)

אנו מודיעים בצער על מותו הפתאומי של חברנו היקר

שאול בן־חורין

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי ה־7.8.86, בשעה 15.30

המשפחה וקיבוץ בית־זרע

במלאת שנה לפטירת חברנו היקר

גדעון וולטרה

נתייחד עם זכרו
העלייה לקברו
תתקיים ביום ראשון 10.8.86, בשעה 16.30

המשפחה
קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

המשמר עתון יומי
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־4-43360
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר, חדר 102־121 טל' 6־225125. המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673 המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

חוסיין מאריך שהותו באלכסנדריה; אינו מרוצה מהנסיון לקרבו לערפאת

מקורות מצריים: חוסיין ומובארק דנים גם באפשרויות לקבוע ייצוג פלשתיני למו"מ שלא באמצעות ערפאת ■ אמש נועדו מובארק וחוסיין לשיחה בארבע עיניים שנמשכה שעתיים וחצי

מובארק מקבל את פניו של המלך חוסיין בבואו אתמול לביקור במצרים (תצלום: אי.פי.)

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

המלך חוסיין, שהגיע אתמול לשיחות עם הנשיא מובארק באלכסנדריה, החליט להישאר הלילה במצרים — והבוקר ימשיכו שני המנהיגים בשיחותיהם.

על פי המתוכנן, היה המלך אמור לשוב לירדן כבר אמש.

חוסיין הגיע לאלכסנדריה בלוויית אשתו, המלכה נור, ראש ממשלתו ושר החוץ שלו. אמש נועד עם הנשיא מובארק למשך שעתיים וחצי, בארבע עיניים, ואחר כך הצטרפו לשיחות בכירי המימשל של שתי המדינות. השיחות מתקיימות בארמון ראס־א־תין שבאלכסנדריה.

מקורות ירדניים אמרו, כי המלך חוסיין אינו מרוצה מן המהלכים שנוקטת מצרים בניסיון להשלים בין ערפאת לבינו, למרות הנתק המוחלט ביניהם. חוסיין הביע את מחאתו, אומרים המקורות, על כך ש־24 שעות לפני שהגיע לקהיר, נפגש שר החוץ של מצרים עם סגנו של ערפאת אבו ג'יהאד, שגורש לפני חודש מירדן ועדיין שוהה בקהיר.

מקור מצרי אמר, כי חוסיין ומובארק דנים בתאום המדיניות לאור ביקורו האחרון של סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש באזור, ולאור התרשמותו בישראל, במצרים וגם בירדן שקיימת הסכמה עקרונית לכך שיש לבסס את תהליך השלום על שני עקרונות: שטחים תמורת שלום ועידה בינלאומית.

המקורות המצריים ציינו, שחוסיין ומובארק דנים גם באפשרויות לקבוע את הייצוג הפלשתיני למשא ומתן, שלא באמצעות ערפאת.

4941 בני־אדם נוספו אשתקד לרשימת הנספים מהקרינה בהירושימה

כ־50 אלף נטלו חלק בטקס הזכרון בהירושימה במלאת 41 שנה להטלת הפצצה ■ חברי הוועד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית קיימו עצרת הזדהות עם הקרבנות מול שגרירות יפן

הירושימה. – כחמישים אלף איש נטלו אתמול חלק בטקס הזכרון ב„פארק השלום" שבהירושימה, לציון מלאת 41 שנה להטלת פצצת האטום הראשונה על עירם.

באותה שעה נעצרו מכוניות ותשמליות ברחובות העיר. עוברים ושבים ניצבו דום במקומם או נשאו תפילה לזכר 140,000 קורבנות הפצצה. רק צלצולי פעמונים הפרו את השקט הגמור שירד על העיר.

ראש עיריית הירושימה, טאקשי אראקי, קרא מן הכתב את בשורת השלום שמשגרת הירושימה מדי שנה לעולם, וכה קריאה לחסל את כל אמצעי המלחמה הגרעיניים, והמנה למעצמות העל להיוועד מייד לדיונים על פירוק הנשק.

ראש העיר אמר, כי האסון בכור הגרעיני שבצ'רנוביל הוכיח, כי סכנה נשקפת לאנושות לא מן הנשק הגרעיני לבדו, אלא גם ממתקנים גרעיניים לצרכי שלום. עם תום נאומו הופרחו מאות יונים לנצח.

בין אלה שהניחו זרים לרגלי יד הזכרון בפארק השלום היה חתן פרס נובל לשלום, הבישוף דסמונד טוטו מדרום אפריקה.

בטקס גם נרשמו ב„מגילת הזכרון" שמותיהם של 4,941 איש, שמתו בשנה החולפת, מנזקים שגרמו להם מקרינה גרעינית לפני 41 שנה.

משמרת הזדהות

מכתבנו ירון אליופת מוסר: עשרים מפגינים, חברי הוועד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית והאיגוד הישראלי של רופאים למניעת מלחמה גרעינית, קיימו אתמול עצרת הזדהות עם קורבנות הפצצה האטומית על ערי יפן במלחמת העולם השנייה, מול השגרירות היפנית בבית אסיה בת"א.

ד"ר ארנסטו כהן, נשיא הוועד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית, הגיש לשגריר היפני מכתב הזדהות עם קורבנות הפצצה האטומית וקריאה למנוע שואה גרעינית בעתיד.

שינטו באוהל „זכור"

תפילת שינטו יפנית לזכר קורבנות השואה הידהדה אתמול באוהל „יזכור" ב„יד ושם" בירושלים, כאשר 18 חברי משלחת של צליינים יפנים התייחדו עם זכר קורבנות השואה וחללי פצצת האטום מהירושימה.

הם באו מן העיירה קורווה הסמוכה להירושימה, אשר מספר רב מתושביה ניספו גם הם באותה פצצה. הנותרים בחיים החליטו להקים אנדרטת זכרון לקורבנות השואה של הפצצה האטומית ולקרנות אושוויץ, לאחר שהעיירה קורווה והעיר אושווינצים הוכרזו „ערים תאומות" לטרגדיה.

„חללי הירושימה והטבח באושוויץ בפולין הם קרבנות של השואה הנוראה ביותר אשר פקדה את האנושות, וזכרם הוא אות כי אסור ששואה כזאת תתרחש שנית", אמרו חברי משלחת השלום היפנית בירושלים, שבין חבריה כהן דת, אנשי עסקים, פרופסורים וסטודנטים.

המשלחת עושה דרכה לאירופה במסגרת „צעדת שלום" ולקראת ההכנות להקים אנדרטת זכרון לקורבנות שואת אירופה והירושימה בתחום מתנה אושוויץ.

מר הידאקו בוואברה, ראש המשלחת, מסר כי בבניין האנדרטה יושקעו כארבעה מיליון דולר.

בפגישת הצליינים היפאניים עם ד"ר יצחק ארד, יו"ר הנהלת „יד ושם" וראובן דפני חבר ההנהלה, הוסכם על חילופי חוקרים וסטודנטים של השואה בין ירושלים ובין יפאן.

בביקורם בארץ יבקרו הצליינים גם בקיבוץ לוחמי הגיטאות, שם יזדהו עם זכר קרבנות השואה היהודים.

הוועד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית בהפגנת הזדהות שקיים אתמול מול שגרירות יפן (תצלום: מאיר פרטוש)

קשיים לקדאפי בשלטון — מדווח פקיד צרפתי ששוגר לטריפולי

מאת אריה יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — פקיד צרפתי [illegible] ביקור בלוב בשליחות חשאית, דיווח על מאבקים בצמרת השלטון הלובית.

השבועון „קאנאר אנשנה" מגלה, כי הפקיד שוגר לטריפולי לחידוש המגעים עם השלטון הלובי, בשליחות ראש הממשלה ז'אק שיראק, המנהל דיפלומטיה סודית מאחורי גבו של הנשיא מיטראן.

[illegible] הוא דיווח בשובו, כי קדאפי [illegible] עתה בניהול השלטון, בשעה שסגנו ג'אלוד נוטל יותר ויותר סמכויות.

הפקיד הצרפתי הוא הנציג המערבי הראשון שנתקבל על ידי קדאפי אחרי התקפת חיל האויר האמריקני.

שיראק גם שיגר, תוך התעלמות מן הנשיא, שני שליחים לדמשק — ז'אן שארל מרשיאני, אחד מראשי שירות הביטחון לשעבר ואלכסנדר סאסה. יצאו לסוריה דרך פרנקפורט כדי שלא להתגלות. גם המחבלים שמשגרת לכאן דמשק עוברים דרך פרנקפורט מאותה סיבה. [illegible] סורי קיבל אותם.

הסורים עצמם [illegible] לאליזה על השליחות. הם אפילו מסרו, כי שליחי ראש הממשלה תיארו בפניהם את הנשיא מיטראן „כבטול כל סמכות שלטונית".

בפאריס הסבירו, כי שיראק עמל כל כך לשמור בסודיות על השיחות, משום שהוא [illegible] כל כניעה ל„חיזבאללה" בהצהרות פומביות. מאחורי מסך קשיחות הוא מציע עיסקות לחוטפי הצרפתים בלבנון, בגלוי התחייב „לא להכנע לסחטנות ולא לנהל שיחות על האינטרסים של צרפת", לפי „קאנאר אנשנה" הוא כבר ויתר לכמה מתביעות המחבלים.

„קדאפי בטיפול פסיכיאטרי"

קהיר. — העתון המצרי „אוקטובר" המסתמך על מקורות ביון אמריקניים מוסר, כי שליט לוב מועמר קדאפי נכנס לטיפול למשך 4 שבועות לבית חולים פסיכיאטרי בוורשה. (ע"מ)

בוש נפגש בחשאי עם אבו־ג'האד?

כוויית. – סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש נועד בחשאי בקאהיר עם חליל אלוזיר המכונה אבו ג'יהאד, סגנו של ערפאת והמפקד העליון של הכוחות המזויינים הפלשתיניים, מסר אתמול העתון היומי הכוויתי „אל ווטאן".

העתון טוען, בכתבה מקאהיר, כי השיחה בין בוש לבין אבו ג'יהאד, שהתקיימה ביום ב', התמקדה סביב ארבע נקודות: החלטת מועצת הבטחון 242, ההגדרה העצמית של הפלשתינים, היחסים בין הפלשתינים והירדנים ועריכת ועידה בינלאומית על הבעיה הפלשתינית.

בוש שב אמש הביתה בתום סיורו במזה"ת, ועמו רשימה של עקרונות־יסוד לשלום, העשויים לדעתו לסלול את הדרך להסדר ערבי־ישראלי.

סקנדינביה — בדרך לחרם כלכלי מלא על דרום־אפריקה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק וסוכנויות הידיעות

קופנהאגן. — ביקורו החפוז של שר החוץ השבדי סטן אנדרסון בפינלנד, יוביל ככל הנראה תוך ימים ספורים להכרזה על חרם כלכלי מוחלט על דרום אפריקה, בשל מדיניות ה„אפרטהייד" ומצב החרום שהוכרז שם.

שר החוץ השבדי, איש המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, נפגש עם ראש הממשלה הפינית ומנהיג המפלגה האחות שם, קאלבי סורסה, ודן אתו בסוגיית החרם.

שבדיה עשויה להכריז על החרם עוד בטרם ייפגשו בשבוע הבא בקופנהאגן ראשי הממשלות הסקנדינביות לכנס החצי שנתי המסורתי. בעקבות הכרזה שבדית מיידית, צפויה גם הכרזה של חרם כלכלי מצד יתר המדינות הסקנדינביות.

כבר כיום קיים חרם חלקי מצד דנמרק ונורבגיה, שהוכח לא אחת כלא־יעיל ושאין מקיימים אותו. שבדיה סרבה עד כה לצעד מסוג זה.

ישראל — עסקים כרגיל

משלחת כלכלית ישראלית בדרג־גבוה עומדת להגיע מחר לדרום אפריקה — מסר דובר מטעם לשכת המסחר והתיירות של ישראל ביוהנסבורג.

בראש המשלחת, בת ארבעת החברים יעמוד מנכ"ל משרד האוצר, עמנואל שרון.

הדובר הבהיר כי המדובר בביקור שיגרתי, במסגרת התייעצויות המתנהלות בין שתי המדינות מדי שנתיים.

המשלחת עומדת להיפגש, בין היתר, עם מנכ"ל משרד האוצר של דרום־אפריקה, כרים סטאלס.

משקיפים ביוהנסבורג הביעו את הדעה, כי בוא המשלחת הישראלית לדרום אפריקה, נוגעת בעיצומים הכלכליים שמדינות מערביות רבות החליטו להטיל על פרטוריה.

הדובר הישראלי, מצידו, הסביר כי ישראל אינה מאמינה ביעילותם של עיצומים כלכליים נגד פרטוריה, והיא סבורה שצעדים כאלה רק יפגעו באוכלוסיה השחורה בדרום אפריקה.

וושינגטון מצטערת

הבית הלבן הביע אתמול צער על החלטתה של ממשלת דרום־אפריקה להטיל מיסים על מעבר סחורות למדינות אפריקניות סמוכות, בתגובה לעיצומים הכלכליים עליהם החליט חבר העמים הבריטי.

דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, אמר כי הנשיא רייגן סבור שצעדה של פרטוריה יביא לתוצאות הפוכות מהרצויות, ולא יתרום להפגת המתיחויות בדרומה של אפריקה. (ע"ר, ע"צ)

השוק המשותף יעודד יבוא מוצרים מהשטחים

מאת מאיר בליך, כתב „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ועדת של מזכירות השוק האירופי המשותף בודקת עתה דרכים כיצד לסייע לייצורם ולייצואם של מוצרים מן השטחים הכבושים לארצות השוק.

סגן שר החוץ הבריטי מסר אתמול לעתונאים ישראליים, שהוועידה עמלה עתה על הכנתה של התוכנית שתוגש לישראל ולירדן. בריטניה משמשת כנשיאת הקהילה עד סוף שנה זו.

לדברי מר רנטון, רק בתחילת החודש הבא ידונו שרי החוץ של השוק כיצד לסייע בקידום תהליך השלום באיזור. בתשובה לשאלה הוא ציין, שהשוק אינו מבקש לצאת בהכרזות־לשמן ומעדיף לסייע בדיפלומטיה שקטה.

3 מהמעורבים בפרשת המיצרד שבו לישראל

מאת חנה איש הורוביץ ניו יורק

משרד המשפטים האמריקני לא הביא לידיעת שלטונות המכס האמריקני את החלטתו לבטל את צווי ההבאה שהוציא לעובדים של משלחת הרכש הבטחונית בניו־יורק, בעניין ייצוא לישראל של ציוד המיועד לייצור פצצות מיצרר, ואף לא התייעץ עם המכס בנושא. פקידים של המכס הביעו מורת רוח על כך.

משרד המשפטים האמריקני ביטל את צווי ההבאה תמורת ההבטחה שקיבל מממשלת ישראל, כי תשתף עמו פעולה בחקירת הנושא, ותמציא מידע בעל ערך. טרם נקבעו דרכי החקירה ואופן שיתוף הפעולה. אך נראה כי לכתחילה יגישו העובדים הישראליים הצהרות בשבועה. בהמשך תיתכן המצאת מסמכים וכן מתן תשובות של העובדים הישראלים, לשאלות שיציגו האמריקנים. בקשר למידע שיכלל בהצהרות בשבועה.

לכתבת „על המשמר" נודע ממקורות מקורבים לנושא, כי שלושה מהעובדים הישראלים הנוגעים בפרשה כבר סיימו את תפקידיהם והם נמצאים בישראל. משום כך הוגשו צווים רק לחמשה עובדים הנמצאים בניו יורק. שניים ממקבלי הצווים הינם בעלי דרכוני שירות ונהנים מחסינות דיפלומטית.

מנהיגים של הקהילה היהודית בארצות הברית קיבלו בברכה את החלטת משרד המשפטים לבטל את צווי ההבאה. אך ביקרו את התבטאויותיהם של כלי תקשורת שונים בנושא.

נהג הסמיטריילר, שמשון שוקרון, שוחרר בערבות

השופט: קשה להשתחרר מהרושם שהמשטרה הושפעה מתוצאות התאונה

מחקירת המשטרה עולה כי נהג הטרנזיט סטה שמאלה ואילו המשאית המשיכה לנסוע במסלולה, והנהג בלם לפני התאונה ■ שוקרון: עברתי סיוטים, אך החזקתי מעמד משום שהאמנתי בצידקתי

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

שופט בית משפט השלום בעפולה עודד גרשון הורה אתמול לשחרר בערבות של 10.000 ש"ח את שמעון שוקרון, נהג הסמיטריילר שהיה מעורב בתאונת הדרכים הקטלנית בכביש תענך.

השופט חלק שבחים למשטרה על חקירתה, אך קבע שאין שחר לטענה, כי נהג המשאית נהג ב"רשלנות פושעת". קשה לי, קבע השופט, להשתחרר מהרושם שבקשת ב"כ המשטרה הושפעה מתוצאותיה המחרידות של התאונה, והמספר הרב של הקורבנות בנפש, אך בבוא בית המשפט לדון בהארכת המעצר, שומה עליו להבחין היטב בין רגשות לעובדות. לא מצאתי עילה להארכת המעצר, ציין השופט.

מחקירת המשטרה עולה, כי נהג הטרנזיט סטה שמאלה לפני התאונה, בעוד שהסמיטריילר נסע במסלולו והחל לבלום לפני התאונה. הנהג שמעון שוקרון אמר לאחר שחרורו בערבות, כי היה מוכנע כל העת, כי אינו אשם בתאונה הנוראה, והוא מודה לכל אלה שעזרו לו ועמדו לצידו בשעה הקשה. "לאחר שאנוח ואתאושש מכל מה שעבר עלי, אבקר אצל המשפחות השכולות להביע את תנחומי".

עוד אמר שוקרון: "עברתי סיוטים כל הלילות מאז נעצרתי, אך החזקתי מעמד בכל ימי המעצר, משום שחשתי בטחון והאמנתי בצדקתי. מי שעזר לי לעמוד על הרגליים, הם בני משפחתי, מעבידי במפעל "פרי טעים" ועורכי-הדין שלי" — אמר שמעון שוקרון לכתבת עתי"ם, לאחר ששוחרר ביום ד' בבוקר ממעצרו בבית-משפט השלום בעפולה.

בביתו בשכונת אליעזר בחדרה, המתינו לנהג המשאית שמעון בני משפחתו, חבריו לעבודה, הוריו וולייט ודוד שוקרון, שעברו ימים קשים בשבוע החולף מאז התאונה המחרידה בכביש התענכים.

היבוא ממשיך לעלות בקצב מהיר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

היבוא ממשיך לעלות בקצב מהיר גם בחודש שעבר, כך עולה מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בחודש שעבר הסתכם ייבוא המוצרים ב־805 מיליון דולר. לדברי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רמת הייבוא בחודשים האחרונים גבוהה מזו של אפריל ומאי בכ־13 אחוזים. הלישכה ציינה שסך הייבוא של מוצרים, ב־7 החודשים הראשונים של השנה הגיעה ל־5.3 מיליארד דולאר, עליה של כ־13.8 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. רמת הייבוא בארבעה החודשים האחרונים בניכוי יהלומים ונפט, היתה גבוהה ב־14 אחוזים מאשר הרביע הראשון של השנה.

בייבוא מוצרי צריכה נמשכה העלייה והתלולה בחודש שעבר. בשבעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ייבוא מוצרי הצריכה ב־523 מיליוני דולר — 48 אחוז יותר מהתקופה המקבילה אשתקד.

האלוף אביעזר יערי, ראש המכללה לבטחון לאומי

המטכ"ל זקוק לרפורמה — נוצרו בו תפקידים מיותרים

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

"אני מאמין שצריך לבצע במטה הכללי של צה"ל רפורמה מבנית שתייעלו ותכשירו לתפקידו כמטה על-זרועי לניהול צה"ל. כיום, ממלא המטכ"ל תפקידים שהחלו להיות מיותרים מרגע הקמת המפח"ש", כך אומר ראש המיכללה לבטחון לאומי של צה"ל, האלוף אביעזר יערי. האלוף יערי הוא בנו של מייסד ומנהיג מפ"ם, מאיר יערי.

בראיון שהעניק ל"במחנה" מגלה האלוף יערי, כי רק רבע מהאלופים בצה"ל, רבע מתתי האלופים ו־15 אחוז מאלופי המישנה הינם בוגרי המיכללה. הוא טוען כי הצבא מסתפק כיום במיכללה כפי שהיא, ואינו רוצה להרחיב אותה בתקופה של קיצוצים וקימוצים.

"אני מקווה שברור היום לכולם שמה שיכריע בעתיד היא האיכות, והמאמץ חייב להיות מופנה לכיוון הזה. האיכות לא תצמח מאליה... מי שהיה מפקד גדוד מצויין ומפקד חטיבה טוב, הוא עדיין לא מפקד עוצבה משובח, והוא ודאי לא אלוף פיקוד מצטיין, ויכול להיות גם כשלון.

"המעבר בין התפקידים הוא למעשה קפיצה באיכות וכדי להיות בכושר איכותי, חייבים האנשים להרחיב את תפיסתם. המכללה לבטחון לאומי באה לפתור את הבעיה הזו, אבל רק מיעוט מהמצטיינים הבכירים עובר דרכה" אומר האלוף יערי.

בעייה של תדמית

באותו ראיון שולל יערי את הטענה על בינוניות במטה הכללי ואומר: "הבעייה של המטכ"ל נובעת מתדמית שנוצרה לו עקב שמועות וסיפורים... אפשר שאלה שחושבים עצמם מאוד לא בינוניים, מדברים על האחרים כבינוניים. בכל מקרה" אומר יערי "ההרלפות מהמטה הכללי הן דעה חולה, שצריך לחסל".

בתשובה לשאלה על עמידת צה"ל במבחן המוסרי במלחמת לבנון אומר האלוף אביעזר יערי: "בהחלט היו בעיות מוסריות בחיי היום-יום של היחידות שם, בעיקר במפגש עם האזרחים בעקבות השארותנו שם לזמן רב מדי. הבעיות האלה נפתרו בצורה מכובדת מאוד", אמר. יערי גורס כי היו שלוש בעיות מרכזיות בלבנון: "למפקדים לא היה ברור אופי המלחמה. היו בעיות בפיקוד. בהכנת הדברים וטעויות בדרגים השונים והיתה התערבות פוליטית שעצרו מדי פעם את קצב הפעילות".

הפגישה בהלסינקי — ב־18 באוגוסט "תוגבל לעניינים קונסולריים בלבד"

הודיע שגריר ישראל בפינלנד מרדכי לדור

הלסינקי. — פקידים ישראליים וסובייטיים יפגשו בהלסינקי ב־18 באוגוסט וב־19 בו, לשיחות על חידוש היחסים הקונסולריים בין שתי המדינות. נושאים פוליטיים לא יועלו לדיון בשיחות אלה, הודיע אמש שגריר ישראל בהלסינקי, מרדכי לדור.

"השיחות יהיו מוגבלות באורח בלעדי לעניינים קונסולריים, כמו אשרות, הארכת דרכונים לאזרחים סובייטיים בישראל ועריכת סקר על הרכוש הסובייטי בישראל. כל נושאים פוליטיים לא יועלו לדיון", אמר לדור בשיחה עם כתב רויטר.

הוא מסר, כי במשלחת הישראלית יהיו שני חברים, ובראשה יעמוד יהודי הרם, יועץ לענייני מזרח-אירופה במשרד החוץ הישראלי. יחד עמו ישתתף במשלחת יצחק שלף, מנהל מדור התביעות במחלקה המשפטית והקונסולרית של משרד החוץ הישראלי.

לדור הוסיף, כי נמסר לו שהסובייטים שולחים ארבעה פקידים מאנשי המחלקה לענינים קונסולריים בבריה"מ.

לפי שעה אין כל ידיעות על מקום עריכתן של שיחות הלסינקי. (עי"ד)

מזכירות מפ"ם תבחר את נציגי המפלגה לוועדה המנהלת של חברת העובדים

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

מזכירות מפ"ם תבחר בישיבתה ביום רביעי הקרוב בששה נציגי מפ"ם לוועדה המנהלת החדשה של חברת העובדים.

הוועד הפועל של ההסתדרות יתכנס ביום ראשון (17.8) שלאחר מכן כמינהלת חברת העובדים ויאשר, ככל הנראה, את הוועדה החדשה.

הוועדה הפרסונאלית של המפלגה תציג ביום רביעי הבא את שישה מומלציה; הנציג הבכיר של מפ"ם בחברת העובדים גרשון וילן, מנכ"ל המשכיר המרכזי שלמה אייזנר וכן את יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, רעיה רטיג, חבר הוועדה המרכזת מחמוד יונס, סמנכ"ל חברת השקעות של "סולל בונה" יוסי ברבסט ויו"ר הוועדה ההסתדרותית-כלכלית, אליעזר רונן. הוועדה החליטה, כי בכל בחירה שהיא מקומם של וילן ושל אייזנר מובטח ואין מקום לערער על כך. חברי המזכירות רשאים להציע הרכבים אלטרנטיביים, בתנאי שיוגשו כמקשה אחת למזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז עד יום שני הקרוב, 11 באוגוסט, ב־12 בצהרים.

הצעות שיוגשו לאחר מכן לא יוצגו בעת הישיבה וזאת על פי הנוהג והנוהל של בחירת מועמדי המפלגה.

מזכירות המפלגה קבעה באחת מישיבותיה האחרונות את הנוהל של בחירת המועמדים לוועדה המנהלת והכריעה ברוב קולות, כי בנציגות יכללו שני נציגים מהסקטור הקיבוצי, שניים מהעירוני ונציג מהמיגזור הערבי. כן הוחלט כי לא תהיה בחירה בודדת, אלא הרכב. ההנהגה של מזכ"ל ההסתדרות ומזכיר חברת העובדים היא כחמישים אחוזים מהנבחרים יהיו מתוך מנהלי המשק והחמישים האחוזים הנותרים נציגי ציבור.

לדברי ארז, על פי המסורת והוות חוקת המפלגה, נשמר היחס בין עיר לקיבוץ ברשימה המומלצת על-ידי הוועדה הפרסונלית.

ראש התאחדות האיגודים המקצועיים בגדה רותק בצו

מאת מנחם עינברי, כתב "על המשמר"

ראש התאחדות האיגודים המקצועיים התומכים בפת"ח בגדה, מינאווי קיבל צו ריתוק לעירו. כתבנו אומר, כי בעת האחרונה נוקטים צעדים אדמיניסטרטיביים נגד עסקנים התומכים בקבוצות השונות באש"ף, המתיחות בין תומכי ירדן לתומכי אש"ף.

בבית לחם החרימה קבוצה של מועצת העירייה את הישיבה לאות מחאה על כי ראש העירייה השתתף בפגישת ה־25 עם רה"מ שמעון פרס. הם דורשים לקיים דיון בפגישה.

● בחצי השנה הראשונה 1986 נרשמה ירידה במספר הנוסעים שהטיסה חברת "סוויסאייר". את הסיבה רואים בחברה באסון "צ'רנוביל" אך בעיקר בירידה בשער הדולר.

● מספר הפונים למוסד לביטוח לאומי בחיפה לשם הבטחת הכנסה גדל בחודש יולי ב־20% והוא עומד על 561 איש לעומת 467 בחודש הקודם. כך מסר אתמול מזכיר מועצת פועלי חיפה משה וסרמן.

פעילים להגנת חיות המשמשות לניסויים, מחופשים כקופים, בעת הפגנה במשרד הבריאות בוושינגטון שבה מחו על התעללות בחיות ניסוי. (צילום אנפי)

מחקרים באלטרנטיבות לחיות ניסוי ברפואה

באזל. — חברה שווייצרית לייצור מוצרים פארמצבטיים, "הופמן לה רושל", הודיעה אתמול כי ייסדה שתי מילגות למוסמכי אוניברסיטה, כדי לבדוק אלטרנטיבות לשימוש בחיות-ניסוי, במהלך פיתוחן של תרופות.

החברה מסרה, כי מאז 1977 הקטינה כדי מחצית את מספר חיות הניסוי שהשתמשו בעת ניסויים לתרופות חדשות.

החברה מקווה, כי החוקרים יצליחו לפתח טכניקות אשר יאפשרו לצמצם עוד יותר את השימוש בחיות ניסוי. (עתים)

שיטה חדישה לטיפול בעקרות בביה"ח כרמל

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

ב"יחידת ההפריה החוץ גופית" שהופעלה באחרונה בבית החולים כרמל בחיפה הושגה השבוע הפרייה ראשונה שלושה חודשים בלבד לאחר שנפתחה היחידה.

צוות היחידה בבית החולים כרמל החזיר לרחמה של האישה חמש ביציות מופרות ועתה ממתינים רופאי היחידה לראות כמה עוברים מתפתחים ברחמה.

מנהל מחלקת נשים ויולדות בבית החולים כרמל, ד"ר חיים אברמוביץ מסר, כי במקביל הונהגה בבית החולים שיטה חדישה ביותר להפריה בתוך החצוצרה. השיטה המכונה "גיפט", פותחה באחרונה בעולם וטרם נמסר על יישומה בישראל. בשיטה זו שולפים ביציות מהשחלות, מערבבים עם זרע הבעל ומחזירים אותן מייד לחצוצרה להמשך התהליך הטבעי. עד כה הוכח בעולם על הצלחה של 40% בישומה של שיטה זו המתאימה למצבים בהם החצוצרות אינן חסומות, ואשר בהם הרקע לעקרות אינו מוכח.

עוד מסר אברמוביץ כי בבית החולים כרמל ממתינים כעת לתוצאות הטיפול בעשר נשים נוספות שעברו החודש הפריית מבחנה. כשמספר הנשים הממתינות להפריית מבחנה בבית חולים מגיע ל־40, נמסר כי משך ההמתנה אינו עולה על שבועות ספורים.

טלק פוזר בעיר סינית לאיתור עקבות עכברושים

פקין. — העיר דליאן בצפון-מזרח סין, הוכרזה בימים אלה כנקייה מעכברושים, לאחר שהדברתם הוכחה בצורה משכנעת בעזרת אבקת טלק שפוזרה ברחבי העיר.

סוכנות הידיעות הסינית "סין החדשה" מוסרת, כי העכברושים בעיר דליאן, בת 1.6 מיליון תושבים, הודברו במבצע הרעלה המוני. בסיום המבצע פוזרה אבקת טלק בכל העיר כדי לברר בעזרת עקבות אם עדיין נותרו בה עכברושים. עקבות עכברושים לא נמצאו בשום מקום, ועל סמך זה הכריזו השלטונות המקומיים כי המבצע הוכתר בהצלחה והעיר נקייה מעכברושים. דליאן היא העיר הגדולה הראשונה בסין שגברה על מכת העכברושים. (עתים)

האפיפיור מסביר את... טיבם של המלאכים

קרית הוואתיקן. — האפיפיור יוחנן-פאולוס השני חזר והסביר אתמול מה טיבם של מלאכי השמים. בציינו כי הם יצורים אנושיים בעלי אופי רוחני, אשר נבראו בצלמו ובדמותו של אלוהים.

"למלאכים אין גוף והם בני אלמוות, אף כי במקרים מסויימים התגלמו בצורה נראית לעין", אמר האפיפיור, בהרצאה בפני צליינים.

זו היתה הפעם הרביעית שהאפיפיור נדרש לנושא המלאכים במהלך הרצאותיו שלו בעת האחרונה. בראיון של השבוע שעבר אמר, כי המלאכים הם יצורים רוחניים, הפועלים כצירים בין האלוהים לבין האדם.

"אף על פי שתפיסה זו של השתתפות המלאכים בהיסטוריה של הגאולה עלולה להחשב כמנותקת מן המנטליות של תרבות זמננו, בכל זאת מאמינה הכנסיה כי על-ידי הצגת האמת הזאת היא עושה שירות גדול לאנושות", אמר האפיפיור.

על-פי הדת הקתולית, המלאכים הם בני אלמוות, יצורים רוחניים לחלוטין, בעלי אינטליגנציה ורצון חופשי, אשר נבראו לפני היקום הנראה-לעין. (רע"ו)

חנינה עם חותמת בג"ץ

"היום"

"ערכאת עירעור" נשיאותית

מאת בצלאל עמיקם

נשיא המדינה חיים הרצוג עושה שימוש יותר בסמכות החנינה המסורה בידו. אין זה צער הרי-שעמי אלא "גישה נשיאותית", שאומץ לו הרצוג, חרף זעמה של הרשות השופטת. עוד בספטמבר 1984 הדריך נשיא בית-המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, מכתב חריף לנשיא המדינה, בעקבות הקלה בדינו של סוהר ירושלמי, דאוד סיתורה, ארבעה ימים בלבד לאחר שנגזר עליו עונש מאסר. שמגר קבע אז, כי במהלכו של הנשיא יש משום יצירת ערכאה נוספת של ערעורים על גזרי-דין סופיים של בתי-המשפט, תוך פגיעה בהם ובעצמאותם.

פרופ' ש.ז. פלר, לשעבר דיקאן הפאקולטה למשפטים, לא חסך שבטו מהנשיא: אין לנשיא שום סמכות להתערב ולדון בענייני חנינה כל עוד לא מוצו עד תום ההליכים המשפטיים.

ואילו השופט העליון ברימוס חיים כהן הגיע למסקנה: "הנשיא נהג בחוסר התחשבות ברשות השופטת. לא יאה לנשיא המדינה לפעול על-פי לחץ דעת הציבור".

תפקידו של נשיא המדינה הוא ייצוגי. הוא חותם בטקסים, מכבד במעמדו התכנסויות

הנשיא חרג מסמכותו ונהג בחוסר התחשבות ברשות השופטת ■ מוסד החנינה פועל בניגוד לאכיפת החוק ופוגע באינטרס הציבורי — דבריהם של אנשי משפט

וועידות, אך פרט לזאת תפקידו משולל סמכויות. החוק הישראלי פינה מקום גם לשיקול דעת של הנשיא, והביטוי לכך — סמכות החנינה.

חוק יסוד נשיא המדינה מנסח זאת בהרחבה: "לנשיא המדינה נתונה הסמכות לחון עבריינים ולהקל בעונשים על-ידי הפחתתם או המרתם". (סעיף 11 כ').

שריד לכוחו של המלך

סוגי החנינה שהואצלה לנשיא הסמכות לחתום הם:

● חנינה מלאה ללא תנאי וזוהי חנינה מוחלטת. המוחקת את העונש ויש המפליגים וטוענים כי היא מוחקת גם את העבירה עצמה.

● חנינה מסויימת מותנית בקיומו של תנאי על הנאשם לעמוד בו.

● המתקת עונש הקטנת העונש שהוטל על-ידי בית-משפט, כגון: הורדת מספר שנות מאסר או ביטולו.

● חנינת עבריינים לפני הרשעה הנשיא רשאי לחון עבריינים אף לפני שהורשעו.

בקשות חנינה רבות נערמות בלשכתו של נשיא המדינה בעיקר לקראת החגים. [illegible] של אישיות רמת מעלה [illegible] גוררת גל בקשות. כך אירע אשתקד, כששר המשטרה [illegible] לא נותר בלשונו ואמר כי יש [illegible] חנינות בהיקף רחב, כדי להקל על צפיפות האוכלוסיה בבתי-הכלא.

מוסד החנינה הוא שריד לכוחם של המלכים לעשות חסד עם נתיניהם על-פי נטיית לבם. בעבר היה המלך מקור המשפט, ולכן הוא הוסמך להמתיק דין עד כדי הענקת פטור. הסרת המלוכה ברפובליקה לא שינתה בסמכות זו, שהועברה מידי המלך לנשיא.

לנשיא מסורה, איפוא סמכות רחבה, אולם במרוצת השנים התפתחו מספר סייגים. החנינה היא אינדיבידואלית. כל בקשה נבדקת לגופה, על נסיבותיה. כשהתעוררה פרשת המחתרת היהודית ביקשו מספר ח"כים, ובראשם דב שילנסקי, ליזום חנינה קולקטיבית באמצעות חקיקה של הכנסת. הצעה זו לא הוגשמה בסופו של עניין, אך בעבר הונהגו פעמיים חנינות באמצעות חקיקה פרלמנטרית.

עם כינון המדינה, ב־1949, חוקקה מועצת המדינה הזמנית חוק חנינה כללי, בשל האירוע המיוחד והחגיגי. ב־1967, לאחר מלחמת ששת הימים, חזרה הכנסת והעניקה חנינה לעבריינים שנידונו למאסר של פחות מעשר שנים, לציון הנצחון הצבאי הגדול במלחמה.

חסד לעבריין, אכזריות לקורבן

הנשיא מנוע אומנם מהענקת חנינה סיטונית. אך עיון במספר הרב של חנינות שהוא העניק בשנים האחרונות מצביע על נטייה בכיוון זה. ח"כ אוריאל לין בדק ומצא, כי בחמש השנים האחרונות הוגשו לנשיא 9343 בקשות חנינה, כולל הקלות בעונשים של מאסר עולם. 20 אחוז מהבקשות נענו.

בין הנהנים ממוסד החנינה היו מאות מקרים של עונשי פסילה לנהיגה. אחד מהם הוא בעל 41 הרשעות קודמות, עבריין תנועה המסכן בקביעות חייהם של אחרים.

"הגעתי למסקנה כי מוסד החנינה, על אף הרימוי האנושי המוענק לו, פועל בניגוד למטרות יסוד בתחום אכיפת החוק ובחשבון הסופי פוגע קשות באינטרס הציבורי," אומר ח"כ אוריאל לין.

מוסד החנינה נוהג אומנם במידת הרחמים כלפי העבריין, אבל יש בו משום מידת האכזריות כלפי הקורבנות. אחת הסכנות שבקיום מוסד החנינה היא השימוש בו כמכשיר פוליטי. חנינה ניתנת בדרך כלל ללא הנמקה, ומשום כך נשללת אפשרות הביקורת עליה. לא תמיד עומדות העובדות המשפטיות הידועות לשופטים לנגד עיני הנשיא, ויש גם בקשות כוזבות. המסוכן הוא שהנשיא, כמו במקרה של ראשי השב"כ, נתון ללחץ ולהשפעת חוגים בממשלה תוך כדי התעלמות מהמערכת השיפוטית.

העיר על כך, ובצדק, היועץ המשפטי לשעבר, פרופ' יצחק זמיר, שאמר: כל עוד תלויים ערעורים בפני בית-משפט אין זה רצוי שהנשיא יתן חנינה, אפילו לגבי אותם מורשעים שלגביהם לא הוגש ערעור".

לנשיא ישנו שיקול דעת מכריע בנושא החנינות אך אין הוא פוסק יחיד. ללא "חתימת קיום" של שר המשפטים אין החנינות תקפות. בשעה שהנשיא חסין כלפי החוק ואין להגיש עתירה כנגד מעשיו, כל עוד הם קשורים במילוי תפקידו, הרי ששר המשפטים נושא באחריות לחתימתו בפני הכנסת.

מדיניות החסד של הנשיא איננה משוללת מיגבלות, אך זוהי סמכות רחבה מדי הפוגעת בפרהסיה במערכת המשפטית.

קטעים מתוך נימוקי שופטים בבג"ץ — בעמ' 8

שמחים עד מרוצים חלקית

רוני מילוא הביע שביעות רצון מוחלטת מהחלטת הבג"ץ ● שבח וייס רואה בו פסק-דין חוקתי חשוב בתקופה של משבר חוקתי חמור ● אלעזר גרנות מציין כי הנסיון של הדרג הפוליטי למנוע חקירה היה פסול ● שולמית אלוני באה על סיפוקה כי הפנייה לבג"ץ אילצה את המשטרה לחקור

מאת מוטי בסוק

החלטת בית-המשפט העליון התקבלה אתמול בקואליציה בסיפוק רב (במערך) עד לשמחה בולטת (בליכוד). בשמאל רשמו את ההחלטה, שמו לב לסתירות שבין דעת הרוב והמיעוט, והדגישו כי יש צורך, אולי לא בעת, בשינוי בחוק ובסמכויות הנשיא.

מי שהיה שר-המשפטים בתקופת החנינות, ח"כ יצחק מודעי (ליכוד-ליבראלים), הביע סיפוק רב מהחלטת הבג"ץ. הממשלה, קבע, נהגה בטיפולה בפרשה בדרך הנכונה. להערכתו, יש עתה לתת חנינה גם לאחרים בשב"כ, שהיו מעורבים בפרשת אוטובוס 300. זאת לאור החלטת הבג"ץ, כי השיקול לחנינה יכול להיות בטחוני. מודעי הביע תקווה כי פסק-הדין יביא לסיום מחול-השדים בפרשת השב"כ.

סגן שר-החוץ ואחד ממקורביו הפוליטיים המובהקים של יצחק שמיר, עו"ד רוני מילוא, הביע "שביעות-רצון מוחלטת" מהחלטת שופטי העליון. "נדחו הטענות נגד החלטת הנשיא. עתה, כנראה, גם יושם הקץ למחול-השדים בפרשה. זו היתה למעשה משאלת הנשיא בעת שנתן את החנינות". מילוא לא שכח, גם אתמול, לגנות "את נסיונם של אנשים פוליטיים, כולל שריד וגם ר"ץ, לנהל מאבק פוליטי בנושא עדין כזה, תוך הקרבת אנשי השב"כ, אנשים שכל חייהם קודש לבטחון המדינה". לדעת מילוא, יש להעניק עתה חנינה גם לאחרים בשירות הביטחון הכללי שהיו קשורים בפרשה זו.

יורם ארידור (ליכוד-חירות), מיוזמי רעיון החנינה, בירך על "ההחלטה העקרונית של הבג"ץ, שכן היא עונה בד בבד גם על צרכי הביטחון של המדינה וגם על דרישות שלטון החוק".

חיים קופמן, מראשי סיעת הליכוד בכנסת, הדגיש כי קיבל את החלטת הבג"ץ בסיפוק, בין השאר כיוון שכל תביעה אחרת היתה מביאה "לערעור על סמכויות הנשיא, לאנדרלמוסיה ולקיטוב נוסף בחברה הישראלית". קופמן מרגיש כי הכרח לשמור, במיוחד היום, על מעמד של נשיא המדינה. החנינה היא מהסמכויות המעשיות האמיתיות היחידות שבידי הנשיא. החלטה אחרת של הבג"ץ היתה פוגעת בצורה אנושה במעמד מוסד הנשיאות. "עובדה, כל מדינות העולם מאמצות מוסד כזה. מדינה כמו אנגליה, אם וסמל הדמוקראטיה, ממשיכה לשמור על מוסד המלך". לדעת קופמן, פרשת השב"כ מוצתה עד תום, מכל ההיבטים הציבוריים. עתה הגיעה העת להרגיע את הרוחות. למשימה זו צריכים להירתם הממשלה, הכנסת, התקשורת והעם.

המשטרה חוקרת, "וזה חשוב"

גם פרופ' למדעי המדינה וח"כ המערך שבח וייס הביע "שביעות-רצון מוחלטת" מהחלטת הבג"ץ. "זהו פסק-דין חוקתי חשוב, שניתן בתקופה של משבר חוקתי חמור. שלטון החוק איננו בהכרח שלטון של שופטים, ועדות חקירה או טריבונלים. שלטון החוק, גם איננו חייב לעמוד בסתירה מתמדת לשלטון הרוב, כפי שסיעות מסויימות באופוזיציה רוצות וטוענות. החלטת הבג"ץ מחזירה למוסדות השלטון את מקומם הראוי, בלי לפגוע בשלטון החוק". וייס מרגיש כי הבג"ץ רשם לפניו את הודעת היועץ המשפטי לממשלה כי המשטרה חוקרת. "וזה חשוב". לדעתו גם המשטרה, ולא רק ועדת חקירה, יכולה לבצע חקירה. "בעיה מוסרית אחת לא נפתרה — האם הנשיא יכול שלא להעניק חנינה לאנשי השורה, לאחר שהיא הוענקה לצמרת השב"כ. הנה לפנינו המתח האינטלקטואלי והמוסרי הקבוע, בין צדק צדק תרדוף, שמשמעותו מידת הדין, לבין הצורך במידת הרחמים. גם במקרה זה אינני רוצה להתערב בשיקולי הנשיא ושיקוליו יהיו מקובלים עלי".

וייס מקווה כי "מי שהכפישו את נשיא המדינה, תוך שימוש בלשון קשה, בשבועות האחרונים, לא יעשו זאת עתה לשופטי הרוב בבית-המשפט העליון". לדעת וייס, גם העותרים לעליון, סיעת ר"ץ ואחרים, השיגו הישג חשוב. הם הוכיחו פעם נוספת לציבור, שיש דין ויש דיין בישראל, והשמירה על חוקי המדינה ורוח החוקה נמצאת בידיים טובות. אין להם כל סיבה להצטער על פנייתם לבג"ץ.

לא משוחררים מחקירה

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, ציין אתמול, כי "ברגע זה, כשההנמקות של הרוב והמיעוט אינן למול עינינו, קשה להעריך את כל התוצאות הפוליטיות והמשפטיות שיכולות להיות להחלטת הבג"ץ. בשלב זה אני יכול לציין כי גם הכרעת הרוב, שנותנת פירוש מפליג לסמכויות הנשיא, מסייגת מתן חנינה לפני הגשת אישום, רק למקרים שאין ברירה אחרת. הסייג הזה ראוי לבחינה נוספת. ייתכן כי יש מקום לשינוי החוק בנושא זה. גם אם אין בסיוג ביקורת על הנשיא, ייתכן כי יש כאן הנחיה של השופטים ביחס לטיפול העתידי".

גרנות מרגיש כי הבג"ץ לא קבע בשום מקום, ולו גם ברמז, כי הדרג המדיני או הפוליטי משוחרר מחקירה. להיפך, ניתן לפרש קטע מסויים בהחלטה כקביעה, כי הנסיון של הדרג הפוליטי למנוע חקירה היה פסול.

מפ"ם הגיש, עם פתיחת מושב החורף של הכנסת, הצעה לתיקון בחוק סמכויות הנשיא, בנוסח שיגדיר בצורה מפורשת יותר את סמכויות החנינה שלו.

שולמית אלוני, מנהיגת ר"ץ ועורכת-דין בהשכלתה, הדגישה כי "בכל מה שנוגע לעתירה שלנו, באנו על סיפוקנו. הפנייה לבג"ץ אילצה את המשטרה לחקור את פרשת השב"כ באמצעות המשטרה". אלוני הביעה תקווה כי החקירה לא תיעצר בדרג המקצועי. יש חובה לחקור גם את ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, שכן הוא כבר הודיע כי ידע בפרשת אוטובוס 300 כל מה שהיה צריך לדעת. אלוני מציינת כי לא הופתעה מהחלטת בית-המשפט בנושא סמכויות הנשיא. השופט שמגר כבר חיווה את דעתו והיא כבר ידועה. לדעתה, "לאור כמה מעשים של הנשיא הנוכחי, יש לחשוב הרבה על כל הנושא של מעמד וסמכויות מוסד זה. אך למען כבודו של הנשיא הנוכחי, יהיה צורך לעשות את זה עם תום הקאדנציה שלו".

מי הדליף?

במשרד המשפטים חוקרים כיצד דלפה החלטת הבג"ץ, בנושא החנינות, לדרג הפוליטי ולתקשורת עוד לפני עשרה ימים. זו פעם ראשונה בתולדות המדינה שהחלטת בית-המשפט העליון, בשבתו כבג"ץ, דולפת החוצה עוד לפני שניתנה. שרים, ח"כים ועיתונאים ידעו מראש כי שופטי העליון חלוקים בהחלטותיהם, וכי אהרון ברק נותר בעמדת מיעוט.

כשל כבודו של בית-המשפט העליון נמנעו העיתונים בארץ מפרסום החלטת הבג"ץ בשבוע שעבר. העובדה כי ההחלטה ידועה מחוץ לכותלי העליון היתה ידועה למשרד-המשפטים, למערכת בתי-המשפט וחלק משופטי העליון. עם פרסום ההחלטה אתמול, ניתנה ההוראה למשרד-המשפטים ולמערכת בתי-המשפט, לחקור מי הדליף נושא כל-כך עדין החוצה.

אין פטור לדרג המדיני

מאת חיים מרגלית

"הדרג המדיני לא קיבל חנינה, לכן פסקי הדין של שלושת שופטי בית-המשפט העליון אינם חלים עליו", — דברי עו"ד אמנון זכרוני, שהיה מן העותרים לבג"ץ. לדבריו, מי שעולזים למשמע פסקי-הדין של שני השופטים הנכבדים, אין להם הבנה משפטית, הם כנראה אינם מבינים שחקירה משטרתית כן תהיה, היא תהיה כפי שהודיע השר חיים בר-לב, ותיכלול את הדרג המדיני. אנשי השב"כ יחקרו על-ידי המשטרה, ולא יהיה אפשר לדון אותם בבית-משפט, אך בפני החוקרים יעמוד מכתב של ראש השב"כ אברהם שלום לנשיא המדינה, בו ביקש חנינה ובו נכתב בצורה מפורשת, כי כל מעשיו בפרשת אוטובוס 300 נעשו בסמכות וברשות הממונה עליו — היינו, ראש הממשלה דאז והיום מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר. עו"ד זכרוני מדגיש את חשיבות הדיון בעתירות בבית-המשפט העליון, שתרמו להחדרת המודעות לגבי שמירת עקרונות החוק והצורך בחקירה, חרף התנגדות היועץ המשפטי החדש, השופט חריש.

"פסק הדין של כבוד השופט פרופ' אהרון ברק חשוב ואמיץ", קובע עו"ד זכרוני. "השופט ברק מציג ניתוח שיטתי ומסודר של הבעיה המשפטית שעמדה בפני בית-המשפט העליון. פרופ' ברק הגיע למסקנה, שאין לנשיא המדינה זכות חנינה בטרם הרשעה. דבריו הם ביטוי לצדק הטבעי, שהוא יסוד לחוק ולמשפט. ואם הפעם הנחה זאת לא התקבלה, היא תתקבל בעתיד". עו"ד זכרוני מוסיף כי בפסקי-הדין של שלושת השופטים יש התייחסויות חשובות מאד למהות שלטון החוק ולעובדה שהחוק הוא מעל לביטחון. זכרוני מזכיר כי נשיא בית-המשפט, השופט מאיר שמגר, אומר בפסק-דינו כי "שלטון החוק לא נוצר יש מאין ואינו דבר ערטילאי. צריך שיהיה לו ביטוי מוחשי יום יומי". שמגר מדגיש בפסק-דינו כי "לא יתואר מימשל תקין, אם אינו שוקד על קיום שלטון החוק. גם הביטחון הלאומי נשען על שלטון החוק". הוא קובע כי "אין נסיבות, בהן יכולה רשות שלטונית האחראית לתחום מוגדר, להימנע כליל מבדיקתו של נושא אשר יש לו השלכה על יכולת ההחלטה והתפקוד שלה, ושל הגורמים עליהם מופקדת אותה רשות".

ייחקר בעל הסמכות

עו"ד זכרוני מצטט מפסק-דינה של השופטת מרים בן-פורת, המשנה לנשיא בית-המשפט העליון, הטוענת כי: "מן הראוי להדגיש את חומרתן הרבה של העבירות שנגולו בפנינו (השופטים), אשר לפי טיבן וטבען חייבות להדליק נורה אדומה ומחייבות בדק בית יסודי בשירות הביטחון, כדי לקבוע נורמות והנחיות הוגנות עד קצה האפשרי".

לדעת עו"ד זכרוני, יש בפסקי-הדין הישג משפטי חשוב, והוא "הרחבת" מה שנקרא בלשון משפטית "זכות העמידה", היינו, שגם עותר פרטי יכול לפנות לבית-המשפט העליון, לבחינת שאלה שיש לה משמעות ציבורית חוקתית, מבלי שהוכח שנפגע ישירות.

בפרשנות לטלוויזיה האמריקנית שנתן אתמול, לאחר פירסום פסקי-הדין, קרא עו"ד זכרוני לפרשת השב"כ "ווטרגייט ישראלי". הוא הזכיר לצופים כי בארה"ב, קיבל הנשיא ניקסון חנינה. אך חנינתו לא מנעה הליכים משפטיים נגד אנשיו, שלא קיבלו חנינה. ניקסון, כזכור, סולק באמצע כהונתו. עו"ד זכרוני סבור שבסופו של דבר "ווטרגייט הישראלי" יגיע לאותו מקום שהגיעה פרשת ווטרגייט בוושינגטון. היינו, ייחקר גם זה שראש השב"כ הזכיר במכתב לנשיא כאיש בעל הסמכות והרשות.

הנשיא חנן, השופטים לא

"אני מתרשם התרשמות עמוקה מן העבודה היסודית שהשקיעו שלושת השופטים העליונים בפסק-דין זה. איש איש לפי גישתו שלו", אמר השופט העליון לשעבר חיים כהן והוסיף, כי נשיא בית-המשפט העליון מאיר שמגר הסתמך על פסק-דין שהוא עצמו נתן, ולפיו יש לנשיא המדינה סמכות לחון אדם לפני הרשעה. "עם זאת," טוען השופט חיים כהן, "הזכות שיש לנשיא אינה אומרת שהוא יכול להשתמש בה בכל מקרה. שופטי בית-המשפט העליון בנימוקי פסקי-דינם ובמובן כל אחד בלשונו ובשפתו, קובעים כי אילו להם היתה סמכות כמו לנשיא, לא היו נותנים חנינה במקרה הזה שהובא בפניהם. חשוב לכל אחד לזכור", הוא מוסיף, "בית-המשפט הוא בית דין-צדק".

בכבוד לחוק ולשופטים

"פסקי הדין, מכבדים" אומר עו"ד מישאל חשין, "הם כבוד למדינה. הם כבוד. בכלל שהיתה דעת רוב של שני שופטים ודעת מיעוט של שופט אחד". לדבריו, העובדה החשובה היא, שאין אצלנו "קולקטיביות דיעונית" כאשר מדובר במאבק בין הרשויות העליונות במדינה. מאבק בו השתתפו שופטי בית-המשפט העליון, נשיא המדינה, ראש הממשלה והממשלה, שהתחלקה לשניים. פסקי-הדין מעידים כי לעולם הרשות נתונה וגורלנו בידינו. לא היתה כאן הכרעה ומהרכב שופטים אחר היתה יכולה להתקבל החלטה שונה. לטווח הארוך יביאו פסקי-הדין רק לכבוד לחוק ולשופטים".

חוקים ממאפיית האחדות
איזון איזון תרדוף

בשם ה„סימטריה" בין דמוקרטיה לפאשיזם, הומניזם וגזענות, התקבלו החוקים האוויליים שהמציאות תעשה מהם עפר ואפר

מאת יעל לוטן

ובכן, נבחרי עמנו, עשיתם את זה. בלילה האחרון העברתם שני חוקים קריקטוריים, נואלים ומזיקים. הדבר האחד הטוב שאפשר לומר עליהם הוא שהמציאות תעשה מהם עפר ואפר.

בשורש הטירוף נעוץ העיקרון של ה„איזון הקדוש" — איזון בין הטוב לבין הרע, בין הדמוקרטיה לבין הפאשיזם, בין שלום לבין מלחמה, בין הומניזם לבין גזענות, בין חירות לבין כפייה.

לפי העיקרון הזה, הצדק נמצא אי־שם בין הנאצים לבין קרבנותיהם.

ומשהחילותם בכך שוב לא ידעתם מעצור. יצרתם הקבלה מזוייפת בין תנועת „כך" לבין „הרשימה המתקדמת לשלום", בין הרב מאיר כהנא לבין מוחמד מיעארי ומתי פלד, בין תנועה שחקקה על דיגלה גירוש־עם (אם לא רצח־עם) לבין תנועה שמצעה קורא לדו־קיום.

מכאן ואילך הכל כבר היה צפוי — „חוק נגד גזענות" שהגזען הראשי תמך בו בשמחה, וחוק נגד מפגשים עם אש"ף שכוונתו להוכיח קבל עולם ומלואו שישראל לא תשלים עם הפלשתינים לעד.

אולם, כאמור, הזמן והחיים עושים את שלהם. הביטוי „פח־האשפה של ההיסטוריה" כבר מזמן אינו כאופנה, אבל, במציאות, הפח הזה קיים ולתוכו ייפלו שני החוקים הללו. כי הגזענות בישראל או שתובס — ולא על ידי פארסות אויליות כי אם על־ידי חוקים של ממש ופעולה נמרצת — או שתביס את המדינה שבה צמחה. ואשר למפגשים — או שיהיו מפגשים עם נציגי העם הפלשתיני, כדי שאפשר יהיה לעשות איתו שלום — או שהמלחמות תעשינה את שלהן, ולבסוף לא יהיה צורך בשלום, כי לא יהיה מי שיעשה אותו.

לכו לבתיכם, נבחרינו. אולי לכם לא מגיע חופש — *אבל לנו מגיע חופש מכם.*

החוק להתרת הסתה גזענית

מאת לוי מורב

„זה רע להיות גוי – זה מתוק להיות יהודי". מתוך שיר ילדים של חסידי רבי נחמן מברסלב

שני חוקים מגוחכים קיבלה הכנסת במהלך ליל שימורים שהסתיים אתמול לפנות בוקר. הראשון אוסר מיפגשים של אזרחים ישראלים עם החמץ. מאתמול, כל ישראלי שנפגש עם חמץ בארץ ובחו"ל יהיה צפוי להעמדה לדין ולמאסר. החוק קובע שגם אם נגעת בחמץ או נראית איתו בפומבי, זה מספיק כדי להעמיד אותך לדין, אלא אם קויים המגע עם החמץ במהלכת של מסיבת עיתונאים. חובש המשרת בצה"ל שיגיש עזרה לחמץ פצוע עלול גם הוא להתבע לדין.

רק לנציגי הממשלה, חברי הליכוד ואנשי המפלגות הדתיות מותר לאכול חזיר ולשחק עם חמץ ללא חשש – הם הרי פטריוטים מובהקים. ראה מקרה אריה דרעי, עוזרו של שר הפנים הרב פרץ, העתיד להיות מנכ"ל המשרד אחרי שרות צבאי מקוצר ונעים.

החוק השני, אחרי כל התיקונים שהוכנסו בו הוא „החוק לעידוד הסתה גזענית" המכונה בלשון סגי נהור „החוק נגד הסתה גזענית". לא פלא, שהרי, שבגללו התעורר הצורך בחקיקה, הרים את ידו והתעכב בעד הצעת החוק. החוק מתיר הסתה לאומית וגזענית בתנאי שהיא מהווה חלק מאמונתך או חלק מן הפולחן שלך, או שהיא מופיעה בכתבי הקודש של דתך. כל ההסתה האנטי ערבית של השרץ מתבססת עד היום רובה ככולה על דת ישראל, על כתבי הקודש ועל התנ"ך. לכן אין כל סיכוי שחוק זה יכניס את השרץ או את חסידיו לבית הסוהר.

האפשרות המשעשעת היא שמחר יבואו חסידיו של החנטרישי מתריש קיש קיש קושי, מייסדה של דת החנטריש ויטיף לחשלכתם של כל היהודים הספרדים לים. ומה נעשה כאשר הוא יצליח להוכיח שהטפה זו היא חלק בלתי נפרד מן האמונה הדתית שלו ושהדרישה לגרושם של היהודים ממוצא מזרחי מעוגנת בכתבי הקודש של הדת החנטרישית! אחת הטענות הקשות שהועלתה נגד „הכושים העבריים" אומרת שהם רואים בעצמם את העבריים האמיתיים בשעה שאנחנו (היהודים) רק כקצף על פני המים. לפי אמונתם הם היורשים האמיתיים של הארץ המובטחת הלא היא ארץ ישראל. אחרי קבלת החוק להסתה גזענית לא ניתן יותר לבוא בטענות אל „הכושים העבריים" – זה אחרי הכל חלק בלתי נפרד מדתם, מאמונתם ומן הפולחן שלהם. ויחיו אלה מוזרים וזרים ככל שיהיו.

ב„קול־ישראל" סיפרו אתמול ביומן הבוקר שחברי הליכוד היו שבעי רצון. „הצלחנו" הם אמרו לכבת חרדיו: „השגנו חוק נגד מפגשים עם אש"ף והצלחנו לדוקן את החוק נגד הסתה גזענית, העמדנו את מפלגת העבודה בפלי ריק וחיזקנו את הקשר עם המפלגות הדתיות".

ואצלנו ישנם עדיין אחדים המתגעגעים לחידוש הקשר עם מפלגת האחות הגדולה, המתים לחזור לחיקה החמים והמחניק של מפלגת העבודה והרוטאציה.

„היהודים רצחו את ישו!"

מאת צביה בן־שלום

לפי החוק למניעת גזענות, שאושר בכנסת ישראל יכול עתה כל בור וקנאי לצעוק בחוצות שהיהודים רצחו את ישו ואנו נוכל רק להתווכח עמו, להסביר לו שזה לא בדיוק כך, שלא נאה לדתנהג כמו גלחים בימי הביניים, ומן הדין שיתמצא בהחלטות אבות הכנסיה שלו.

ירצה — ישתכנע, לא ירצה — יעלה את טענותיו בכתב, יפיצם בין מאמיניו, מנעשה חוקי בהחלט, כמו החוברת של אותו רב צבאי שהסביר, בהסתמך על כתבי הקודש, מדוע עלינו לשנוא את עמלק.

הקביעה כי יהודים רצחו את ישו מעוגנת בכתבי הקודש של דת מונותאיסטית, מאוד נפוצה, ודומני שאין צורך לפרט כיצד היא השפיעה על תולדות עמנו. העובדה שלא היו אלה יהודים שצלבו את ישו אינה משנה את התמונה, הלא כתוב במפורש, באחד האוונגליונים, שפונטיוס פילטוס, הנציב הרומי ביהודה, שאל לדעת הכוהן הגדול וזקני העדה, ואיש מהם לא ביקש חנינה בשביל „המורד במלכות". יתרה מזו: כאשר שאל הנציב את המוני העם את מי לחון לכבוד חג הפסח, העדיף ההמון להעניק דרור לבר־אבא (המוגדר באוונגליון כשודד ואשר היה, מן הסתם, מראשי הקנאים הלוחמים ברומי). יצא פונטיוס פילטוס למרפסת וקבל עם ועדה רחץ את ידיו, לאמור, לא אני שפכתי את דמו של איש זה — כך גולגלה אשמת הרצח על היהודים וזה כתוב, רבותי, במפורש בכתבי הקודש..

יתכן מאוד שבמדינת ישראל אין חשיבות רבה להכרזה כזאת, בעל פה או בכתב, אבל מה נעשה אם דברים ברוח זו נלמדים בבתי הספר הנוצריים? קנאי דת אינם חסרים בכל הדתות, ולא כל הקתולים רצו לשמוע על החלטת הוועידה האקומנית, שעוד בימי האפיפיור יוחנן ה־22 החליטה, כי אין להאשים את העם היהודי בצליבתו של ישו. זה קרה בשנות החמישים או השישים של מאה זאת, פרק זמן קצר מדי כדי למחוק מתודעת המאמינים חינוך של אלף־שש־מאות שנה, אין ספק, שבארצות נוצריות רבות מאד מגלה הכומר לצאן מרעיתו כי יהודים רצחו את ישו. במדינות נאורות — רואים בכך הסתה גזעית, אסורה לפי החוק — אין ספק שהחוק מתריע ומצמצם את התופעה. ספרי הלימוד, לפחות, נמצאים בפיקוח, ומרבית קנאי דת אינם מטורפים דיים כדי להסתכסך עם החוק בגלל אירועים שחוק ההתיישנות חל עליהם.

אצלנו יש חוק נגד גזענות, התנאי שאינה מתבססת על כתבי הקודש, משמעו מותר לטעון שיהודים רצחו את ישו. בארץ, כאמור, זה נשמע כמו בדיחה.

באלף ששמאות השנים האחרונות זאת היתה בדיחה עצובה מאוד ומסוכנת מאד. לא במקרה פרצו פרעות ופוגרומים סמוך לחג הפסחא, עת עלה הגלח המקומי על במת כנסיה, וצעק, בקול קורע את שערי הרקיע ואת לב המאמינים: — היהודים רצחו את אדוננו!

על מות האריה הגדול

לזכרו של הסופר אריה ליפשיץ

כנוף הירושלמי הוא יחסר. היה קשר אמיתי בינו לבין אותן אבנים יפות שמהן בנו את העיר — העיר האמיתית, לא צעצועי הלֶגו המגודלים הממלאים אותה היום. מיזי חילה, מיזי יאהודי, מיזי תאמרא — אבנים בגוונים שונים שצירופיהן נתנו נופך עשיר לבנייה המסורתית.

אריה ליפשיץ היה סתת אבן, וגאוותו על הבניינים עליהם עבד בצעירותו. כמה מן המבנים המפוארים של ירושלים המדנטורית. בסיפוריו תיאר את חייו כסתת אבן, בארץ־ישראל ובעבר־הירדן, לצד פועלים ערבים, בדואים, בעלי מקצוע והווי מיוחד.

בשנות השמונים לחייו עדיין היה מלא מרץ רוחני ופיזי. לטייל איתו ברחובות העיר, בה חי מאז עלה לארץ ב־1920, היה תענוג ומאמץ כאחד, כי קצב הליכתו היה של נער צעיר ונמרץ. איש שופע חום, הומור ואהבת־אדם. „האריה הגדול", כפי שקרא לעצמו, אף שקומתו לא היתה מגודלת במיוחד.

אחר־אחר הם עוזבים אותנו — יהודה יערי, מבני דורו של אריה ליפשיץ, ועכשיו הוא. להכיר אותם היה להכיר את ארץ־ישראל התמימה והיפה, לא זו של המליצות הנבובות או של הולתים מפלאסטיק שהטלוויזיה מטפחת. אלא את אמיתיים שאהבו את הארץ הזו על כל יושביה ובאמת ובתמים האמינו בשלום.

יהא זיכרו ברוך.

י"ל

מעבר לגבול הפורקן

חיילי גולני, בכנס חטיבתם, הפריעו את נאומיהם של הרמטכ"ל ואלוף הפיקוד ופגעו בכבודם

מאת אבי בניחו

סימני המבוכה ניכרו היטב על פניו של מפקד חטיבת „גולני", אלוף משנה ג. הבין כנראה באותו רגע כי חיילי החטיבה שלו עברו את הגבול שבין החדווה והרצון להתפרק בעצרת לרגל יום החטיבה לבין השתוללות חסרת מעצורים ופגיעה במשמעת הצבאית ובכבוד המפקדים.

מדובר בעצרת חטיבת „גולני", שהתקיימה בסוף השבוע שעבר באמפיתאטרון בקיסריה.

באמפי העתיק, שקושט בחגיגיות וכטוב־טעם, התרכזו מאות רבות של חיילי „גולני" לעצרת חגיגית, שהיתה אמורה לנעול את אירועי יום החטיבה ואת תום תקופת האימון של „גולני". אל העצרת הוזמנו, לבד מן החיילים והמפקדים, גם הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, קצין חי"ר וצנחנים ראשי, ראש עיריית חדרה, יחיאל כהנא, שעירו מאמצת את החטיבה, ועוד רבים וטובים.

על הבמה, במשולב עם מסכת אור־קולית שהציגה את מורשת הקרב המפוארת של „גולני" בכל מלחמות ישראל, הופיעו אמנים רבים, תזמורת צה"ל ולהקות צבאיות.

הערב כולו היה בנוי בהגזמה רבה על ניפוץ הטענה של „חייל קרבי — פראייר לאומי".

לא „פראיירים"

כזכור, לפני מספר חודשים פורסמה כתבה, בה טענו מספר חיילים קרביים כי יש להם לפעמים הרגשה כאילו הם „פראיירים לאומיים". הרמטכ"ל, באיגרות לחיילים, הגיב אז בחומרה על הטענה, והעניין נגמר. עיסוק מיותר בשאלה זו — מפי שבא הדבר לידי ביטוי בעצרת חטיבת „גולני" — עלול לגרום לתופעה של הירבקות למונח שאין לו מקום בצבא. זכור היטב העיסוק בשאלת „הראש הקטן". מישהו התחיל את העניין, בצבא טענו שאין כדבר הזה בצה"ל, אולם כל הסבר לא עזר. חינכו דור של לוחמים בנוסח „אנו לא ראש קטן", והמונח השתרש וקיבל מקום של כבוד בסלנג הצבאי.

חינוך של דור לוחמים חדש על־ידי הטמעת הקביעה „אנחנו לא פראיירים לאומיים" עשוי לעשות שירות רב לצה"ל ולהביא את המונח השלילי „פראייר לאומי" אל הסלנג הצבאי. אולם, לא בעניין זה ברצוני לעסוק ברשימה זו.

באותה עצרת, כשהיציעים מלאים בחיילי חטיבת גולני, הגיע תור הברכות. אל הבמה הוזמן לשאת דברים ראש המטה הכללי — רא"ל משה לוי. לפתע פרצו החיילים בקריאות קצובות „משה... משה... משה..." ומשתו ברנמה לקריאות „בגין... בגין..." המוכרות. ככל שהלך לוי והתקרב אל הבמה גבר קצב הקריאות.

ההתנהגות המביישת של חיילי „גולני" כלפי מפקד הצבא לא פסקה גם כאשר [illegible] הרמטכ"ל לפתוח בדבריו. [illegible] הלכו והתחזקו — כשהרמטכ"ל [illegible] לשאת את דבריו. לבסוף אמר הרמטכ"ל [illegible] מילים וחזר למקומו.

„כהנא לשלטון"

המנחה הזמין את אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, שהחטיבה תחת פיקודו. [illegible] אל הבמה לוותה בקריאות „בוז" [illegible] החיילים. מי שמעורה בנעשה בצבא [illegible] להבין כי קריאות ה„בוז" של חיילי „גולני" כלפי אלוף הפיקוד באו לרמוז לאותו [illegible] אי־שביעות רצונם ממדיניותו של [illegible] החודש, המקפיד על שמירת [illegible] והפקודות, כולל חבישת כומתה [illegible] ה„בוז" נמשכו עד שסיים פלד את [illegible] הקצרים וחזר במהרה למקומו.

כעת הגיע תורו של ראש עיריית חדרה, יחיאל כהנא, לברך. קריאות קצובות „כהנא... כהנא..." ו„כהנא לשלטון" קידמו את פניו [illegible] העיר המאמצת.

כמי שהוזמן ובא להשתתף [illegible] נוהדרתי לרמותו של צה"ל ולכבוד [illegible] רוחש למפקדיו, וכוזה לי עדיין [illegible] שירותי בצה"ל, כשהיה מגיע לכל [illegible] שהוא קצין בדרגת אלוף ובוודאי [illegible] רמטכ"ל, היו מקבלים אותו בכבוד [illegible] כיאה למפקד צבאי בכיר. המדובר [illegible]

התנהגות מבוזה

לחטיבת „גולני" יש זכויות רבות [illegible] חיילי החטיבה, ברמם, רשמו פרקים [illegible] בדפי ההיסטוריה של ישראל וגם [illegible] עושים ימים ולילות לשמירת גבולנו [illegible] אולם מה שאירע בעצרת החטיבה, [illegible] מה שקשור להתנהגות [illegible] הרמטכ"ל, אלוף הפיקוד וראש העיר [illegible] להדליק נורה אדומה אצל מפקדי [illegible] הנכבדים. שום הסבר כאילו מדובר [illegible] הפורקים מתח רב, או מוצאים [illegible] חטיבה חגיגי, לא יכול להתקבל [illegible] שכזה. מדובר פה במשמעת צבאית, [illegible] היא הולכת ומתדרדרת בחטיבות [illegible] ויעידו על כך מספר מקרים [illegible] בצה"ל.

צודק המפקד הבכיר הנוהג כי [illegible] ימלא במלואו את [illegible] המינהלתית לא ינהג כך גם [illegible] יש לקוות כי מפקדי חטיבת [illegible] דרך נאותה להביע את התנצלותם [illegible] הרמטכ"ל, אלוף הפיקוד וראש העיר [illegible] מדובר פה בצבא, ובצבא [illegible] להישאר גבם צאן ברזל — [illegible]

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

הקרב על הלשכה

יצחק רבין – מהפך בעמדות?

מרכז מפלגת העבודה המתכנס היום באולם הקונגרסים בבנייני התערוכה בתל־אביב יקיים דיון מדיני, שאותו יפתח ראש הממשלה שמעון פרס, וישתתף בו גם שר הבטחון יצחק רבין. הדיון המדיני במרכז מעורר עניין, שכן קדמו לו ויכוחים בתוך לשכת המפלגה, אך בעיקר כמה התבטאויות שזכו לכותרות.

איש אינו מצפה, גם לא היונים הצחורות ביותר, כי המרכז יחליט החלטה מדינית כלשהי שתחרוג מן המצע, סביר יותר להניח, כי המרכז ירשום לפניו את דברי ראש הממשלה. אשר לשר הבטחון, הרי הדברים הבוטים שאמר ברחובות על אותם חברי מפלגת העבודה — שהציעו כי מפלגתם תדון מחדש בנושא הפלשתיני ובהכרה בזכות ההגדרה העצמית שלהם — כי דבריהם עלולים להגביר את הטרור, לא רק היונים במפלגת העבודה לא אהבו אותם. בלשון המעטה. חלק מהמחנה הנצי ראה בהם חיזוק לעמדותיו, ומעין „נוק־אאוט" ליונים, אך גם ידידיו של רבין אמרו לו, כי הוא הגזים.

האמנם הפך רבין לנץ טורף? יש הזוכרים לו דווקא התבטאות מסוג שונה לחלוטין, כאשר אמר למשל, מעל במת ועידת מפ"ם, כי הוא בעד ויתורים מרחיקי־לכת בשטחים, ויש שאינם שוכחים לו, כי אמר בעבר שלא איכפת לו אם ישראלים ישתמשו בוויזה בכמה מקומות ביו"ש.

האמנם חל מהפך בעמדותיו של רבין? מקורביו מסבירים כי שר הבטחון אמר את אשר אמר בקונטקסט מאד ספציפי, והתכוון למעשה לומר שדיבורים מהסוג של הח"כים חיים רמון ורפי אדרי עלולים לתת תנופה מחודשת לאש"ף ולערפאת דווקא בשעה שמעמדם, הן בירדן והן בשטחים, על פי הערכתו של רבין נמצא בירידה ובנסיגה. למעשה, הערכה דומה — אם כי בניסוח ענייני וללא הטחת האשמות בוטות כמו „סיוע לטרור" — השמיע גם שמעון פרס בישיבת לשכת מפלגת העבודה כבר לפני שבוע.

הוויכוח הנוכחי לא מאחד סביבו את מחנה היונים במפלגת העבודה. רבים מהם סבורים, כי לא זה העניין ובעיקר לא זה העיתוי, שמאחוריהם יתייצבו כאיש אחד היונים. בקשר לזה ראוי להביא ציטטה ממאמר של ח"כ אהרון הראל, מראשי פורום היונים בסיעת מפלגת העבודה בכנסת, שכתב ב„דבר": „אין אני נמנה עם אלה המבקשים היום, חודשים מספר לאחר ועידת מפלגת העבודה, לערער על מצעה. אני רואה במצע נצחון לקו המתון והשקול, הרחוק מכל עמדה קיצונית. יש בו אמירה ברורה נגד סיפוח, יש בו התנגדות מורגשת לשליטה על עם זר, ויש בו נכונות לוותר על שטחים תמורת שלום. בינתיים לא התרחש שום דבר דרמאטי המחייב דווקא עתה לשנות את המצע. הדרישה לשנותו היתה שגיאה. אולם אין פירוש הדבר שיש מקום להתקפה היסטרית על אלה החושבים, שאם נתמוך בהגדרה לפלשתינאים נקדם את השלום. זכותה של רעה זו *איננה פחותה מזכות הדעה של התומכים בארץ־ישראל השלמה*".

דבריו של הראל, שהם חלק מוויכוח שהוא מנהל עם העתונאי חגי אשד, מבטאים רבים מהיונים במפלגת העבודה בוויכוח הנוכחי.

האתגר האמיתי ליונים ולמפלגת העבודה כולה יהיה, כך סבורים אחרים מהיונים, כאשר הפלשתינים יעשו צעד של ממש לקראת ישראל — בהכרה בקיומה של המדינה, ובקבלת החלטות האו"ם 242 ו־338. זה יהיה נייר הלקמוס שעל פיו אפשר יהיה לבדוק ולשקול ביותר דיוק את יחסי הכוחות בין היונים לבין הנצים במפלגת העבודה. גם אז, כפי שכבר צויין פעמים רבות בעבר, לעמדתו של שמעון פרס תהיה השפעה על השוליים של שני המחנות.

אך אם הוויכוח המדיני בתוך מפלגת העבודה מעורר עניין גם מחוצה לה, הרי את חברי המרכז המתכנסים היום מעניינת כנראה יותר השאלה מה יהיו הקריטריונים לבחירת חלק מחברי הלשכה החדשה של המפלגה — על ידי הוועדה המסדרת. מבין 102 חברי הלשכה, על הוועדה המסדרת לקבוע עשרים חברים. האחרים נבחרים במחוזות (חמישים), ועל־ידי המרכז ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות שלושים איש. יו"ר המפלגה והמזכ"ל נכללים בלשכה בתוקף תפקידיהם.

מאחר שהשרים והח"כים — רובם ככולם אינם מתמודדים על מקום בלשכה במחוזות או במרכז, הדרך היחידה לצירופם ללשכה היא באמצעות הוועדה המסדרת". כאן למעשה מתמצה הוויכוח שהדיו יישמעו ככל הנראה גם בישיבת המרכז — האם השרים ישתתפו בלשכה בוועדה מייעצת, כפי שהיה עד עכשיו לגבי הח"כים. רוב שרי העבודה סבורים, כי לא סביר שלא תהיה להם זכות הצבעה בלשכה.

בין השורות

לא אלמן ישראל, וגם תנועת החרות אינה אלמנה. כן ועידה, לא ועידה, אגף ההסברה בראשותו של ח"כ רוני מילוא חי וקיים, ואף מוציא חוזי מידע לטובת חברי המפלגה.

לאחרונה יצאה חוברת „בין השורות" מספר אחת, המספקת לנבוכים ולתוהים תשובות על שאלות אפשריות, כמו למשל: כמה ישובים יש היום ביהודה שומרון וחבל עזה, וכמה מהם הוקמו בתקופת ממשלת הליכוד? או האם יש טעם בהתיישבות בתוך אזורים צפופי אוכלוסיה ערבית, וכיצד ניתן לחיות תושבים כאלה החוברת עונה גם על שאלות כמו מהי אוטונומיה „חד־צדדית" של שמעון פרס, או: האם יש סיכוי לתוכנית השלום של שמעון פרס עם חוסיין מלך ירדן?

לא נלאה אתכם עם התשובה התע־מולתית של המחברים (והעורכת היא לשר לבגת), אך כדוגמה נביא כאן את תשובתם לשאלה האחרונה: „תוכניות השלום" כביכול של שמעון פרס עם חוסיין מלך ירדן אינן רציניות, וכל כולן נועדו אך ורק לצרכים פוליטיים־פנימיים ולחיזוק מעמדו האישי של פרס. „יוזמות" אלה לא הביאו את חוסיין למו"מ לישראל ולא לדמשק. חוסיין, מלך ירדן, אינו רוצה, ואינו מסוגל להגיע להסכם השלום. אלא אם יינתנו לירדן שטחי יהודה ושומרון כולל ירושלים. אפילו במפלגת העבודה אין מי שדוגל בחזרת ירושלים לירדן — או על מה מדבר שמעון פרס? תקופת פרס בראשות ממשלת האחדות הוכיחה כי לא הליכוד מפריע לשלום, כטענת המערך, אלא הערבים אינם מעוניינים להתקדם לשלום; מצרים מעדיפים שלום קר, ירדן מוכנה להיר על שלום עם כולם חוץ מישראל, וסוריה מכינה עצמה למלחמה — וכל זה כאשר פרס ויצמן מנהלים מהלכים מדיניים".

שומה עלינו לצפות לחודש אוקטובר כדי לקרוא „בין השורות" תשובה על השאלה האם יש סיכוי לתוכניות השלום של ראש הממשלה יצחק שמיר?

אברהם שריר – בינתיים, בארץ

זכיה מן ההפקר

לא כל יום זוכה פוליטיקאי מן ההפקר, ואף לא מידיו של יריב מפלגתי. לשר אברהם שריר זה קרה, ומי שהעניק לו את הזכיה הבלתי צפוייה היה לא אחר מאשר יריבו המושבע יצחק מודעי.

לאחר זה נאלץ להתפטר מן הממשלה, ולאחר שלא הצליח לשכנע את השר נסים להחזיר לעצמו את תיק המשפטים ונסים לא היה מוכן להיכנס למלכודת שתעמיד אותו בעוד חודשיים מול התביעה שיחזיר את האוצר למודעי וישאיר את המשפטים בידיו, ולאחר שמודעי חשש, כי אם ימונה מישהו מחוץ לממשלה לתפקיד שר המשפטים, יהיה קשה לקחת ממנו חזרה את התיק אחרי הרוטאציה — לאחר כל הדברים הללו הסכים מודעי כי שר התיירות אברהם שריר יקבל את הפיקדון.

מי שראה ושמע את שריר בימים האחרונים מוכרח להודות, כי המינוי הזה הגביה את קומתו. הוא אמנם אוהב מאד את משרד התיירות, ונהנה ממנו הנאה רבה (ראה בין היתר את נסיעותיו התכופות לחו"ל), אך מבין המשרדים הממשלתיים אין משרד התיירות נחשב כליכך. לעומת זאת משרד המשפטים הוא בעל יוקרה רבה יותר, במיוחד בימים אלה. במפלגה הליברלית אומרים, כי שריר עשוי לוותר על כמה נסיעות בזמן הקרוב.

יורש יורש — וירושה אין

אפשר לומר מה שרוצים על יצחק שמיר, אך השיטה שלו עובדת היטב. זוהי שיטת הסחבת, שהעקרון שלה פשוט ביותר: משוך את הזמן בכל יכולתך, כי הזמן תמיד פועל לטובתך. מה שאתה יכול לדחות למחר אל תעשה היום, ומה שאפשר לדחות למחרתיים — אל תעשה מחר. כיצד מועלת השיטה הזאת אפשר יהיה ללמוד בעתיד מתמודדל של המו"מ על טאבה. גם אם בקרוב ייחתם הסכם הבוררות, הרי הזמן הרב שבוזבז כבר הביא רווחים — על־פי שיטתו של שמיר — שכן הוא ניטרל את היחסים עם מצרים, עיכב את פגישת הפסגה של מובארק לפרס, ומנע את המשך התהליך המדיני, שהוה תקוע במו"מ על טאבה.

אך טאבה היא רק דוגמה ומשל. השיטה של שמיר מוכיחה את עצמה בתוך מפלגתו. כבר חצי שנה חלפה מאז הכריז דוד לוי באולם בנייני האומה בירושלים, כי יש למנחם בגין יורש. איש לא טעה בלוי ולא חשב לרגע כי הוא מתכוון ליצחק שמיר, או למישהו אחר ב„חירות", אלא לעצמו בלבד.

על מה שקרה בוועידת „חרות" אין עוד טעם להוסיף מלים. כדאי רק לאזכר כמה עובדות: הוועידה התפזרה ללא אישור צירי הוועידה, ללא בחירת ועדת מנדטים, וללא בחירת ועדה מתמדת ויו"ר הוועידה, וממילא גם לא התקבלו בוועידה כל החלטות בנושא אידיאולוגי כלשהו, וכמובן שהוועידה המכונסת, אך הבלתי־מתכנסת והבלתי־מאושרת, לא בחרה במרכז חדש למפלגה.

למחרת הוועידה הבטיח דוד לוי, כי יעשה הכל לכינוס מהיר של מושב שני של הוועידה. הבטחה דומה השמיע גם השר קצב, יו"ר נשיאות הוועידה. בשבועות הראשונים שלאחר הוועידה המפוצצת היו עוד נסיונות של הידברות בין ראשי „חרות" בנושא כינוס המושב השני, אך כבר אז התחילה השיטה של שמיר בפעולתה. כל מגע ושיחה בנושא נסתיימו למעשה בלא כלום, והעניין נסחב ונגרר, והוא נתון במצב של גסיסה איטית.

דבר אחד ברור, החודשים הארוכים האלה הוציאו את הרוח ממפרשיהם של חברי מפלגה רבים, שהתלהבותם שככה. קשה לראות היום את דוד לוי מכנס את צירו ו„מדליק" אותם. מה שהיה נכון בחודשים פברואר ומרץ נראה קצת לא רלבנטי בחודשים אוגוסט וספטמבר.

אל דאגה, המושב השני של ועידת חרות יתכנס אי מתי, את העיתוי יקבע יצחק שמיר, ויהיה זה רק לאחר שהוא כבר ישב היטב על כורסת ראש הממשלה, עם כל הכבוד המגיע לו. דוד לוי שמע לפני חצי שנה, כי אין זה נאה לערער בדרך כלשהי על מעמדו של מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, ולא עזרו לו הסבריו, כי הוא רואה בשמיר את ראש הממשלה לאחר הרוטאציה. כך היה כאשר שמיר היה רק מ"מ — קל וחומר, שלוי ישמע טענות כבדות עוד יותר, כאשר שמיר יהיה ראש הממשלה. כל צעד שלו וכל נסיון מצדו להבטיח את סיכוייו להיבחר למועמד הליכוד לראשות הממשלה לקראת הבחירות לכנסת הבאה, יגררו עמם האשמות כלפיו.

שמיר, אגב, לא אמר עדיין את המלה האחרונה לגבי כוונותיו האישיות. מי יודע אולי ירצה לרוץ פעם נוספת? כאשר נבחר בפעם הראשונה על־ידי מפלגתו לעמוד בראש הממשלה במקומו של מנחם בגין, סברו רבים כי לא יציג את מועמדותו פעם נוספת, אך עם תיאבון בא האוכל, והוא עשה זאת ב־84. למה בעצם שלא יציג את מועמדותו פעם נוספת? בחרות אומרים שזה לא רציני. שמיר כבר עבר את גיל שבעים, ומאחורי עורפו נושפים לא רק דוד לוי, אלא גם מועמדים אחרים כמו אריק שרון ומשה ארנס. אמנם הנשיא רייגן מבוגר משמיר, והדבר לא מפריע לפופולאריות שלו, אך בין שמיר לרייגן מפריד לא רק הבדל הגובה.

דוד לוי – כל צעד וכל ניסיון יגררו האשמות כלפיו

דבר אחד ברור, התנאים שבהם יצטרך לפעול דוד לוי, שרואה עצמו כיורש, אך עדיין לא יכול לממש את הירושה, יהיו קשים יותר מאשר לפני חצי שנה. לוי יודע כי במפלגתו, יותר אולי מאשר במפלגות אחרות, לאיש המחזיק בהגה יש יתרונות על פני כל מתמודד כמעט. בוודאי למי שמכהן כראש הממשלה והוא חשוף לתקשורת, ושמו ודבריו מובאים מדי יום. זוהי אולי תחרות בלתי הוגנת, אך מי אמר שבפוליטיקה ההגינות היא שם המשחק?

לשמיר יהיה קל יותר להחזק את מעמדו — ובעיקר את כוחו בתוך המפלגה — כהיותו ראש ממשלת האחדות. מי שמכיר את שמיר יודע כי הוא ינצל את כל היתרונות הללו עד תום. אם הדבר יהיה תלוי בו, לא דוד לוי ולא אריק שרון יעמדו בראש הליכוד בבחירות הבאות.

אבסורד אורוולי בכנסת

אילו זר נקלע ביום שלישי בלילה למשכן הכנסת בירושלים, ועוקב אחר ההצבעה על החוק נגד הגזענות, היה יוצא עם הרושם, כי השמאל הישראלי מתנגד לחוק נגד הגזענות, ואילו האיש שהוכתר בשיבל כמעט כגזען מובהק — מאיר כהנא — תמך בחוק.

האמנם התהפכו היוצרות — האם התחלפו חברבורותיו הגזעניות של כהנא בסומק פנים של שוחר הצדק והשוויון? האם חזר האיש בתשובה? ודאי שלא. אך ה„שיפוצים" והתיקונים שהצליחו כהנא ותומכיו להכניס בחוק החדש מאפשרים לכהנא להעמיד את כל החוק הזה כבדיחה הקלה ביותר, בכך שהוא יכול להוסיף ולהיות גזען, ולהצביע בעד החוק שיומו. ואלה שביקשו להציל את כבודה של הדמוקרטיה הישראלית מבזיונה הכהניסטי, מפלגות השמאל ו„שינוי", שלא רצו לעשות שקר עם מצפונם ועם עמדותיהם, [illegible] הסירוס של החוק נראה להם חמור יותר מאי חקיקתו, הצביעו נגדו. [illegible] נרשמה בתולדות הכנסת הפארסה האורוולית האבסורדית, שתיתן מחר לכהנא ולחבריו [illegible] להצהיר בכל מקום ובפני כל קהל: אנחנו גזענים? אנחנו הרי הצבענו בעד החוק. הם (השמאל) הם הגזענים!

7.8.86

רשות הקורא

בשם מי הוא מדבר?

בכטאון מפ"ם בשפה הערבית, „אל־מירצאד", מיום 16.6.86, אשר הגיע אלי באריכותו של ח"כ מחמד וחד, פורסם הנוסח המלא של נאומו של לטיף דורי, חבר מרכז מפ"ם, ומזכיר הוועד לדו־שיח ערבי־ישראלי, בפני „הוועידה" אשר התקיימה בווינה.

אינני זוכר מתי התקיימה בווינה ועידה כזאת ואת מי מייצגים המשתתפים בה. אלה היו עיקרי דבריו של דורי בפני באי הוועידה:

א. דורי תובע להגיע לידי שלום צודק, על בסיס הכרה הדדית בזכות שני העמים לקבוע את גורלם.

ב. הייתי (כך אומר דורי) אחד מתוך חמישים אלף המפגינים בשכם, שהריעו לסיסמה: כן לארגון השחרור הפלסטיני (אש"ף) בהנהגתו של אבו־עמר (יאסר ערפאת).

ג. אנו, בני העדות המזרחיות היהודיות, מופיעים בראש המאבק למען השלום.

מבין השאלות הרבות, המתעוררות לשמע ההצהרות הנ"ל, אני רוצה לדעת — האם בתור חבר מפ"ם ותיק מאוד, דיבר לטיף דורי גם בשמי, ובשם חברים רבים כמוני?

לוי אריה, עין שמר

למען חוקי־על

בכינוס מיוחד שהתקיים בבית הנשיא ובייזומתו, השתתפו אנשי ציבור ורוח, שהציגו את עמדותיהם בענייני היחסים שבין דתיים לחילוניים. התחלקו לקבוצות דיון ובכרו באורח יותר את עיקרי סיכומיהם.

רוב הדוברים חזרו על רעיונות ופתרונות סינתטיים, חבוטים ובלים מיושן. לא נשמעה אף דעה אמיצה, שתאמר את האמת לאמיתה, ללא מורא וללא משוא פנים, גם בפני נשיא המדינה.

אין כל אפשרות „לחיות יחד" עם האוכלוסיה החרדית, אלא בבניי תנאים: הפרדת הדת מהמדינה, שתשחרר כל אזרח מכבלות בכנימסד הרבני האורתודוכסי וכרית־נילה ועד טקסי קבורה, או לחילופין: יצירת חוקה, שתחייב את כל אזרחי המדינה לחוקי־על, שעל־פיהם ינהגו, ללא כבילה של מוסדות הדת.

כל דרך אחרת תוביל למאבק אלים ללא פשרה, כי האזרח החילוני חייב לחיות את חייו לפי בחירתו, על־פי חוק המדינה ולא על־פי חוק ההלכה.

דן יהב, תל־אביב

להפריד הדת מהמדינה

לכאורה יכולה היתה הידיעה, שהופיעה ב„על המשמר" (17.7.86) כדבר ראשי ישיבות ורבנים היוצאים נגד הכפיה הדתית בחקיקה, לשמח אותנו, החילוניים. אולם צריך שיהיה ברור, הדבר הראשון שיש לעשותו הוא הפרדות הדת מהמדינה, כפי שנעשה כבר בכל ארצות המערב.

הפרדת הדת מהמדינה יכולה לתרום רבות להפגת המתחים המיותרים הקיימים היום בין חילוניים לדתיים במדינת ישראל.

ספקטור דורון, קיבוץ הראל

חילוקי דעות „אגרריים"

קומוניסט יהודי קנאי ברח מברית־המועצות בתקופת שלטונו של סטאלין, וחזר לגהינום הקפיטליסטי בפולין. חבריו, נדהמים מהמסנה שחל בחייו, שאלו אותו לפשר הדבר. „כיצד אתה, קומוניסט נאמן, עוזב את גן העדן בברית־המועצות, אליו הגעת סוף סוף אחרי תלאות רבות?" בתשובה הסביר האיש, כי בינו ובין סטאלין התגלעו חילוקי דעות בשטח הפוליטי, בעיקר בשאלה האגררית (קרקעות בעברית). לשאלה „מה פירוש?", ענה: „סטאלין רצה, שאני אהיה קבור באדמה ולעומת זאת אני רציתי שהוא יהיה קבור, וכשלא יכולנו להתפשר, עזבתי".

בעניין טאבה, נראה שחילוקי הדעות הם כמו בשאלה האגררית (קרקעות, שטחים) של הקומוניסט שלנו, ברוסיה. ודרך אגב — הבדיחה במקורה היא ביידיש, ואז הפואנטה עוד יותר קולעת.

יעקב פלישר, קבוץ מרחביה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית, וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים המוזמנים לפרוד מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד ובדרוזהים כפולים בין השורות.

המערכת

דבר השופטים

לנשיא המדינה יש סמכות להעניק חנינה לחשודים בכל שלב ושלב, גם בטרם חקירה או משפט — החליט בג"ץ ברוב דעות וקבע פה אחד: המשטרה לא תחוייב לחקור את פרשת השב"כ. די יהיה בהנחיית היועץ המשפטי למשטרה לפתוח בחקירה ■ אהרון ברק בדעת מיעוט: חנינת הנשיא בטלה ומבוטלת ■ קטעים מנימוקי השופטים

אפשר לשנות את החוק

מאיר שמגר מיהו עבריין

בפתח פסק־הדין מפרט הנשיא, מאיר שמגר, את השתלשלות האירועים: ביום 25 ביוני השנה העניק נשיא המדינה לראש שרות הביטחון הכללי ולשלושה מעובדי השרות חנינה מכל העבירות הכרוכות בפרשת אוטובוס 300 ועד לחתימת כתב החנינה.

„קדמו לחנינה אירועים שונים שהחלו מספר חודשים לפני כן והיו כרוכים תחילה בדיונים בדרג ממשלתי ובוויכוחים בציבור, שנסובו בעיקר סביב השאלה מה הצעדים אשר צריכים להינקט על־ידי הרשויות הממלכתיות בעקבות העבירות בפרשת אוטובוס 300", קבע הנשיא בפסק־הדין והוסיף כי פרטי המקרה הובאו לידיעת נשיא המדינה בשתי שיחות אותן קיים עם ראש שרות הביטחון הכללי והחלטת החנינה ניתנה בעקבות הגשתן של הבקשות עוד בטרם ננקטו צעדים משפטיים כלשהם. הנשיא מפרט בפסק־דינו את נימוקיו של נשיא המדינה, חיים הרצוג, כפי שפורסמו בהודעתו לאחר מתן פסק־הדין. נשיא המדינה, קבע כי נתן את החנינה מאחר שלא ניתן להרשות שום רפיון ופגיעה במערכת הביטחון ובאנשים העומדים על משמר העם.

תחילה דן נשיא בית־המשפט העליון, השופט שמגר, בסמכותו של נשיא המדינה להעניק חנינה לאנשים שטרם הורשעו בדין. השופט שמגר קבע כי עניין החנינה על־ידי נשיא המדינה הוא דבר חקיקה ישראלי חדש ועצמאי, אך לשם הבנת מהותו יש להיעזר בסמכויות המקבילות באותן ארצות אשר מהן שאבה המדינה בעת שהחקיקה שלה עוצבה.

לפי תפיסת היסוד המשפטית שלנו כל אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא הורשע בדינו. אך כלל גדול זה הוא בעניין זכויות וחובות של הפרט מול ערכאה שיפוטית ומול כל רשות וכל פרט אחר, אך אין בכך כדי ללמד בהכרח על כל שימוש הלשון האפשריים במונח תיאורי אשר מו נוקטים בחקיקה בשלל של הקשרים ובזיקה למגוון של נסיבות שעניינן בפלילים ובכלל הכרוך בכך", כאן מפלש הנשיא שמגר את דבריו וקובע כי בנוסח של דברי חוק שונים יש לא אחת התייחסות לעבירה או לעבריין כאשר הכוונה למעשה או למחדל פליליים המיוחסים לאדם, אף אם טרם הורשע בהליכים פליליים. כלומר, גם כאשר הדיוק מבחינת ההליך הפלילי מחייב נקיטת לשון „נאשם בעבירה" או מי שמיוחסת לו „עבירה" הרי בחוקים רבים במקום מלים אלו קובע המחוקק את המלה „עבריין". הנשיא שמגר מפרט את כל החוקים אשר בהם נעשה השימוש במלה עבריין למרות שיש לכתוב על־פי המקובל בהליך פלילי „נאשם".

„אינני סבור כי יש לפרש את המונח עבריין כמתייחס רק אל מי שהורשע בדינו. כמקובל עלינו, כל מונח המובא בחוק פלוני צריך להתפרש על־פי הקשרו החקיקתי", קובע שמגר.

שמגר התייחס בפסק דינו גם לחוות הדעת של פרופ' זמיר, שניתנה בפרשת ארגון הטרור היהודי, לפיה אסור על נשיא המדינה לחון עבריינים שמשפטם טרם הסתיים. שמגר קובע כי הבסיס עליו הסתמך פרופסור זמיר אינו איתן. הוא טוען כי זמיר הסתמך על פסק־דין של השופטים אגרנט וברנזון, אך לדעתו אין בהחלטתם של שופטים אלה ליצור הלכה. „העובדה שהשופטים טרחו להזכיר בפסק־דינם את החנינה־טרם־הרשעה, מצביעה על כך שההכרה באפשרות האמורה היא תולדה טבעית של השקפתם. העובדה שעניין החנינה־טרם־הרשעה הובא במפורש בפסק־הדין הנ"ל למרות שמבחינה עובדתית שני פסקי־הדין לא עסקו במערכת נסיבות אשר בה עניין זה עלה, מחזקת את המסקנה בדבר הקשר הברור והגלוי בין מהותה של סמכות החנינה כפי שנתפרשה על־ידי בית־המשפט לבין האפשרות של מתן חנינה בטרם הרשעה".

הנשיא שמגר קובע פעמים מספר במשך פסק־דינו, כי רשאי נשיא המדינה לחון עבריינים שטרם הורשעו אך עם זאת מזכיר פעמיים: „מובן שהרשות בידינו לשנות זאת. אם המחוקק יגיע לכלל מסקנה כי המתכונת הרצויה לנו עתה היא אחרת מזו בה בחרנו בעבר וכפי שהיא בתוקף עד עתה.

הנשיא שמגר מביע את דעתו החד־משמעית, לפיה אסור לחנינה להפוך לערכאת ערעור נוספת על הליכי משפט. הוא קובע עוד, כי אין מקום לכך שחנינה בטרם משפט תהפוך לערכאת ערעור על החלטותיה של התביעה הכללית. הוא מציין את הנסיבות שבהן ראוי להעניק חנינה לפני סיום הליכי משפט. „רק בנסיבות בהן צפוי נזק כבד לעניין שאין לו כל פתרון סביר אחר. בעניין זה בעל הסמכות רשאי לשוות לנגד עיניו להתיר סטייה מן הריטון המהותי המתחייב בשימוש בסמכות ורק לצורך מקרים חריגים".

אשר לבטחון והחוק קובע הנשיא שמגר: „גם הביטחון הלאומי נשען על שלטון החוק, הן בשמשו להבטחת ההסדרים הפנים־מדיניים והן כעזר ביצירת הכלים, המאפשרים התמודדות עם גורמים עוינים. אין פעולה מאורגנת של יחידת אנשים כלשהי ולא תיתכן משנעת בלי קביעות נורמטיביות היונקות מן ההוראה החוקית המחייבת. שלטון אינו יכול לפעול באופן תקין אם אין בידיו ידיעה מלאה על הנעשה בתחומים אשר עליהם הוא מופקד".

בשאלת החקירה של פרטים סודיים קובע הנשיא שמגר חד־משמעית: „אין הכרח בכך, כי כל אחד יידע את הכל. נהפוך הוא, יש סיבות ויש סוגי נושאים ופרטים שאף קביעתם נשענת על החוק, בהן שמורה הידיעה רק למעטים או אף למעטים מאוד. אולם ככל שהנושא חשוב וחיוני יותר, גם חשוב וחיוני שתהיה ידיעה והכרה של הנתונים בידי הגורם הנושא באחריות הממשלתית. אגב, כאשר המדובר בחשש מפני הגילוי של ידיעות מסווגות, יש לזכות כי הגילויים כאמור אינם נוצרים מעצמם, אלא תחילתם תמיד בכשלונו המודע או הבלתי מודע של שותף סוד".

בסוגיית החקירה ממשיך נשיא בית המשפט העליון ומציין: „סדרי שלטון תקינים יוצרים אפשרויות פתוחות מגוונות לקבלת מידע, לקיום בקרה מתמדת ולמעקב אחר קיום ההוראות. גם איסוף המידע וקיום חקירה, במידת הצורך, יכולים ללבוש צורות שונות. מבחינה זאת חל כלל אחד ויחיד, הן על תחום המינהל והן על תחום החקירה, והוא, כי כל המקורים לברוק נרשא הטעון בדיקה ולחקרו, יוצא נשכר בכך מכל בחינה אפשרית".

„קיימות כיום מספר הוראות חוק, אשר בעזרתן ניתן להגיע לחלק ניכר מן התוצאות אשר אליהן ניתן להגיע גם בעזרת חנינה, כגון שיקול־דעת של התביעה שלא להגיש כתב אישום, והסמכות לעכב הליכים. חלקן צמח במקביל לחוק בעניין החנינה והכוונה להוראות בקשר למשפט החוזר והעיון בעונש, וחלקן מתייחס למחיקת העבירה. עיקרו של דבר, חלק מהוראות החוק החדשות מתייחס לשלב שלפני הרשעה וחלק מהן מתייחס לזה שלאחריה".

הנשיא שמגר מסכם את חלק זה של דבריו וקובע, כי „אין מבטלים סמכות חוקתית המעוגנת בחוק אלא על־ידי מעשה חקיקה מפורש, וכי אין בקיומם של דברי חוק המעניקים סמכות לתביעה הכללית ואשר הם בעלי תוכן דומה כדי לבטל את קיומה של סמכות חוקתית שבידי נשיא המדינה. אינני שולל את הדעה שסמכות החנינה טעונה עיון חוזר שיבשיל במשך הזמן לכדי חקיקה. כל דיון, מן הנכון שיופנה גם לפתרונה של הבעיה שנולדה, לא אחת, מהניגוד בין הפסיקה השיפוטית לבין החנינה שבאה אחריה ולא רק בשאלה שלפנינו. המגמה היא ליצור איזון והפרדה נאותים בין מערכות השלטון ולתאם בין פעולותיהם אינה נעצרת ליד הגבולות המקריים שהותוו על־ידי המחלוקת המשפטית סביב אירוע קונקרטי", דברי הנשיא שמגר.

כעת פונה הנשיא לשאלת הפעלת סמכותו של נשיא המדינה, ואימתי יפעיל סמכות זו. הנשיא קובע כי עד עתה היתה סמכותו של נשיא המדינה לחון עבריינים לפני הרשעה, סמכות בלתי־מופעלת למעשה, פרט למספר קטן של מקרים יוצאי־דופן במהלך השנים מאז קום המדינה. „אכן מן הנכון שכך יהיה". מדגיש השופט שמגר וממשיך: „רק בנסיבות חריגות לחלוטין בהן עולה אינטרס ציבורי עליון או נסיבות אישיות קיצוניות ביותר, ואשר בהן לא נחזה פתרון סביר אחר, יכולות להצדיק התערבות מוקדמת במהלך הרגיל של סדרי המשפט. כמשתמע ממסקנה זו, גם לא נכון יהיה אם ינסו לקבוע מראש רשימה של סוגי המקרים אשר בהם ראוי להפעיל את הסמכות", קבע הנשיא שמגר.

בפסק־הדין מפרט הנשיא שמגר את עמדתו בשאלת מתן חנינה וקובע: „החנינה בדרך־כלל, אינה חוליה טבעית נוספת במהלכן של הפעולות השיפוטיות, אלא מן הנכון שתשמש אך ורק בנסיבות יוצאות־דופן בהן נתחדש דבר מהותי, מאז תום ההליכים המשפטיים שיש בו כדי להצדיק את שינויה של ההכרעה השיפוטית, על אחת כמה וכמה שאין השימוש בסמכות החנינה לפני הרשעה אלא אמצעי נדיר וקיצוני. אשר הושאר בידי הנשיא כסמכות חוקתית בעלת אופי של שסתום ביטחון".

דעת מיעוט

בין נשיא לנציב עליון

אהרון ברק לא הלכי־רוחות חולפים

השופט אהרון ברק קובע בראשית דבריו: „הסוגיה כולה היא חשובה, ועומדת במרכז חיינו. השתזרו בה שאלות של שלטון החוק והשלטת החוק בשאלות של סמכות החנינה של הנשיא והפעלתה. הסוגיה כולה מסעירה את הציבור. אך לא סערה זו היא המכוונת את דרכנו. אנו פועלים על פי עקרונות יסוד משפטיים, המשקפים את 'האני מאמין' של חיינו הממלכתיים.

„לא הלכי־רוח חולפים מכוונים את גישתנו, אלא תפיסות־יסוד ממלכתיות של קיומנו במדינה דמוקרטית. כל הסוגייה נתונה במחלוקת ציבורית, וכי מבחינת הדינאמיקה הפוליטית פסק־דיננו עשוי לשמש כלי במאבק הכוחות הפוליטיים. על כך אנו מצרים, אך את תפקידנו השיפוטי עלינו לבצע. אנו אחת מזרועות השלטון ותפקידנו שלנו הוא לפקח על כך כי הזרועות האחרות תפעלנה במסגרת הדין כדי להבטיח את שלטון החוק. לא נמלא את תפקידנו השיפוטי אם לא נעביר תחת שבט ביקורתנו את פעולותיהן של הרשויות האחרות". ולעניין אורכו של פסק־דינו: „צר לי על אורכו היתר של פסק הדין, אך לא עמד לרשותי מן מספיק לכתוב פסק־דין קצר יותר".

השופט ברק פותח בבחינת מעמדם של העותרים וקובע כי לעותרים יש מעמד זאת מאחר שחלקם הגישו תלונות למשטרה על עבירות שבוצעו בפרשה [illegible] העתירות. קובע השופט, מעלות [illegible] מרכזית של שלטון החוק ושל שוויון [illegible] החוק, ובנסיבות אלו ראוי להעניק [illegible] לעותרים.

באשר למעמדו של נשיא [illegible] והביקורת השיפוטית כלפיו, קובע [illegible] ברק: „ביקורת שיפוטית עקיפה [illegible] בלעדיה הופכת הסמכות לבלתי [illegible] סמכויות בלתי מוגבלות של רשויות [illegible] נוגדות את האופי הדמוקרטי של [illegible]

את סמכות החנינה בחן השופט [illegible] בחינה קפדנית ביותר. הוא פותח בניתוח [illegible] 11 ב' לחוק יסוד נשיא המדינה ומפר[illegible] הביטוי „לחון עבריינים": „האם הביטוי [illegible] עבריינים יש בו כדי לתת תשובה לשאלה [illegible] הנשיא סמכות לחון אדם שטרם [illegible] לדעתי התשובה על שאלה זו היא בכלל [illegible] בחקיקה הישראלית, אין לביטוי [illegible] משמעות אחת ויחידה". לשאלת החנינה [illegible] נשיא המדינה קובע השופט ברק [illegible] לתורת המשפט בישראל פתרון לכך ולכן [illegible] מנוס מפרשנות שיפוטית.

למינוח „עבריין" יש משמעות אחת [illegible] השופט ברק, והיא מי שכבר הורשע [illegible] בפסק דין סופי.

בשאלת סמכות נשיא המדינה [illegible] עבריינים קובע השופט ברק, כי נשיא [illegible] שונה מנשיא האמריקני. בעת החקיקה [illegible] יסוד נשיא המדינה, לא עמד לנגד [illegible] מודל מיוחד ובוודאי לא זה של המלך [illegible] הנציב העליון או נשיא ארה"ב. השופט [illegible] מסתמך על הנחה זו כאשר הוא [illegible] דברי הכנסת כאשר נחקק חוק זה.

השופט ברק קובע: „אין לפרש את [illegible] החנינה של הנשיא כסמכות על [illegible] על מלוא היקף פעולתן של הרשויות [illegible] מביצוע העבירה ועד להכרעה [illegible] מטפלות רשויות שונות באדם [illegible] עבירה. המשטרה חוקרת, והתביעה [illegible] בית המשפט שופט, שירות בית הסוהר [illegible] במעצר... אין זה מובנה קונסטיטוציוני [illegible] שהמשטרה חוקרת, אך הנשיא [illegible] להפסיק את החקירה, שהתביעה [illegible] והנשיא מוסמך להפסיק את תביעתה [illegible] המשפט שופט והנשיא מוסמך להתערב [illegible] שלב משלבי השפיטה".

„הגישה הראויה מתמקדת [illegible] סמכויות ברשויות המדינה. ומי הוא [illegible] פירושה הראוי של סמכות החנינה [illegible] התבנית הקונסטיטוציונית [illegible] הוא, שסמכות זו תופעל אך ורק [illegible] שהרשויות המקומיות סיימו את [illegible] שלהן. אם כמצב דברים זה [illegible] בחנינה, כי אז יוסמך הנשיא לחון [illegible] אינדיבידואלית פועלת רק לאחר [illegible] בפסק־דין סופי".

השופט ברק קובע: כי יש צורך [illegible] סמכותו של נשיא המדינה לחון, כאשר [illegible] זו אינה מתחרה בסמכויותיהן של [illegible] האחרות. „אל לו לנשיא להפעיל [illegible] שלטוניות המקבילות לאלו של [illegible] המחוקקת. גישה זו עצמה צריכה [illegible] אותנו באשר ליחס בין סמכות הנשיא [illegible] חנינה לבין סמכותן של הרשויות [illegible] למטרה נתונות סמכויות [illegible] סמכויות להפסיק חקירה [illegible] סמכות הנשיא כמתערבת [illegible] סמכויות אלה. ליועץ המשפטי [illegible] נתונות סמכויות [illegible] להפסיק תביעה, אין לפרש [illegible] כמתערב בהפעלתן של סמכויות [illegible] המשפט, ניתנת סמכות [illegible] ולהטיל עונש זה או אחר [illegible] סמכות הנשיא כמתערב [illegible] חנינה תוך מהלך חקירה [illegible] מהלך משפט יש בה התערבות [illegible] הרשויות הללו".

שיקולים ללא דופי

מרים בן־פורת: לא קרקע בתולה

המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, מציינת בפסק דינה, כי היא מצטרפת למסקנתו של הנשיא, כי החנינות שרירות וקיימות. „לדבריה, כאשר באים לפרש את סעיף 11 ב' לחוק נשיא המדינה, אין ניצבים על קרקע בתולה. „אדרבא קיימת פסיקה שאין לתאוה ברורי אגב גרידא, ולפיה יש לנשיא המדינה סמכות כזו.

השופטת בן־פורת מתווה גישה חדשנית לניתוח השאלה מהו עבריין. נאורה שעצם והתמקדות בשאלה זו לצורך הסעיף האמור תמוהה בעיני. „לעת הכל היא, שהמטרה העיקרית של החנינה המלאה היא לתקן טעות שנפלה. אם נקבל את גישת הטוענים במנינו שרק בית־משפט מוסמך להדביק לאדם תווית של עבריין לצורך חנינה, יוצא — דבר שכמובן נוגד את השכל הישר — שדווקא טעות כזו לא יהיה נשיא המדינה מוסמך לתקן. יש בכך שבית־משפט ששמע ראיות וטענות הגיע למסקנה שהנאשם אכן ביצע את העבירה ובכך הודבקה לו תווית של עבריין. אם תמציתה של החנינה המלאה ועיקר תכליתה היא להכריז עליו שאיננו כזה. כבר לאור שיקול זה מתבקשת המסקנה שעבריין הוא מי שמייחסים לו ביצוע עבירה".

וכאן המקום לפרש את דבריה של השופטת מרים בן־פורת, השופטת קובעת, כי אם חנינה מטרתה לתקן טעות שיפוטית, הרי היא שומטת את הקרקע מתחת להחלטות של בית־משפט, וגישה זו אינה מקובלת במשטר החוקתי בישראל. משיקול זה קובעת המישנה לנשיא, כי עבריין הוא אדם שמייחסים לו ביצוע עבירה ולא רק אדם שהורשע על־ידי בית־המשפט.

„חנינה לאחר הרשעה, מטרתה היסודית אינה לתקן עיוות דין אלא להעדיף אינטרס ציבורי הרואה מפניו את הכלל של שוויון הכל בפני החוק; מדובר בהתנגשות של שני אינטרסים חשובים ביותר, האחד שוויון בפני החוק והשני שמירה על האינטרס הציבורי החיוני. האיזון הנכון בין שני האינטרסים הוא הוא הקובע. שיקול דומה עמד לנגד עיניו של נשיא המדינה במקרה המהווה את נושא העתירות שלפנינו ומסקנתו המוצדקת היתה שחרף טעם שמצא גם בעמדת המתנגדים, נחה דעתו שטעמי בטחון חיוניים של המדינה מוטלים על הכף וכן שקיים צורך לשים קץ למחול השדים כלשונו, ועל כן החליט להיענות לבקשת החנינה".

„נראה לי, שאין החלטתו של היועץ המשפטי לממשלה למסור תלונה למשטרה, חרף עמדת הדרג המדיני שהדבר יגרום נזק ביטחוני שיש למנעו — בהכרח סוף פסוק. אין כל פסול בעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה שיש לערוך חקירה בניגוד לעצה שקיבל, אך אין גם לפסול מסירתה של הדילמה להכרעת מי שעומד בראש המדינה כסמל וכנציג העם: נשיא המדינה. אינני גורסת שהדרך היחידה הפתוחה בפני הדרג המדיני היא פיטוריו של היועץ המשפטי לממשלה על־ידי הממשלה. עמדתו לגיטימית, והוא יכול וזכאי להישאר נאמן לתפיסתו. הוא הדין מבחינת השלטונות המופקדים על ביטחונה וקיומה של המדינה, אשר נושאים באחריות ראשונית בנושאים כבדים אלה. במקרה שבפנינו, חזקה על הנשיא ששקל כדבעי את כל החיובים, וכך גם עולה מן הדברים שהשמיע באוזני הציבור. חרף הבנה שגילה לעמדת המתנגדים, נחה דעתו שטובת הביטחון תהיה במקרה זה על העליונה. חברי ואנוכי תמימי־דעים. שאם הסמכות לחון בטרם משפט קיימת, כי אז אין להטיל כל דופי בשיקולים שהדריכו את הנשיא במתן החנינות".

השופטת בן־פורת קובעת כי חומרתן של העבירות של אנשי השב"כ חייבות בבדיקה יסודי בשב"כ.

נמסר ע"י עתי"ם, הכתב: דוד פרידמן

7.8.86

מן הגלריה הכלכלית / צבי טימור

לתת שם לסל — סמ"ט

היצור החדש, סל המטבעות, זקוק לשם. כמו כל תינוק שנולד אי־אפשר לדבר על „סל המטבעות" ואי־אפשר לסחור בסל המטבעות. אי־אפשר לדבר בקיצור על „הסל", כי סלים יש הרבה, לאשפה ולירקות. לכן כדאי לקצר אותו לסמ"ט ואחר־כן פשוט לקרוא לכך סמ"ט.

גם לסלי המטבעות בעולם יש שם כמו S.D.R או E.C.U, וגם לסל מהתוצרת המקומית יש לקרוא בשם המקוצר.

השם המקוצר ייקבע ממילא כאשר עורכי־הדין יתחילו לנסח חוזים ויכתבו כי „הדירה הושכרה תמורת 150 ש"ח צמוד לסל המטבעות, להלן (סמ"ט)." אולם, על־מנת למנוע גיוון יתר, כדאי שבנק ישראל יקבע את השם מראש ויתן לכך פומבי. אז ניתן יהיה לפרסם גם בעיתונות, כי במקום 150 ש"ח צמוד לסל המטבעות, כשכר דירה מבוקש, פשוט יידרשו 100 סמ"ט או 100 סמט.

דבר זה יקל על ניהול העסקים ויכניס את הסמ"ט לשימוש יום־יומי.

סיבסוד נסיעות לחו"ל — הצעה מוזרה

הצעה מוזרה העלה יו"ר מכון הייצוא, יעקב אבן־עזרא. על־פי ההצעה יחולקו ליצואנים תלושי טיסה לחו"ל, סטוריים. לדבריו, מכיוון שהיצואנים צריכים לנסוע לחו"ל, חייבים לאפשר להם לעשות זאת ללא מס.

היצואנים היוצאים בשליחות עסקית משלמים כיום עבור נסיעותיהם רק 40 אחוז מהמס שמשלם אזרח רגיל, בעוד ש־60 אחוז ממס הנסיעות מנוכה על־ידם כהוצאה עסקית מוכרת — במידה שהנסיעה באמת נעשית לצרכים עיסקיים.

אם ינפיקו להם תלושים ל„ארוחות" זולות, ייאלצו היצואנים לנצל את התלושים על־מנת לא להפסיד את הסובסידיה הגלומה בהן.

מוזרה עוד יותר ההצעה שהתשלומים יינתנו על־פי היקף הייצוא השנתי. על־פי ההצעה יקבל כל יצואן תלוש על כל 100 אלף דולר ייצוא. ייצואן המייצא 100 מיליון דולר יקבל 38 נסיעות לשנה. יצואן כזה בקושי יספיק לחזור לארץ על מנת לנסוע שוב. עלות הצעתו של אבן־עזרא מפורטת גם היא: 150 אלף נסיעות לפי 800 דולר סטוריס לכל נסיעה. כלומר, 120 מיליון דולר.

שביתת האחיות פרצה על שישית מהסכום הזה. אולם, מוזר עוד יותר שאבן־עזרא הוסיף כנראה ימים אחרים בבית־הספר העממי, כאשר לימדו את לוח הכפל. לדעתו, 150,000 אלף נסיעות כפול 800 דולר מסתכמות בלא יותר מ־6 מיליון דולר לשנה.

לדברי המציע יהיו התלושים בלתי־סחירים. אולם, כידוע, קשה לפקח בעסק על כך שהבוס לא ישלח את המזכירה לסקר שווקים או לא יחלק צ'ופרים. קשה גם למנוע שלא ימכור את התלוש שערכו 800 דולר למעצבי תערוכות וירידים, ל„סוכנים" או ל„סוקרי שווקים", שבאופן מקרי והים בדרך־כלל לתיירים המבקרים בחנויות מרקס אנד ספנסר.

טור החדשות

„קידום" בפשיטת רגל

„החברה גרעון בהון בסכום של שני מיליון שקלים חדשים. התמורה שתתקבל ממימוש נכסיה לא תספיק לסילוק מלא של התחייבויותיה, והחברה פנתה לגורמים ממשלתיים לקבלת סיוע. קיימת אי־בהירות בקשר להתחייבויות נוספות, העלולות להתהוות, ובקשר ליכולת לעמוד בהון במצבה הנוכחי של החברה" — כך כותבים רואי החשבון של חברת הביטוח „קידום" לביטוח רוכשי־דירות, שנקלעה למצב חמור.

חברת „קידום" של מרכז הקבלנים אינה מסוגלת כיום לעמוד בהתחייבויות שלה. היא חייבת לעדות פוליסות של כ־4 מיליון דולר לכ־215 רוכשי דירות מהקבלן אברהם גינדי ז"ל, ו־40 דירות שנרכשו מהקבלן חיים קירשנבאום שנעלם בחו"ל.

חברת „קידום" סיימה את שנת 1985 בהפסד של יותר מ־3 מיליון שקל לעומת 481 אלף שקל שנה קודם־לכן.

ירידה בעסקי החברות המסחריות ב־1985

1985 היתה שנה רעה לחברות המסחריות, כך עולה מנתונים שפירסמה מדירונה „דן אנד ברדסטריט" המפרסמת כל שנה דירוג של החברות בישראל.

מהנתונים עולה שהעסקים והנכסים של בל"ל ירדו ב־1985 בכ־11.5 אחוז ועמדו על יותר מ־22 מיליארד דולר. הנכסים והעסקים של בנק הפועלים התופס מקום 2 בין הבנקים לאחר בל"ל ירדו רק בכ־5.5 אחוזים ועומדים על כ־22 מיליארד דולר. בנק דיסקונט מס' 3 ירידה ביותר מ־12 אחוז. נכסים ועסקים היקף 11.5 מיליארד דולר. בין חמשת הבנקים שנכסיהם ועסקיהם עוברים את 2 מיליארד הדולר אין אף אחד שעלה ולו באחוז אחד. לעומתם עלו נכסים ועסקים הבנקים שעסקים במימון השקעות.

בנק לאומי לפיתוח תעשיה עלה בכ־3 אחוז והיקף נכסיו ועסקיו 882 מיליון דולר. הבנק לפיתוח התעשייה השייך לממשלה הגדיל עסקיו — עליה של 18 אחוז והיקף נכסיו ועסקיו מתקרבים ל־857 מיליון דולר. עם הנכסים של הבנקים ירד עד 18 אחוז. מכירות האנרגיה והתקשורת מתבלטת הירידה בשיעור 10 אחוזים לעומת 1984 במכירות חברת „פז" — 886 מיליון דולר.

הירידה קשורה קרוב לוודאי בנפילת של מחירי הדלק, לעומת זאת עלו מכירות חברת השמשל ביותר מ־10 אחוז והגיעו לכ־779 מיליון דולר. מכירות „דלק" עלו במעט — 2.2 אחוזים והמכירות כ־615 מיליון דולר. בולטת חברת „בזק" שמכירותיה עלו ביותר מ־28 אחוז והגיעו ל־578 מיליון דולר.

בבניה כצפוי נפלו ההכנסות במיוחד אצל חברת סולל בונה (ירידה של כ־27 אחוז) ההכנסות ב־1985 היו 550 מיליון דולר. ירידה קשה מאד היתה גם בחברת הבנייה „רדוקר וכוריה" שנרכשה לפני מספר שנים על־ידי חברת סולל בונה. חברה זאת ירדה בכ־42 אחוז והיקף הכנסתה היה 25 מיליון. ירידה ממשית היתה ב„מחלקה לבנייה של הקיבוץ הארצי" הירידה בשיעור 10 אחוז וההכנסה 83 מיליון דולר. בביטוח היתה עליה קלה בשיעור 2.6 אחוזים בחב' הסנה שהכנסותיה היו מעל 295 מיליון דולר, עליה גדולה בשיעור 11 אחוז היתה בחב' הביטוח הפניקס הישראלי שהכנסתה הגיעה ל־115 מיליון דולר. היא עברה את חברת הביטוח „מגדל" שבשנת 1984 היתה במקום השני והשנה מקום מס' 3 עם הכנסה של 104 מיליון דולר.

בתחבורה צועדת צים במקום הראשון — מכירות בסך 749 מיליון דולר ואחריה „אל־על" — 475 מיליון דולר וגידול של 9 אחוזים במכירות לעומת 1984. קואופרטיב „אגד" מס' 3 נשאר במקומו כמו ב־1984, ב־1985 היו מכירותיו כ־180 מיליון דולר. בחברות יצוא מובילה חב' „קורטרייד" שייצאה ב־1985 בסך 268 מיליון דולר, מס' 2 „תנואס" חב' להספקה לקיבוצי „התק"ם" שהיצוא שלה עמד על 192 מיליון דולר לעומת 211 מיליון דולר בשנת 1984, היינו ירידה של 9 אחוזים לעומת 1984. רוב החברות סיכמו את 1985 בירידה לעומת 1984.

חיים מרגלית

העורך הכלכלי: צבי טימור

מחיר האינפלציה

גידול מיותר של הבנקאות עלה 2 מיליארד דולר

הבנקאות בישראל צמחה הודות לתהליך האינפלציוני — כך עולה ממחקרו של אריה מרום, כלכלן במחלקת המחקר בבנק ישראל. ממימצאי המחקר מתברר, שהסיחרור האינפלציוני גרם לכ־80 אחוז מגידולה של המערכת הבנקאית. צמיחה זו בוצעה על חשבון סקטורים אחרים במשק.

המחקר מציין שהעברת מקורות למערכת הבנקאית עלתה למשק (ובניכוי המקורות שהיו דרושים באינפלציה חדספרתית), בין השנים 1980 עד 1982, כ־700 מיליון דולר, המהווים כ־2.5 אחוז מהתל"ג לשנה. כן גרמה האינפלציה לגידול מספר המועסקים בענף הבנקאות בכחצי אחוז ממספר המועסקים במשק — 6000 מועסקים, ולגידול בתשלומי השכר של הבנקים, שהם כאחוז מכלל תשלומי השכר במשק.

מחקרו של מרום מוכיח, כי המחיר המצטבר שהמשק שילם עבור הגידול „המיותר" של ענף הבנקאות כתוצאה מהאינפלציה, מסתכם בכ־2 מיליארד דולר, השווים ל־12 אחוזי תל"ג — בין השנים 1955 עד 1982, כשרוב העלות מתרכזת בעשור האחרון. המשק נאלץ להשקיע 30,000 שנות תעסוקה בסקטור הבנקאי רק כדי לכסות את הגידול שנע מעצם התהליך האינפלציוני.

על־פי הממצאים ניתן לייחס כשליש מהעלות של התנודות החריפות לשיעורי האינפלציה. במילים אחרות, הן שיעור האינפלציה והן השינויים בקיצבה מגדילים את ההורקות של המשק לשירותים הבנקאיים.

מהמחקר עולה שבהשוואה לארצות אחרות אין לבנקאות הישראלית מתחרים בקצב הגידול בין השנים 1970־1982. משקלו של הסקטור הבנקאי גדל בכ־9.4 אחוזים לשנה; משקלו ב־1982 הגיע ל־5 אחוזים מהתוצר. זהו משקל גבוה יותר מזה של הבנקים בארה"ב, 3.5 אחוזים, או בגרמניה — 4 אחוזים מהתוצר המקומי שם.

יצויין שמחקרו של מרום לא התייחס לשנים 1983, 1984 ו־1985, בהן התרחש במשק תהליך דוהר של תאוצה אינפלציונית. קשה לאמוד את המחיר ששילם המשק במונחי גידול המערכת הבנקאית בשנים אלה, אם כי עלות זו בוודאי היתה גבוהה מזו של 1980־82.

גם את הנזק העצום של הסדר מניות הבנקים מאוקטובר 1983 ניתן לזקוף לצורה עקיפה לחשבון האינפלציה, בהיותה גורם בפרשת הוויסות.

שאלת השאלות היא, כמובן — האם התהליך הפיך. האם הירידה החריפה בשיעורי האינפלציה, כפי שנרשמו בשנה האחרונה, יביאו לכיווץ המערכת הבנקאית.

מרום עצמו מציין, כי אין להסיק ממחקרו שהצלחת ריסון האינפלציה תביא להפיכת תהליך גידול הבנקים במימדים שצויינו. שכן, כמו תהליכים אחרים במשק, ייתכן שגם תהליך זה אינו הפיך. השאלה היא מה יעשה משק יציב עם מערכת בנקאית מנופחת עד כדי 5 אחוז מהתל"ג, גודל שהוא בהחלט בלתי ריאלי. התשובה היא, שבטווח הארוך לא יהיה מנוס מהתכווצות מערכת הבנקאות למימדים שמתאימים למשק הישראלי.

מחקרו של מרום מספק חלק מהתשובה שצריכה להינתן לכל אלה שחלמו, ועדיין חולמים, שניתן להביא לשינויים מבניים במשק ולנהל מדיניות כלכלית באמצעות „אינפלציה פונקציונלית". המיליארדים שבוזבזו בשירותים פיננסיים מיותרים צריכים להיות תזכורת נאותה למחיר ששילם המשק עבור תוכניות כאלה.

אילן אברהם

מבקר המדינה

ביטוחים מסוכנים בחברה לסיכוני סחר חוץ

החברה הישראלית לביטוח סיכוני סחר חוץ אישרה תשלום מקדמות על חשבון תביעות נזיקין, מבלי שתשלום כזה מתחייב מבת הפוליסה — זאת אחת המסקנות של מבקר המדינה, שערך ביקורת בחברה. הביקורת פורסמה היום.

המבקר קובע עוד, כי „תביעות במסגרת הסדרי פשרה, שהחברה עשתה עם מבוטחים, לא קיבלו את אישור משרד האוצר". למרות שבהיותה חברה ממשלתית היא חייבת לקבל אישור להחלטותיה על־ידי משרד האוצר.

המבקר מעיר, כי לפי התקנון של החברה צריכים להיות בהנהלה לפחות תשעה דירקטורים. בסוף מארס 1985 כיהנו שישה דירקטורים, והדבר מנוגד לתקנות גם בגלל חריגה מהתקנון הקובע כי אסור שמספר הדירקטורים יהיה זוגי. המבקר העמיד את החברה על אפשרות של פגיעה ביכולת פעולתה התקינה ובקבלת החלטות הנתונות בסמכות הדירקטוריון בגלל ירידת מספר החברים.

„בענף הביטוח בו עוסקת החברה", נאמר בדו"ח המבקר, „משתנים שיעורי החיסוי ודמי הביטוח בהתאם למצב ארצות היעד, מבחינת היציבות המדינית, הכלכלית והפיננסית ונסיון העבר בקשר לעמידה בהתחייבויות. ערך משלוחי הייצוא שבוטחו על־ידי החברה בשנת הכספים 1983/84, ואשר הוצהר עליהם והם קיבלו אישורים לביטוח על־ידי החברה, הסתכם בכ־829 מיליון דולר".

„היצואן", נאמר בדו"ח המבקר, „מגיש לחברה בקשה לביטוח משלוחים בצירוף נתונים על עיסקת היצוא לפי ארצות היעד ותחזית יצוא לשנת תחולת הפוליסה. לפי הדו"ח סווגו ארצות היעד לפי ארבע קבוצות. הראשונה בעלת רמת סיכון נמוכה, הרביעית בעלת רמת סיכון גבוהה. עדכון רמות הסיווג נעשה על־ידי הדירקטוריון והמנכ"ל. המבקר סבור כי עדכון הסיווג צריך להיעשות על־ידי ועדה בינמשרדית, דהיינו נציגי האוצר, התעשיה והמסחר ומשרד החוץ".

הערבות הממשלתית בלתי מוגבלת

בביטוח סיכוני סחר חוץ לא תמיד יש אפשרות לערוך חישובים אקטואריים לצורך קביעת דמי ביטוח שיהלמו את הסיכונים שהחברה נוטלת על עצמה. מדובר בביטוח נגד הפסדים הנובעים מאירועים מדיניים ומסחריים, שקשה לצפות אותם מראש, ואשר בנסיבותיהם קיבלה המדינה על עצמה את הסיכון, לפי חוק הערבויות לסחר חוץ. כאשר הסיכון המירבי של החברה יכול להגיע לגבול של 600 מיליון דולר, הממשלה תישא בערבות עד 130 מיליון דולר. לדעת המבקר אין הגדרה מדוייקת לסכום הערבות הממשלתית ואין לדעת אם מדובר בכ־130 מיליון דולר, שהם סך הכל התחייבות המדינה לכל הייצוא שמבוטח על־ידי החברה. המבקר טוען כי יש אפשרות לתביעות מן המדינה מעבר לסכום זה.

הביקורת העלתה מקרים בהם כיסתה החברה משלוחים נגד סיכונים מדיניים, הוציאה פוליסות ביטוח חדשות ונתנה פוליסות ביטוח גם כאשר היו סימנים ברורים למצב מדיני וכלכלי חמור בארץ היעד. המבקר מוסיף כי היו מקרים שהממשל בארץ היעד כבר הפסיק הקצבות מטבע הנחוצות להעברת התמורות שהקונים הפקידו בבנקים באותה ארץ, ובכל זאת המשיכה החברה להוציא פוליסות חדשות. מקרים כאלה מחייבים את המדינה לשלם את הנזק ליצואנים. המבקר סבור שיש צורך להגדיר בבירור את מערכת היחסים והסמכויות בין המדינה והחברה ויש מקום לכך שהחברה תשתתף בעצמה, בשיעור שייקבע, בתשלום נזקים בקשר לסיכונים מדיניים.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

עודפי ביקוש למניות החופשיות, עודפי היצע במניות ההסדר

אתמול השתנו המגמות בשוק המניות, שהשתקפו בעודפי ביקוש למניות החופשיות ועודפי היצע במניות ההסדר. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.88%, בעוד שערך השוק של מניות ההסדר ירד ב־0.1%. העלייה הגדולה ביותר — ב־2.8% — נרשמה במדד המניות של חברות מסחר ושירותים.

במניות ההסדר היה עודף היצע של 460 אלף ש"ח. בשוק אגרות החוב הסתכמו עודפי־הביקוש ב־2.5 מיליון ש"ח בצמודות למדד וב־0.8 מיליון ש"ח בצמודות למט"ח.

הציבור השקיע אתמול 1.3 מיליון ש"ח בקרנות־הנאמנות המתמחות במניות והוציא 750 אלף ש"ח מה„סולידיות".

סל המטבעות החדש ירד אתמול ב־0.04% ל־1.4910 ש"ח. שער הדולר היציג ירד ב־0.09% ל־1.4910. מר"ג עלה ב־0.22% ל־0.7159. לי"ש עלתה ב־0.55% ל־2.2116. הין היפאני (100) עלה ב־0.04% ל־0.9650.

לנוסעים לחו"ל ירד הדולר ל־1.7686 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.56 — ל־1.57 ש"ח. המארק השחור — בין 0.79 ל־0.80. הפראנק השווייצי השחור — בין 0.96 ל־0.98 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 177 שערים, לעומת 81 שירדו ו־117 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 19 ב־5% ויותר ו־9 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 1 „קונים בלבד" — בפעם ה־2 ברציפות (לפנות 0.1) ו־1 „מוכרים בלבד" (ברוטו 1). ב־45 ני"ע היתה הפסקת המסחר.

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־6.4 מיליון ש"ח. מזה 1.1 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.42% ל־1.46% והתשואות השנתיות — בין 18.40% ל־19.00%, תוך מחזור של 646 אלף ש"ח. ל־2 סדרות — ל־62 ול־69 ימים — לא הוגשו פקודות.

אלחנן הורוביץ

רוצה גבר חתיך?

את רוצה שהגבר שלך יהיה חתיך? בעל גיזרה חטובה, בלי כיפלי שומן וכרס משתפכת מעל חגורת המכנסיים? בבקשה, עשי משהו בנידון. הבעיה, אגב, אוניברסאלית, את העצות הטובות המובאות כאן מצאנו בשבועון רוסי „נידילה" (שבוע) המוסף של איזווסטיה. ומה שטוב לרוסיות טוב גם אצלנו, במקרה זה, לפחות.

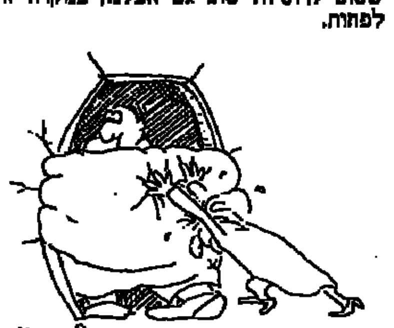

התזכורות התכופות על מנה כפולה של פאסטה שמוסיפה קילוגרמים וכולסטרול בדם ומקצרת את החיים — לא יועילו אלא יעכירו את האווירה בבית. עד כמה שזה נשמע פרדוקסאלי, ככל שתרבי לנדנד יחפש הגבר שלך נחמה ב... אוכל. אבל יש דרכים יותר דיפלומטיות.

● חיזרי באוזניו לעתים קרובות, בנימה של נוסטלגיה, שהתאהבת בו בגלל ההופעה הגברית והטמירה שלו (או) שממנה, אוי, היום לא נשאר הרבה...

● תפרי — ללא ידיעתו — את כפתורי חולצתו יותר פנימה, כדי החולצה תתחיל להתפקע עליו...

● עשי, בנוכחותו, סדר בארון, הניחי בצד, באנחה כבדה, את הבגדים האהובים עליו ביותר והעירי „כמה חבל שלאלה כבר לא יוכל להכנס..."

● דפדפי בערב באלבום התמונות המשפחתי, והעירי בקול רווי צער, הו, יקירי, איזה חתיך היית לפני שהוספת כמה קילוגרמים..."

בסוף הוא יישבר, יירשם למכון בריאות או לקבוצת הכדורסל של מקום העבודה, ויבקש ממך להכין לו אוכל דיאטטי ואז, באמת הכל בידיך: אסור לך באופן מוחלט להכניס הביתה מזון משמין, להכין מאכלים שלשומרי משקל אסור לאכול, עליך לדאוג לגיוון התפריט, להגיש את האוכל בצלחות קטנות (שגם מנה קטנה תיראה גדולה) — בקיצור — גם את מצטרפת לדיאטה. אז מה הרווחת!

(מרוסית: ורה דידיה)

מנגו פרי טרופי

מנגו הוא פרי טרופי. ארבע אותיות, שנייה נון, כמו בננה או אננס, וזה מבלבל את פותרי התשבצים. הפרי עצמו לא יכול לבלבל. מאוד בולט בשטח. עכשיו, באוגוסט, הוא נמצא בשווקים בשפע. בספטמבר ואוקטובר — „מצורי", הולך לקראת סוף העונה. זה הזמן לאכול.

בספרו של שאול חומסקי „עץ פרי למינהו" — הפירות הגדלים בישראל (הוצאת מסדה, 1984), מוקדשים למנגו יותר משלושה עמודי טקסט פלוס שלושה עמודי תצלומים. „בפירות מנגו יש שילוב מעולה של מתיקות, עסיסיות וניחוח מיוחד... בזנים מסויימים מצטיין הפרי ביופיו; לעומת זאת קיימים — גם בארץ — זני אכילה מעולים שאינם מרהיבים עין ביופיים. בעלי טעם יודעים את ערכם וטיבם ומבקשים אותם לפי איכותם ולא לפי מראם". מי שאינו מומחה — מנסה עד שיידע.

מקורו של עץ המנגו בצפון הודו, שם גדלוהו עוד לפני 4000 שנה, היום הודו מייצרת ומייצאת את מרבית המנגו בעולם. מייצאים בעיקר פלחים מוחמצים או צ'טני (סוג של רוטב), שימורים, ליפתנים וריבות. אנחנו איננו זקוקים להודים, מגדלים אצלנו מנגו המספק את כל הצריכה המקומית, נשאר גם ליצוא לאירופה, מאות טונות בשנה. מטעי המנגו מרוכזים בבקעת הכינרת, בשפלת החוף ובצפון־מערב הנגב. יש כמה זנים, אלא שלא נפרט, כי מי שאינו מבין לא יבין ממילא.

פרי מנגו ראוי למאכל לאחר שאיבד את קשיותו (כמו אגס ואפרסק), אל תתפתו לקנות (יותר בזול) מנגו קשה כמו אבן.

הצרפתיות מעדיפות מטפחת

הקיץ חוזרות הצרפתיות למטפחת והן יודעות לנצל אותה עם המון שיק ולעשותה לאביזר אופנתי אינדיבידואלי מאוד. הצרפתיות תמיד אהבו מטפחות. אבל בשנים האחרונות הן קצת בגדו בהן לטובת כובעים רוסיים וכובעי ברט וכובעי מלחים וכל מיני כובעים דמויי קסדה של אסטרונאוט — כי זה מה שהאופנה דרשה מהן. הקיץ ממליצים אמנם מעצבי האופנה על שפע כיסויי ראש, אבל הצרפתיות דבקות במטפחת. לכל עת ולכל הזדמנות.

בימי שרב מכסים את הראש במטפחת צבעונית מאוד מכותנה הודית; בערבים הקרים — או על שפת הים מול הרוח (זה בצרפת, לא אצלנו) — עדיפה מטפחת משי גדולה בהדפס תורכי או בהדפסים גראפיים גדולים וברורים; לשעות הפנאי יפה מטפחת כותנה משובצת או פרחונית ואילו לערב, להזדמנויות חגיגיות, תתאים מטפחת שיפון דקיקה, שזורה חוטי זהב או כסף נוצצים, שניתן לכרכה דמוי תרבוש ולחזק בסיכה נוצצת וגדולה, להרגשת האלמנט הדקורטיבי.

הצרפתיות הן אמניות בקשירת המטפחת, יודעות להפכה לכובע הדוק, סרט־על־מצח, תרבוש, מעין קסדה וגם להיראות יפה בסגנון ה„בבושקה", כשקצות המטפחת קשורות על העורף או מתחת לסנטר. הכל אופנתי — יש רק להתאים את צורת הכיסוי לצורת הפנים, כי הרי לא לכל אחת כל דבר מתאים.

מי שמטפחות הולמות אותה תב[illegible] לאופנה זאת. מטפחת היא אביזר אלגנטי [illegible] יחסית, רבגוני ומאוד־מאוד פרקטי. היא מכסה ראש לא מסודר, תסרוקת ש[illegible] הצליחה, צבע שלא חודש — וגם [illegible] אביזר אופנתי מאוד להשלמת הלבוש. [illegible] בעצם עושה את הלבוש אופנתי או [illegible] האביזרים:

אגב, הצרפתיות משתמשות במטפחת [illegible] רק לכיסוי ראש: הן כורכות אותה על ה[illegible] (כמו צעיף), על המותניים ובמקום חג[illegible] זורקות את קצותיה על הגב ותולות [illegible] ארנק קטן...

כמעט שכחנו: מי שאינה אוהבת מטפ[illegible] או שאין הן הולמות אותה יכולה להחליף [illegible] כובע קש גדול. גם הוא באופנה.

(ע.ע)

תצלומים מאל. מארי־פראנס ופאס פרשיה

ילדים טסים עם דובי

בימים אלה מלאו עשרים שנה לשירות מיוחד של „סוויסאייר": שירות הליווי לילדים הטסים ללא מבוגרים. בגליון האחרון של Personally Yours ביטאון המזכירות של „סוויסאייר" הרואה אור ב־4 מהדורות (לשוניות), מתפרסם מאמר המתאר את התפתחות שירות זה, שאינו — יש להודות — ייחודי לחברת תעופה זאת.

ב„סוויסאייר" היתה התחלה צנועה ב־1966, עת הוקצו שתי דיילות קרקע לטיפול בנוסעים צעירים, ללא ליווי. עלה מועסקים בכך בצירייך בלבד 65 איש, שרבים ביניהם שולטים בשפות לא אירופיות. בשנת 1985 טיפלו הדיילות והמארחות של השירות ב־17 אלף ילדים בני 5 עד 12, שעברו בנמל התעופה של צירייך — ממריאים, נוחתים או בטרנזיט. הילדים זוכים לטיפול מיוחד של א.ח.מ. עורכים להם סיור בכמה מתקנים של שדה התעופה, דואגים להם לכיבוד ושתיה, יש מי שמטפל במטען שלהם ואם הם צריכים להמתין — יעשו זאת בחדרי המתנה מיוחדים, מצויידים במשחקי מחשב, קוביות לגו, ספרים, אביזרים לציור (לחזות קו[illegible] — לבחירה) ומשחקים יצירתיים. [illegible] יימצא מישהו שיענה לשאלותיהם ו[illegible] להם את הטעון הסבר, אם כי — [illegible] אוליביה פלבר, העובדת בשירות זה 9 שנ[illegible] יש ביניהם נוסעים ותיקים, המתמצאים [illegible]

לדעת אוליביה פלבר ילדים ללא הור[illegible] מתנהגים יפה יותר מאשר אלה הטסים [illegible] מבוגרים, „רק לעתים רחוקות הם חשים [illegible] ומעטים מאוד מתגעגעים הביתה".

אוליביה פלבר מוכנה להשיא [illegible] להורים השולחים את ילדיהם בטיסה [illegible] ליווי מבוגרים: אנא, אל תתנו לילד ממתקים [illegible] מדי ובמיוחד שלא יסחוב אתו דברים [illegible] (את הדרכון, כמובן, הם [illegible] בזרועותיהם); בררו היטב את שעת [illegible] המטוס שבו הילד מגיע, לפעמים [illegible] מקרים וילד שלא ממתינים לו בנמל [illegible] נכנס ללחץ — וזה בהחלט מבוין [illegible] למלא את הטפסים שמבקשים מהם למלא [illegible] הדיוק של התשובות יעזור לילד ולמטפלים בו בזמן הטיסה, גם אם נראה לכם שהשאלות אינן רלוונטיות והפירוט מיותר.

ב„סוויסאייר" (ויש להניח שגם [illegible] תעופה אחרות) קיים תקנון חמור מאוד של [illegible] הטסת ילדים, כי החברה מתייחסת [illegible] ברצינות ובאחריות רבה. צוות קרקע [illegible] את הילד עד המטוס ומבקש מצוות [illegible] להשגיח עליו. למרות הטיפול הרב [illegible] מחיר הכרטיס לילד (בגיל 5־12) הוא 50 אחוז ממחיר הכרטיס למבוגר. ילדים עד גיל 5 חייבים לטוס בלווית מבוגרים, אבל אשר [illegible] לשכור מלווה בחברת הטיסה. מי שמעוניין — יכול לשכור מלווה גם לילדים גדולים יותר — מבטיח ביטאון המזכירות של חברת התעופה השוויצרית, המתגאה [illegible] השירות, בשיגרה, ובעיקר בצוותו [illegible] ויותר אנשים מנצלים אותו.

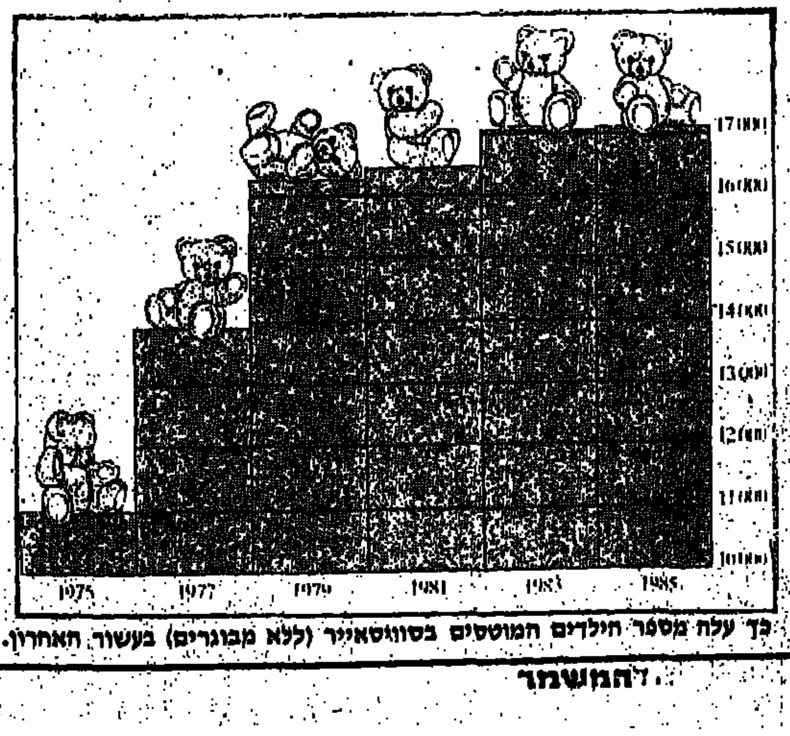

כך עלה מספר הילדים המוטסים בסוויסאייר (ללא מבוגרים) בעשור האחרון.

מתכונים למחברת

מטעמי מנגו

מנגו עדיין יקר, הרבה יותר יקר מכורבית פירות הקיץ, אבל טעמו שווה כל אגורה. אם מצליחים לקנות את הזן הנכון. הדרך הטובה ביותר לאכול היא לקלף דק־דק ולחתוך בסכין חדה פלחים עד הגלעין, לנתק בסכין מהגלעין ולאכול. ולהצטער שהגלעין גדול. מהמועצה לשיווק פירות מסרו לנו כמה מירשמים של מטעמי מנגו, מי שרוצה לנסות – בבקשה.

נתחי חזה הודו ברוטב מנגו

ל־8־9 מנות: 1 ק"ג נתחי חזה הודו; חצי כוס יין לבן; 1 כף רוטב סויה; 1 כף ריבת מישמש; 1 כפית פפריקה אדומה; פילפל לבן לפי הטעם; מלח לפי הטעם; 2 כפות שמן; בצל בינוני, 2 גמבות או פילפל אדום; כף אבקת מרק פטריות פלוס חצי כוס מים; כף פטרוזיליה קצוצה דק מאוד; 600–700 גרם מנגו בשל ולא רך מדי.

מפשירים ושוטפים את נתחי הבשר. מכינים תחמיץ מיין, רוטב סויה, ריבת מישמש, פפריקה, פילפל, מלח וכף אחת שמן. מערבבים ויוצקים על הבשר. משרים בקירור 24 שעות. בסיר בישול שטוח מחממים את השמן, מזהיבים את הבצל ומוסיפים את הגמבה החתוכה. מאיידים כ־5 דקות. בכף מחוררת מוציאים את הבשר מהתחמיץ ומטגנים, ללא שמן, בסיר שטוח, על גבי אש גבוהה, תוך בחישה מתמדת, כ־5־6 דקות. מוסיפים את התחמיץ ומבשלים על להבה נמוכה בסיר מכוסה, כ־30־40 דקות. בינתיים מכינים את המנגו. מחצית הכמות מועכים במזלג ומחצית – חותכים לקוביות 1×1 ס"מ. מטפטפים כמה טיפות מיץ לימון על הפרי. מוציאים בכף מחוררת את נתחי הבשר לכלי הגשה מתאים, מסננים את הרוטב ומחזירים לסיר הבישול. מערבבים את אבקת המרק במים ומוסיפים את הפרי המעוך. מבשלים כ־5 דקות ומשפרים את הטעם. יוצקים את הרוטב על הבשר, מפזרים למעלה קוביות מנגו ופטרוזיליה קצוצה. מגישים עם מחית תפוחי אדמה.

מנגו דה־לוקס

(ממטבחה של פיליס גלזר)

ל־8 סועדים: 1 ק"ג מנגו, 1.5 שקיות שמנת מתוקה; 1 כוס סוכר חום; תבנית מס. 28 או פיירקס עגול.

קולפים את המנגו וחותכים לפרוסות דקות. מקציפים את השמנת המתוקה. מניחים פרוסות מנגו בתבנית האפיה העגולה, יוצקים את השמנת המוקצפת על שכבת הפרי ומקפיאים עד שהקצפת מתקשה; (לפחות 8 שעות). מפזרים את הסוכר החום על הקצפת המוקפאת ומחממים בתנור חם בריחוק של כ־5 סמ' מקצה הגריל, במשך 2־3 דקות עד שהסוכר מתקשה. מגישים חם.

משקה קל ממנגו

כוס פרי מנגו מרוסק; 3 כוסות סודה; 2־3 עלי מנתה (נענע) כתושים או קליפת לימון מגורדת; ½ כוס יין יבש; ½ כוס מיץ לימון; 1 כף ברנדי.

מערבבים היטב בבלנדר את כל החומרים ומגישים עם קוביות קרח.

ראיית מנגו

(מספר „הארי קארי" מאת רן שנער, הוצאת „תמר")

ראיה הוא סלט יוגורט, פופולרי מאד בהודו.

כוס מנגו ירוק (אפשר גם בשל, ואז תמאכל מתוק); כפית כוסברה; חצי כפית נענע; רבע כפית חל טחון; גיל פלוס אשל או אותה כמות של יוגורט; קורט מלח.

קולפים וקוצצים את המנגו; קוצצים את עשבי התיבול, מערבבים יחד את כל המיצרכים ומגישים.

חלב מנגו

(מקור: כנ"ל)

6 כוסות חלב קרן 2 מנגו גדולים ובשלים, קלופים וחתוכים; כפית חל טחון; סוכר לפי הטעם.

מערבבים את החומרים בבלנדר או במיקסר עד שמתקבל משקה אחיד ללא גושים. מקררים היטב.

צ'אטני מנגו

(מספר „הבישול ההודי" בהוצאת ר. סירקיס)

6 מנגו ירוקים; כ־2 כפיות מלח; 3־4 פילפלים אדומים חריפים, קצוצים גס או 2 כפיות אבקת צ'ילי; כוס ורבע חומץ לתת; 2 כוסות סוכר; 2 כפיות אבקת זנגביל; 100 גרם תערובת אגוזים וצמוקים (ללא מלח) קצוצים גס (אם רוצים). טובים במיוחד פקאנים, שקדים ואגוזי קשיו. חומץ לתת ניתן להשיג בחנויות למזון טבעי.

קולפים את המנגו ומגרדים את ציפת הפרי לתוך קערה. בוזקים 2 כפות מלח ומשהים ל־30 דקות. טוחנים את הפילפלים החריפים ומערבבים (או: את אבקת הצ'ילי) עם מעט חומץ עד שתתקבל משחה אחידה. שמים בסיר את יתרת החומץ, מוסיפים סוכר ומבשלים על אש נמוכה, תוך בחישה, עד שהסוכר נמס. מחזיקים את המנגו המגורר בגב כף כדי לסחוט את המיצים ושופכים את הנוזל מהקערה. מוסיפים את ציפת המנגו הסחוטה לסיר ומבשלים על אש נמוכה 5־6 דקות נוספות. מוסיפים את הזנגביל ומשחת הצ'ילי ומערבבים היטב. מבשלים 10־12 דקות, טועמים, אם צריך – מוסיפים מלח. בוחשים פנימה את האגוזים והצימוקים ומבשלים 4 דקות. מאחסנים בצנצנות אטומות (בעלות מכסים עמידים בחומץ). צ'אטני מגישים עם מתאבנים לפני ארוחה או למאכלי בשר/דגים/ירקות כמו קטשופ או סחוג.

פסטיבל תיאטרון מעץ ואנשים

מאת גיורא מנור

הסתיים — ובהצלחה רבה, לדעתי — הפסטיבאל השלישי הבינלאומי לתיאטרון בובות בירושלים. כי מהו מבחנו האמיתי של פסטיבאל? שאינך יכול בשום אופן לראות את כל המופעים, שהיית רוצה לחזות בהם, אפילו אם תתאמץ, תעשה לילות כימים. הפעם אפשר היה לומר דווקא „ימים כלילות", (כפי שרבים נוהגים לכתוב בטעות). כי רוב המופעים נערכו דווקא ביום. בייחוד אלה שנועדו לקהל הצעיר.

התופעה המרתקת ביותר בעיני בפסטיבאל זה, שמגלו האמנותי הוא הרס עפרת, היא השינוי, שחל בסגנון המופעים. אם פעם הימים „בובות תיאטרון" היה בראש וראשונה של מריונטות, ז.א. בובות, התלויות מחוטים, שבעזרתן מפעיל הבובאי את דמויותיו, היום כמעט כל המופעים שיצא לי לראות הם מסוג התיאטרון הקטן, הפשוט, שבו הבובאים האוחזים בובות גלויים לעין, ונעלם יסוד ההוקוס־פוקוס, המיסתורין שבמפעיל הנעלם, ונוצר מתח מסוג אחר — למרות שהכל גלוי, הבובה מקבלת חיים משלה.

למשל, ראויים לשבח יצחק פקר ושתי שותפותיו לעיצוב ולביצוע, כי המופע שלהם „בולה הם החיים" — יש בו הפיוט, שרק [illegible] מסוגלות להגיע אליו. בייחוד הרומאן העצוב של העגור והחסידה נוגע ללב. חלקה השני של ההצגה, המתאר אגדה גרוזינית, מביא אל הבימה דמויות צבעוניות רבות, אבל העיבוד הדראמאטורגי פחות מגובש.

גם „תיאטר מאנדארף" הצרפתי, והמופע שלו „בקר טוב, מאריו". יש בו קסם רב. והבובאי אלברט בונה והורס לעינינו את הדמויות שהוא מכייר מפלסטלינה, מה שמזכיר את סדרות הבובות האיטלקיות מהטלוויזיה.

משהו בסגנון עתיק ופרימיטיבי הביא מפורטוגל פאולו קארוסו. „תיאטרו דום רוברטו" הוא הצגה, כפי שאפשר היה לראות בימי נעורי בירידים באירופה. דמויות הרוכבות על כף ידו של הבובאי, שעיקר הפעולה שלהן להרביץ מכות זו בזו. מי שסבור, שבטלוויזיה של ימינו יש עודף אלימות, שילך למופע זה, ויתברר לו, שזה אינו חידוש של המאה העשרים...

לכאורה יש משהו מוזר בכך, שבתיאטרון בובות נכללו הפעם מופעים של שחקנים „חיים", שחקנים של בשר ודם.

הוקם אוהל מיוחד למיצגים. וגם על בימת תיאטרון ירושלים ובאולם „א" שבבית־הילד שבגן הפעמון התקיימו מופעים, שהם, בעצם, תיאטרון לכל דבר, ולא בובות דווקא.

במסגרת הפסטיבאל נערכו הבכורות של „החלון" מאת רות זיראייל ושל „עוגה, עוגה, עוגה", שיצר רוני פיסקר. המופע של רות הוא יפה ביותר מבחינה צורנית, תנועתית, אבל לא ברור בפן הדראמאטורגי שלו, ומותיר את הצופה, למרות ההנאה הרבה מעצם המתרחש על הבימה, עם סימן שאלה. בכל הנוגע למשמעות או למטרת העניין.

גם „עוגה, עוגה, עוגה" יש בו שימוש מצויין במסיכות ובובות בגודל אדם, אבל הוא סובל דווקא מעודף מסרים, והסמלים מתרבים ומתרבים, עד שהכל נעשה דיפוזי ובלתי ברור כל צורכו.

מה לכל זה — והמיצגים הרבים שנכללו בתכנית הפסטיבאל העשירה — ולתיאטרון בובות?

הרס עפרת הגדיר זאת בערך כך: נכלל כל מה שהוא תיאטרון, שמשתמש בצורה דומיננטית בערכים חזותיים, באמנויות הפלסטיות.

במלים אחרות, תיאטרון חזותי, ז.א. כזה שאין בו טקסט או על כל פנים המלה המושמעת אינה דומיננטית. תיאטרון „עני במלים" והמתרחק מדיאלוג שתפקידו לקדם את העלילה, אופייני לימינו, ואולי מכאן תחושת המודרניזם האמיתי בפסטיבאל הבובות.

לבובה בתיאטרון תפקיד נוסף, שנוצל היטב על ידי משתתפים רבים בפסטיבאל, והוא יצירת ניגודים קיצוניים במימדי הדמויות המופיעות. בתיאטרון בובות אפשר ליצור „שחקנים" שקומתם עשרה ס"מ, שלעומתם נראים אנשים בגובה נורמאלי כבני־ענקים. וזה אחד מייחודיו של תיאטרון העץ.

אבל, ככלות הכל, ללא האדם החי, הגלוי לעיני הצופים או זה הנסתר מאחורי הבובה, אין תיאטרון. הפסטיבאל שהסתיים היה תיאטרון העץ והאדם החי, בשילוב מלבב.

מוסיקה

הגליל — מרכז מוסיקה פעיל

מאת אורה מרגלית

„ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986" נפתחו בקונצרט חגיגי באולם בית־העם בכפר־בלום. האירוע, שהוגדר בנאומי הפתיחה כ„תחילתה של מסורת", הועבר בשידור חי ב„קול המוסיקה", דבר שהוסיף מימד של התרגשות בקהל. התכנית העשירה והמגוונת כללה יצירות מאת באך, פרטוש, בטהובן ומוצרט.

לביצוע הקונצ'רטו הברנדנבורגי מס' 3 לבאך, חברו מוסיקאים ותיקים, כגון יגאל טונה, רפאל כעיקס, זאב שטיינברג, יוסי גוטמן, גלעד קרני, אלכסנדר בגנובסקי, וגבריאל וולה עם מוסיקאים חובבים ומוכשרים, כמו אליאב מריאל ורז כהן, כשאליהם מצטרף נגן הצ'מבלו ממטולה, זמי רביב, בנגינת קרנצה בסגנון באר־רביד...

היצירה נוגנה ללא ניצוח, והנגנים נשמעו כאילו הם הרכב ותיק על אף פעילותם המשותפת הקצרה. הביצוע היה נמרץ (ולעתים אף אנרגטי מדי...) — בחירה מוצלחת של יצירה לפתיחת הפסטיבל.

בקונצרט הפתיחה והסיום שמו להם למטרה עורכי התכניות להביא בפני הקהל יצירות של מלחינים ישראלים. כשהראשונה בהם „אהדה", לפרטוש, להרכב הכלי הנדיר של פסנתר, ויולה וכלי הקשה. ביצירה מנסה המלחין לקרב סגנון של מזרח ומערב במוסיקה על־ידי שימוש בטכניקות סריאליות עם אימפרוביזציות מזרחיות, והיא זכתה לביצוע חי וחם של עדית צבי, יוסי גוטמן וגיום צבלאני.

הרביעייה אופוס 18 של בטהובן נוגנה על־ידי הרביעייה הישראלית באופן מגובש וקולע עם ארטיקולציות ברורות. לקינוח הוגשה החמישייה בלה מג'ור לקלרנית וכלי קשת (ק. 581) למוצרט, כשלרביעייה מתחבר הקלרניטן עלי אבן בצליל דשן ומלא, עם משפטים נהדרים בזרימה עוצרת נשימה.

הקהל שמילא את אולם בית־העם עד אפס מקום, ונשאר בסיום הקונצרט עם „טעם של עוד", הצטרף לקהל המאזינים בבית, שקיבל בשמחה את הידיעה, כי שבוע שלם של מוסיקה קאמרית מגוונת ומשוררת מהגליל מצפה להם בהמשך.

ברהאמס נפלא

מאת אורה מרגלית

הערב כולו הוקדש כולו לבראהמס והתכנית היו ואריאציות על הנושא של היידן לשני פסנתרים, רביעיה מס' 1 לפסנתר וכלי קשת, שלישיה לפסנתר, כינור וקרן וואלסים על שירי אהבה לארבעה זמרים ולפסנתר בארבע ידיים.

גולת הכותרת היתה ללא ספק הרביעיה לפסנתר ולכלי קשת, בביצוע מנינה זלצמן פסנתר, גיל שרון כינור, עטר ארד ויולה ודורון טוויטר צ'לו.

מוסיקה קאמרית אמיתית נשמעה.

הולכת המשפטים היתה מרתקת ודומה היה כאילו הם מועברים בקצה הקשת אל הנגן הבא. כל פרק בוטא באופי ובאווירה המיוחדים לו וכל רעיון וזעיר היה עולם ומלואו. הקהל ידע להעריך את עומק הביצוע על כל רבדיו ונתן גיבוי הולם להתרגשותו הכנה.

הטריו, שבוצע בקורקטיות, תרם צבע נוסף לערב והחינניות של ארבעת הזמרים בשירת הוואלסים היתה סוחפת. שמונה־עשר שירים והדרן מבוצעים בהתלהבות אמיתית על־ידי ההרכב הקולי הנהדר של לילי טונה, מירה זכאי, רינפורד אבנס, מייקל ריפון והפסנתרנים יונתן זך ועירית צבי חתמו את הערב, והקהל יצא מפום בהתרוממות רוח אל רחבת הדשא שמסביב.

קולנוע

הרובוט המאוהב

מאת יעל ישראל

„תקלה מופלאה" החל מ־1.8 בקולנוע „תל־אביב" ת"א.

סטיבן שפילברג יצר למעננו את אי.טי — יצור חמוד וטוב לב מכוכב אחר, שמתיידד עם ילדים. ג'ון ברהם מביא לנו את מס' 5 — רובוט אנושי בעל לב של זהב, רוח שובבה ותום של ילדות. מאחר שאי.טי היה קודם, אפשר לראות ברובוט מס' 5 את המשכו וחיקויו של אותו יצור מתוק ומופלא שהיה אי.טי, הפעם בכיוון בדיוני ממוחשב.

ברהם עשה עד כה סרטי פעולה מהוקצעים כמו „רעם כחול" ו„משחקי מלחמה" או את הדרמה „של מי החיים האלה, לעזאזל". ב„תקלה מופלאה" הוא מנסה את המתכון השפילברגי של שילוב הרפתקאה בין גיבורים רעים וטובים, אנושיות, והרבה חן ותום של ילדות. ואפשר לומר עליו שהוא הצליח לקלוע לחן השפילברגי הזה. הוא עשה זאת בעזרתו של מס' 5: רובוט אנושי יותר מאנושי, למרות שגופו עשוי פלדה ופח, ועיניו הן עדשות צילום משוכללות. הוא כה אנושי עד שהוא אפילו מתאהב בנערה ורוקד אתה בנסיונו לחקות את ג'ון טרבולטה מהסרט „שגעון המוסיקה". אבל עד שהגיע לכך, היה רובוט מס' 5 רובוט מלחמתי מתוחכם ככל הרובוטים שתיכנן משרד ההגנה האמריקני במעבדותיו המשוכללות. גם המדענים שיצרו אותו, קורסבי (סטיב גוטנברג) ובן ההודי (פישר סטיבנס) אינם מוכנים להאמין שהוא יותר ממוח מתוכנת. אבל מס' 5 שנפגע ע"י ברק ומאותו יום מתחיל לחיות — מאמין גם מאמין בקיומו האנושי. והוא אומר, מגלה כוח רצון, מאוויים, סקרנות ומוסריות ואינו מוכן לציית לתפקידו ולהרוג אנשים. הבעיה היא שמס' 5 מחשיב עצמו ליצור אנושי ומוח התוכנה שלו, שלמד במהירות את חוקי בני האדם בטוח שפירוק פירושו למות. ולכן כששליחי המעבדה והצבא מחפשים אחריו ורוצים לתפסו כדי לפרק את גוף הפלדה שלו ולתקנו, הוא בטוח שהכוונה היא מוות למס' 5. הכל מפני שהתחיל לחשוב במושגים אנושיים.

וכך מתחיל מסע הבריחה מפני המדענים המרושעים שרוצים בפירוקו של היצור המופלא, מיבצע כמוהו חזינו בסרט „דאריל" על הרובוט־ילד. למסעו של מס' 5 מצטרפת סטפני (אלי שידי), נערה חתיכה ומשוגעת על חיות, שמחליטה לחרוג ממנהגה ולשם שינוי לאמץ יצור עשוי מקשה של מתכת וצרור כבלים משומנים. וגם המדענים הצעירים קרוסבי ובן שלא ראו נשים מזה חמש שנים מפני שנקברו במעבדה.

האמת היא שהעלילה השגרתית של מרדף רעים אחרי טובים שמסתיים ב„הפי אנד" הוא גורם די משני בסרט לעומת חביבותו של הרובוט החכם והמתוק, שמתנהג כמו ילד, וצופה בכפייתיות בפרסומות ובאופרות הסבון שבטלוויזיה, אך מצד שני עוזר לאחרים ויודע לחקות את ג'ון ויין ושאר כוכבים. גם יוצא במחול הוסטרי עם סטפני. ברגעים אלה נשכחת צורתו המוזרה ואי אפשר שלא לאהוב אותו, כשם שאהבנו את איש הפח מ„הקוסם מארץ עוץ".

הופעה

התכנסות הצוותאות

שלושה־עשר אמנים מתחומי הבידור השונים — שירה, פנטומימה, משחק וזמר — הופיעו בערב סיום שנת הפעילות הארצית של רשת מועדוני „צוותא", שנערך במוצאי שבת באולם צוותא בתל־אביב. הערב היה ארוך, עמוס ומהנה, ממש כמו פעילותם השנתית של 28 (!) מועדוני ה„צוותא" הפזורים עד אילת, למעלה מ־800 פעילויות בשנה במועדונים והשתתפו בהם יותר מ־100.000 איש.

האמנים, שהופיעו כולם בהתנדבות, הביעו בכך את תודתם לצוותאים, וגם השתדלו להציג את עצמם לעיניהם הבוחנות של מי שעשויים להזמין אותם להופעות בשנה הבאה.

את הערב הנחה משה טנא, רכז ארצי של המועדונים, שעמד במשימה הקשה ויצר ערב, שהיה ארוך, לא היה מייגע וכמעט שלא רגע משעמם.

ראשוני המופיעים היו הפנטומימאים ג'וליאן שגרן ואשתו רולנדה. אחריהם עלו לבמה השחקנים דורון מורתי ודורון בן־זאב, שהציגו קטע מתוך הצגתו של יוסף מונדי, „מושל יריחו", העולה מחדש על הבימה.

אסתר שמיר פתחה את התכנית המוסיקלית, היא הספיקה לשיר ארבעה שירים, בטרם הוחלפה על־ידי הזמר הצעיר איציק בכר, שהציג, בין היתר, גם שיר חדש משלו, „נוגעים במלח", שהוגש לתחרות הקדם־ארוויזיון האחרונה, אך לא התקבל. אחר־כך עלה לבימה נציגה של „ההשראה של צוותא", כפי שאמר טנא — אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם. גרנות, אולי אינו יודע לשיר, וגם לא לרקוד, אך הוא הביא ברכה קצרה בשם המפלגה ופתח ברמז עבה: „אמרו לי, שיותר מ־100.000 איש ביקרו השנה במועדוני „צוותא", כמה מהם יצביעו מפ"ם" ומיהר וענה בעצמו „הסיסמה הכי חשובה של המחנה הזה היא לדעת ללכת בדרך ארוכה. יש לנו מטרה והיא שווה שיטרתו עבודה ולא לעשות כל יום את המאזן הזוהי. זוהי השקעה לדורות."

אחרי גרנות עלה לבימה השחקן גדעון שמר, ש„חרש" בשנה שעברה את הצוותאות ב„ערב אלתרמן" שהגיש עם אורה זיטנר. הזמרת חני ליבנה הפתיעה בביצוע טוב לשיר „ירושלים" של ז'ק ברל, נוסף לשירים אחרים שביצעה.

השחקנית שושה גורן הציגה את הקטע „נהג מונית" מתוך תכניתה „מדמות לדמות", המבוססת על אוסף של דמויות ומכתבים, שליקטה בעת ששהתה שבע שנים בארה"ב. הזמרת אילנה גולמן אינה ידועה בציבור הרחב, אך היא מוכרת היטב לפעילי ה„צוותאות". גולמן ביצעה, בין היתר, גם שיר שכתבה והלחינה בעצמה, המוקדש לאסירת ציון אידה נודל.

אחר־כך עלתה לבמה שלישיית „הזמר ניסקין" דני אורלר — הסולו, ופרץ אורלר — נגן מפוחית הבאס. אליהם הצטרף לפני כשנה אורי פידל, לשעבר חבר של שלישיית אורלר. נוספו גם קטעי מוסיקת קאונטרי אמריקנית, המנוגנת במפוחית מיוחדת. הזמרת שולי נתן גרמה להתלהבות מיוחדת בקהל בשיר „אל תשליכני מלפניך" של המשוררת ולדה ובשיר ילדים של הסופר א.א. מילן, מחבר „פו הדב".

השחקן יענקל'ה יעקובסון שהופיע בצוותאות בארץ בתכניתו „עוגת קרם", המספרת על חייל ישראלי המתאהב בנערה לבנונית, בעיצומה של מלחמת לבנון, הציג הפעם שני קטעים חדשים ומבוררים מתוך תכנית שהוא מכין.

ובזה אחרי זה עלו לבימה הזמרות מיכל טל, שלא הצליחה לחמוק מדרישת הקהל שתשיר את „ליושנקה", הזמרת קורין אל־אל, ו„רביעיית „הפונדקאים" מירושלים, המורכבת מעולים חדשים מארה"ב ומקנדה ומבצעת שירי קאונטרי אמריקניים. וכן רביעיית „קולך", המורכבת מיוצאי גרוזיה והזמרת אסנת וישינסקי.

את הערב הארוך חתם הקלרניטן ישראל זוהר בקטעים מתוך המופע „בזוהר והרקיע" ליוותה אותו בפסנתר בתו, שירי, בת ה־18.

ירון אלירום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג למחסנים למשרדים והדרכה במרתף לתקופה של 10 שנים. ברח' המלך ג'ורג' 47, גוש 6911, חלקה 141/1.

תיק בנין 047—3/406

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. ססמי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן: החוק)
בנ/78/451

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר מוסר דוד ואסתר הגישו לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת בניית מדרגות בגוש 166 חלקה 218 ברח' הפסגה בירושלים, דהיינו: בניית מדרגות מלוט במרווח של 4.50 מ' מגבול המגרש.

את ההתנגדויות להתרת בניית מדרגות הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברח' הלל מס' 25, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

אוקיי כימיקלים בע"מ

ח.פ. 5/—105708—51

הודעה על קבלת החלטה מיוחדת באספה כללית יוצאת מהכלל של החברה שהתקיימה ביום 6.8.86, הוחלט בהחלטה מיוחדת להחליף את סעיף 2 (א') בתזכיר החברה בנוסח כדלקמן: 2 (א') לעסוק ביצור, יבוא, יצוא, שיווק ומכירה של כימיקלים מכל סוג שהוא.

יוסף זאבי, עו"ד
רח' אבן גבירול 57, תל־אביב, בשם החברה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

מרחב תכנון מקומי תל אביב יפו

הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו, הומפקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מפורטת מס' 2128 שינוי מס' 2 לשנת 1980 של תכנית מפורטת מס' 421.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש: 6624 חלקות: 240־234 וחלק מחלקה 241, רחוב בני אפרים פינת רח' רוממה דרך הרצליה. עיקרי מטרת התכנית: לתכנן מחדש את החלקות 240־234 וחלק מחלקה 241 בגוש 6624 ולשנות בהתאם לכך את התכנית המפורטת תמס' 421 על שינוייה אשר ההודעה בדבר מתן תוקף לה התפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 466 מיום 8.3.1956.

כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים"

רח' טשרניחובסקי ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 4407 מגרש 16 במושב מצליח ע"י גונה זכי.

מהות הבקשה: ליתן אישור לשימוש חורג לשנוי יעוד מבנה קיים לבית מלאכה (מסגריה) ותיקון ציוד חקלאי, צנרת וכו' לתקופה של 3 שנים.

כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לועדה המקומית "לודים" בציון כתובתו המדוייקת.

את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה.

יורם רבי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים"

המועצה האזורית חוף הכרמל

מיכרז מס' 5

במסגרת פרוייקט הביוב הארצי מס' 15—86/ 05—0434

מוזמנות בזאת הצעות מקבלנים לביוב, הנחת צנרת פי.וי.סי. תא שאיבה ואביזריה, בקיבוץ החותרים.

תכניות, מפרטים וטיוטת חוזה, אשר לרכוש במזכירות המועצה, החל מיום ג' 5 באוגוסט 1986, בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום של —.100 ש"ח שלא יוחזרו.

סיור קבלנים יתקיים ביום ב' — 11 באוגוסט 1986. נפגשים במשרדי המועצה, בשעה 10.00.

רשאים להשתתף במיכרז, קבלנים רשומים ע"פ חוק רישום הקבלנים.

על הקבלן להמציא: א. אישור עוסק מורשה
ב. אישור ניהול ספרים כדין
ג. אישור רישום כקבלן.

הצעות בצירוף תכניות חתומות יש להגיש לתיבת ההצעות לא יאוחר מיום א' — 24.8.86, עד השעה 12.00.

פתיחת תיבת ההצעות — בשעה 12.30.

על המציע להפקיד ערבות בנקאית בשיעור 5% מערך הצעתו, למשך 90 יום, לקיום תנאי החוזה.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

ביצוע העבודה מותנה באישור תקציבי של פרוייקט הביוב הארצי.

המועצה שומרת לעצמה את הזכות לבטל את המיכרז, במידה ולא יאושר התקציב.

אם תחליט כאמור, לא תהיה למשתתפים במיכרז כל תביעה ו/או דרישה מכל סוג שהוא כלפי המועצה ו/או גוף אחר הפועל בשמה ו/או מטעמה.

מרדכי סלע, ראש המועצה

עירית פתח־תקוה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6373 חלקה 295־296 ברח' המ"ג מס' 4. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים 27.5% בניה לקומה, סה"כ 110%.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 2 קומות צמוד קרקע 41.09% בניה בקומת קרקע, 32.35% בניה בקומה א', סה"כ 73.44% בניה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה,

למתן הקלה בקוי בנין, דהיינו הקמת קוטג' דו משפחתי בקו בנין דרומי של 4.50 מ' במקום 5.0 מ' המותרים ומזרחי בקו בנין של 4.70 מ' במקום 5.0 מ' המותרים.

שעל החלקה: 169 בגוש: 18167, רח' גורדון 20 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעירית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, נהריה

טלוויזיה

09.05 שעת כושר – הפעלה גופנית לכל המשפחה. 09.15 קסים קסם – מיכלים. 09.40 ארון קישוט איש לאמאנשה – פרק 11. 10.00 הצופן איקרוס – סדרה בהמשכים בת 5 פרקים. מרעו מטורף ששואף להביא להרס העולם משתמש במרטין נער מחונן שמתכנן בניית פצצה. 10.30 פיצוחים (ש.ח.) 14.05 שעת כושר – הפעלה גופנית לכל המשפחה. 14.15 הישרדות – רב הקוטב. 14.35 רכבת ההפתעות – סרט אנימציה. 15.00 טאו טאו – מעשה בנאקה לבנה. 15.25 "אאוריקה" – מצאתי...: אמצעי בטיחות – הסרט מתאר את תולדות המצאת המצנח. "עיני החתול" והגפרור. 16.00 זהו זה. 17.00 ערב חדש – מנחה: דן מרגלית. 17.30 "קיד וידאו" – שם הפרק: "ידיד לעת צרה". 18.00 "אני אמי והשכן מטול" – סדרה משעשעת שם הפרק: "שירת חייהם לא נדמה" – חלק ב'. 18.25 "פסוקו של מקום" – מבט אל גבעון המוזכרת במקרא. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרטים מצוירים (ערבית). 18.45 "חידושים והמצאות" מיחזור"שכלולים בשיטות השונות לטפל בפסולת שהיא מטרד (ערבית). 19.00 "מפגש" – תכנית שבועית בענייני השעה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "הפלא ופלא" – מאירועי הפרק הזה: נערה בת 14 משמשת בתפקיד מגן. בקבוצת פוטבול אמריקנית; שדרנית תקליטים בתחנת רדיו, שהיא בת 88, ועוד. 20.50 "לקראת שידור". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תעודה – הגבול האחרון – חלק ב'. סרט הבוחן את ההשפעות ההרסניות של השמדת היערות הטרופיים בעולם. שם הפרק: "נתיב עולה בלהבות" בפרק הזה עולים סוף סוף על עקבותיו של השבט האינדיאני, שאנשיו חטפו את בנו של החקלאי הברזילי. 22.20 "חלל" – סדרה דרמטית בת 13 פרקים – הסדרה עוסקת בתכניות"חקר החלל של ארה"ב. במעקב אחר גיבורי הסדרה ומעלליהם נחשפות גם התמורות החברתיות והשינויים הערכיים שחלו בתקופה זו. 23.10 "כרטיסי ביקור" – סדרה בה יוצגו סרטים של תלמידים ובוגרים של בתי ספר לאמנות הקולנוע בארץ. הפעם: 1. "תחנה בירושלים" (ישראל 85) סרטו של רנן שור על חתונת בתו של אריק איינשטיין לבנו של אורי זוהר. 2. "בוקר טוב ישראלי" (ישראל 86) סרטו של אמיר הרגיל. על הקימה בבוקר של חמישה נערים ישראלים שונים ברחבי ישראל. 23.45 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 "בוקר טוב" שטראוס הבן: ולס "סוכריות מווינה"; איבאנוביצ'י: ולס "גלי הדנובה"; יוהן ויוזף שטראוס: פולקה פיציקטו 07.30 "שחרית מוסיקלית" שפוהר: סימפוניה מס. 3; צ'רני: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת בלה מינור; קרויצר: חמישייה לפסנתר, חליל, קלרניית, ויולה וצ'לו; פגניני: ואריאציות "בלט כפרי"; פוצ'יני: קפריצ'יו סימפוני 09.30 "קונצרט בוקר" שוברט: סימפוניה מס. 8 בסי מינור "הבלתי גמורה"; קבלבסקי: קונצ'רטו מס. 1 לצ'לו ולתזמורת; אלגר: פאלסטף – רישום סימפוני; פאייה: בלט, פנטומימה "הכובע והטוחנת"; ליסט: פואמה סימפונית מס. 11.1 57 "מגישים שיר" 12.05 "מאוצר הסרטה" עמנואל עמירן – צ'לו/מיכאל בוגוסלבסקי – פסנתר: באך: סונטה בסול מינור; שניטקה: סונטה לצ'לו ולפסנתר; שומאן: קטעים ברוח עממית 13.00 "קונצרט צהריים" – צ'ייקובסקי: "מוצרטיאנה", סוויטה מס. 4; מוצרט: קונצ'רטו במי־במול מג'ור לשני פסנתרים ותז.; דבוז'אק: סרנדה ברה מינור; סטרווינסקי: סימפוניה במי־במול מג'ור 16.00 "מגישים מוסיקליים" 16.05 "אתנחתא" – בשידור חוזר (19.12.85) נועם בוכמן – חליל/יונתן זק – פסנתר: פרנק: סונטה בלה מג'ור; סוינסם: נגינות ביניים; י. אלוטין: סונטינה; פולנק: סונטה 17.30 "קונצרט מנחה" – הידן: סימפוניה מס. 24 ברה מג'ור; הומל: קונצ'רטו במי־במול מג'ור לחצוצרה ותזמורת; בטהובן: סונטה מס. 28 בלה מג'ור לפסנתר; ברהמס: ששיית כלי־קשת בסול מג'ור; דבוז'אק: סימפוניה מס. 9 במי מינור, "מן העולם החדש" 20.05 "מגישים שיר" 20.07 "דוד הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות" 21.00 "ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986" – שידורים חיים מאולם בית־העם בכפר בלום הידן: "לונדון טריו" בסול מג'ור; דאולנד: חמישה גליארדים לטנור וגיטרה; בריטן: ששה שירים; פרסל: סונטה לחצוצרה ולכלי־קשת ברה מג'ור; פיטר מקסוול דייוויס: "שמונה שירים למלך המשוגע".

רשת א'

07.30 "היו שירים" – פזמונים ישנים והחדשים 08.05 "חוגה" – עם בני הנדל 09.05 "השיר לא תם" – שירים עבריים 09.30 "מפגש" – מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 "רדיו קל" – תכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים 11.30 "השכלה ודעת לכל" – "על ספרות ילדים" – בהדרכת מנחם רגב – "על שירה לילדים" 12.05 "ליבי במזרח" – מבחר שירים מזרחיים ואתנחתות 14.00 "לבת ולבן ולכל המתעניין" – תכניות לילדים א. הדברים הטובים – שעשועונים ופינות הפעלה לילדים; ב. "שאלה תולדות פולי" – קריאה בהמשכים 14.45 לילדים הגדולים "חתול בשק" – ילקוט כלבו 15.25 עוזיה: אלון מספר על נוף הארץ 15.30 "קולדרא" – במת רדיו פרופ' זאב שטרנהל – "האם יתכן פאשיזם בישראלי" 15.53 "ספר הדרך" – סקירה 16.05 "צונית הבוזה התיכון" 17.12 "מינים ביד" 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" "צרפתית למתקדמים" 18.08 "מינחת ערב" 19.05 "שעור בתניא" 19.30 "שירורים לעולים" 22.05 "לכל אדם כוכב" – עם האסטרולוג אילון פקר והעם: מזל אריה" – מכתבי מאזינים וטלפונים

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "חתול בסנדלים" – תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 "ביקור בית" – עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הקשת" – מגזין יומי 12.10 "כל פתוח" – חדשות ופזמונים 13.00 "בחצי היום" – חדשות ופזמונים 14.06 "יש עניין" – עם גבי גזית 15.05 "רגעי קסם" 16.05 "תוצרת הארץ" – תכנית "בקבקתך" לשירים עבריים 17.10 "יומן כלכלי" 17.30 "על מספרים ואנשים" – מגזין המשק והחברה 18.06 "יש שאלות" – עם יצחק אלון 19.00 "היום הזה" 19.35 השבוע בכנסת 20.05 "שורשים" – שבועון לענייני פולקלור ועדות – מגורשי ספרד באיטליה – עם דוד לייך 22.05 "צימוקים ושקדים" – מבחר שירים ביידיש 23.05 "בינינו לבין עצמנו" – שיחות עם מאזינים בשידור חי

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית יום ההפיכה. מרצה: ד"ר אדי קאופמן 06.30 "פוקחים עין" – מידע ומוסיקה לתחילתו של יום 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית 09.05 "אלה בוקר" – עם מיכל ישראלי 10.05 "הפסקת 10" – עם ניב 11.05 "נכון לעכשיו" – עם דן שילון 13.05 מצעד הפזמונים היומי 14.05 "רו רה יומי" – עם רובי לנץ ודני קרפל 15.05 "מפסק ומך" 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים 17.00 "ערב טוב ישראל" – עם דן שילון ויעל דן 18.05 שעה קלה לכלכלה – עם שמואל נחושתן 18.40 משירי הלהקות הצבאיות 18.55 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 "מוסיקה נגוד" – רוק מתקדם קלאסי 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: עלייתם ונפילתם של משטרים צבאיים באמריקה הלטינית (ש.ח.) 22.05 על הרכב והכיפאק – "שירים שהתחרו" אוהבים 23.55 "שיחת חצות" – עם הסופרת יהודית הנדל 00.05 "ישראלי בלילה" 03.05 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר

רשת ג'

06.11 "בחורה לאושר" – להיטים ותיקים 07.07 "שיר נבוקר בבוקר" – פזמונים ישראליים 09.05 "בא לי" – להתמודד עם התקליטיה 10.05 "אותי זה מצחיק" – מערכונים 11.05 "יום יום יס" – עם אבי אתגר – שידור חי 13.05 "פזמון חוזר" – שירים עבריים 14.06 "בטן־גב" – עם שוש עטרי ועוזי פיין 16.05 "הצגה יומית" – עם יגאל רביד 18.06 "קול־כור" – שבועון פופ 20.05 "מופע רוק" – עם דליה כהן 22.05 "מישלנו" – פזמונים ישראליים 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30

אסתר: שובו של מקצוען 5, 7.30, 9.40
אורלי: רכבת אל החופש 5, 7.15, 9.30
בית לסין: לא מאוחר לאהוב 23.15
בן־יהודה: השגעון הגדול
גת: הצבע ארגמן 3, 6, 9
גורדון: בר 51 10, 8, 11.45
דקל: חכמים בלילה
דרייב אין:
נילס הולגרסון 08.00
קוברה 10.00
סקס 12.00
הוד: הקרב על הוועד 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
לימור חדש: מעריץ אלמוני 7.00, 9.30
פאר: רק בין חברים 4.30, 7.10, 9.30
סינמה 1: המשימה האחרונה 5, 7.30, 9.10
סינמה 2: אהבה מטורפת 5, 7.30, 9.30
פאריס: כוורת 12, 2, 4, 7.30, 9.30
ארץ אחרת 23.30
רבינוע:
חן 1: בי"ס לשוטרים מתחילים 5.50, 7.50, 9.50
חן 2: שגעון של לילה 5.50, 7.45, 9.50
חן 3: ספורה של אננס 7.40, 9.50
חן 4: מרגלים כאלה 6, 7.55, 10
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 5, 7.50, 9.50
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: תקלה מופלאה
תכלת: אהבה על הוולגה 4.30, 7.30, 9.30
צוותא: ילדי המרוגות 8.00

רמת־גן
אואזיס: הצבע ארגמן 5, 7.30, 9.30
לילי: תקלה מופלאה 7.15, 9.30
ארמון: בי"ס לשוטרים מתקדמים 5, 7.15, 9.30
רבינוע:
גן 1: שגעון של לילה 7.30, 9.50
גן 2: חופשה מטורפת באירופה 7.30, 9.50
גן 3: הסיפור האמיתי 7.20, 9.50
גן 4: קרטה קיד II 7.20
ספורה של אננס 9.50

ירושלים
אדיסון: קוברה 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: בי"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
רמבו 16.00
אמדיאוס 18.00
אמדיאוס 21.00
אפוקליפסה עכשיו 24.00
בנייני האומה: נשיקת אשה העכביש 7.30, 9.30
כפיר: אלכס חולה אהבה 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: שובו של מקצוען 7.00, 9.30
מיטשל: בר 51 7.15, 9.15
סמדר: כבודו של פריצי 7.15, 9.15
הבירה: מסע עסקים של אבא 7.00, 9.10

חיפה
ארמון: תרגיל לשוטרים מתחילים
אורה: אלכס חולה אהבה 4.30, 7.15, 9.30
חן: קרטה קיד + כחום הגוף 4.30, 7.00, 9.15
עצמון: הקרב על הוועד 4.30, 7, 9.15
פאר: קרטה קיד 5, 7.00, 9.15
קרן אור המוזיאון: יחסים אסורים 4.30, 7.00, 9.15
רון: השגעון הגדול 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: קוברה 4, 7, 9.00
אורלי: פנדאנגו 4.30, 6.45, 9

נתניה
שרון: תקלה מופלאה 8, 10
כטוריה: הקרב על הוועד 8, 10

חולון
סבוי: השגעון הגדול 5, 7.30, 9.30
מגדל: בי"ס לשוטרים מתקדמים 7.15, 9.30
ארמון: קרטה קיד 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: השגעון הגדול 5, 7.15, 9.10

הרצליה
היכל: השגעון הגדול 5.00, 7.30, 9.10
מלון דניאל: וזכרונות מאפריקה 18.00, 21.30

באר־שבע
חן: השגעון הגדול 4.30, 7.30, 9.40

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ה', 7.8

תיאטרון הבימה
השקיעה: 20.30
פרוד זמני: 20.30

התיאטרון הקאמרי
מיכאל קולהאס: 20.30
קידוש בצוותא: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ה' 7.8 בשעה 20.30
קידוש
בשעה 22.45
ג'אז בצוותא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב — חולון
חולון
המרכז — ככר ויצמן קופ"ח עין יהב
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה המ"ג 28
נתניה
קרניאל — מ. מסחרי אורים
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
פינצי — חיבת ציון 43
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33
רחובות
קופ"ח כללית — בני משה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ – כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק – פנימית, נשים.
ביקור חולים – ילדים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.

יד ביד – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04־229488 (11.00–20.00); נהריה – 04־920014 (11.00–20.00). קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החומרי לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנביא 26, קומה ג', טלפון 521566, פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בטלפון בלבד.
ירושלים: מרכז שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 265822, 294869.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־38516

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, ראשון לציון, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, רמלה — 101, טל' 321032, אשקלון — 065־93334, טבריה — 101, נהריה — 04־923333, ים — טל' 101, באר־שבע — 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.40.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'–ה': 5.30, 6.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.36.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
הרכבת תוספל בימי א' בשבוע.

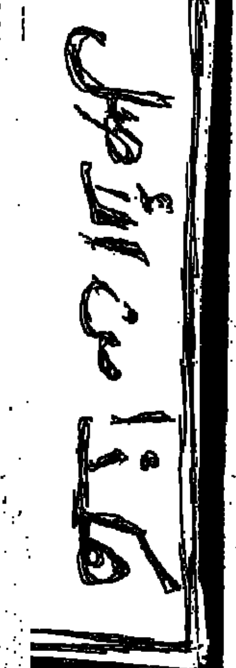

אכזבה בפתיחת האליפות

● שחיה

מאת דוד סיבור

היום הראשון של אליפות ישראל בשחיה היה מאכזב ביותר. האליפות נקבעה למועד מוקדם כדי לאפשר לשחייני מכל אליפות העולם להשתתף בה, אבל אייל שטיגמן ושגב פורת לא השתתפו במשחים האישיים בכלל.

רבים שאלו אם כך לשם מה לקיים אליפות במועד לא נכון בתחרות שבה ההשתתפות היתה מעטה לא נקבעו שיאים ישראליים והרשומים היו בינוניים.

ברוב המקרים ניצלו המנצחים את חולשת האחרים.

בכל זאת הושג שיא גילאי 12 על ידי רביעיית בנים מהפועל ימק"א ירושלים בזמן של 4:39.39.

התוצאות

400 מטר חופשי בנים — 1. יותאי ליפשיץ (הפועל עמק יזרעאל) — 4:08.82; 2. ערן הירש (מכבי חיפה) — 4:10.15; 3. שלישי זוהר וייס — הפועל בני שמעון — 4:10.97.

400 מטר חופשי בנות — 1. מיכל אמין (הפועל הוד השרון / בית ברל) — 4:42.18; 2. מורין פרידמן (הפועל הוד השרון / בית ברל) — 4:45.15; 3. עינת גבאי (מכבי חיפה) — 4:46.51.

200 מטר פרפר בנים — 1. חן שכטר (מכבי תל־אביב) — 2:10.78; 2. ערן גרומי (מכבי ירושלים) — 2:12.53; 3. זוהר גלילי (הפועל עמק חפר) — 2:15.61.

200 מטר פרפר בנות — הדר קליינמן (מכבי קרית אונו — 2:25.29; 2. קרן סרן (הפועל עמק הירדן) — 2:29.85; 3. מורין פרידמן (הפועל הוד השרון / בית ברל) — 2:29.96.

100 מטר חזה בנים — 1. שגיא שטיגמן (הפועל עמק חפר) — 1:08.08; 2. אלון קובל (הפועל בית ברל) — 1:11.14; 3. אמיר גולן (הפועל הוד השרון / בית ברל) — 1:11.37.

100 מטר חזה בנות המשחה היחידי המרתק בתחרות — 1. אירית אפרתי (מכבי תל־אביב) — 1:19.27; 2. ענת אסף (הפועל עמק הירדן) — 1:19.48; 3. זוהר לוונסברג (הפועל גליל עליון) — 1:19.58.

4x100 חופשי בנים — 1. הפועל עמק חפר — 3:39.72; 2. הפועל בית ברל / הוד השרון — 3:45.09; 3. הפועל בני שמעון — 3:48.21.

רביעיית השליחים המנצחת של הפועל עמק חפר נעזרה רבות על ידי שני שחייני נבחרת ישראל בכדורמים — ניר שמיר וטל סנונית — שיוצאים מחר לאליפות העולם במדריד.

4x100 חופשי בנות — 1. הפועל בית ברל / הוד השרון — 4:19.00; 2. מכבי תל־אביב — 4:21.28; 3. הפועל עמק הירדן — 4:23.22.

זוהי אירית אפרתי, שחיינית מכבי תל־אביב, שסיימה אתמול ראשונה במשחה ל־100 מטר חזה באליפות ישראל. היום הראשון באליפות איכזב אבל, המשחה שבו ניצחה אפרתי היה המרתק היחיד. זמנה 1:19.27 דקות.

תוצאות בינוניות גם באליפות ארצות הברית

תוצאות בינוניות הושגו באליפות ארה"ב בשחייה בסנטה קלרה, שבוע לפני אליפות העולם במדריד.

האלופה האולימפית ב־800 מטר חופשי, טיפאני כהן, הסבה לפרפר וניצחה למרחק 200 מטר, בזמן של 2:12.66 דקות.

גייס קורנליוס חתרה 100 ב־57.05 שניות ובמשחה, המקביל לגברים, קבע סקוט מקאדאם זמן של 50.51 שניות.

האלוף האולימפי ב־200 מטר גב, ריק קארי, עבר את המרחק ב־2:02.06 דקות, בשתי שניות לערך יותר מהישגו בלוס אנג'לס. באותו מרחק בסגנון פרפר, ניצח מלווין סטיוארט, בזמן 2:00.17 דקות.

אנדראה הייס שחתה 200 מטר גב ב־2:14.59 דקות וסם שוורץ עבר 200 מטר חזה ב־2:19.29 דקות.

האתלטים יוצאים היום לבלגיה

משלחת של 18 אתלטים מטייאת היום לבלגיה לסדרת תחרויות שיערכו במשך 17 יום.

שמות היוצאים: שם־טוב סבג, איתי אילון, אבי ניסנקורן, דב סמה, אריה גמליאל, אילן עלדוסר, צפריר מיצר, נחום רוגל, ולד צורן, יחזקאל הליפה, עמי ברן, שמעון פרנסקי, עמי נאמן, רמי לנה, אורית קולודני וגבי רוון.

המאמנים הם איתמר פלן ומקסים רינשטיין. בראש המשלחת תעמוד מיה גולכה ורופא המשלחת הוא ד"ר אלי איסקוב.

נצחון לדרום אפריקני בארה"ב

השחיין הדרום אפריקני גרי ברינקמאן בן ה־21 ניצח למרחק 800 מטר חתירה, בזמן של 8.02.08 דקות, לפני האמריקני ג'זן מייקאנן 8.03.10.

טיפאני כהן ניצחה גם ב־800 מטר, בזמן 8:36.72 דקות. הישגו של הדרום אפריקני, הלומד בארה"ב, הוא הרביעי בטיבו השנה.

בהגרלת משחקי גביע המדינה בכדורסל שנערכה אתמול במשרדי איגוד הכדורסל

מכבי ת"א בבית אלפא, הפועל חולון תשחק בנען

מאת יצחק ויסהוף

מחזיקת גביע המדינה בכדורסל, קבוצת מכבי תל־אביב, תתארח בסיבוב הראשון של משחקי גביע המדינה בבית אלפא ותתמודד נגד הפועל בית אלפא מהליגה הארצית. הפיינליסטית — הפועל חולון — תשחק בסיבוב הראשון נגד הפועל נען.

הגרלת משחקי גביע המדינה לעונת 86/87 נערכה אתמול במשרדי איגוד הכדורסל בנוכחותם של מרבית נציגי קבוצות הליגה הלאומית.

משחקי הסיבוב הראשון יערכו ביום שני ה־20 באוקטובר. לסיבוב זה נרשמו 12 קבוצות הליגה הלאומית ו־20 נציגות הליגה הארצית. השנה ויתרו 4 קבוצות ארציות על הופעה במשחקי גביע המדינה ויופיעו תחת זאת במשחקי גביע האיגוד.

משחקי שמינית הגמר יתקיימו ביום חמישי ה־20 בנובמבר, רבע הגמר ב־18 לדצמבר, חצי הגמר ב־12 בפברואר ואילו משחק הגמר ב־9 באפריל.

בהגרלה נקבע כי קבוצות הליגה הארצית יארחו בשלב הראשון את הקבוצות הלאומיות.

בסיבוב הראשון יתמודדו מכבי ראשל"צ־הפועל מעוז חיים; הפועל גן־שמואל־הפועל הגליל העליון; הפועל אשקלון/קרית גת־הפועל עין דור/תבור; הפועל נען־הפועל חולון; הפועל גבעתיים־אליצור נתניה; מכבי כרמיאל־הפועל ירושלים; מכבי דרום ת"א־הפועל ת"א; בית"ר ירושלים־הפועל ר"ג; מכבי חולון/פ"ת־בית"ר ת"א; מכבי חדרה־מכבי נתניה; הפועל בית אלפא־מכבי ת"א; מכבי קרית מוצקין־הפועל חיפה; מכבי ירושלים־אליצור קרית־אונו; הפועל נהריה־הפועל איתן/גבת; הפועל כנרת־מכבי חיפה; אליצור נוה־דוד רמלה־מכבי ר"ג.

מההגרלה עולה שבשלב חצי הגמר (אם כמובן לא תהיינה הפתעות) עשויות להתמודד מכבי ת"א מול מכבי חיפה ואילו במשחק חצי הגמר השני עשויות להפגש הפועל ת"א או אליצור נתניה נגד המנצחת בין הפועל הגליל העליון להפועל חולון.

קבוצות הליגה הלאומית חולקו לשני בתים כאשר בכל בית 6 קבוצות לאומיות ו־6 ארציות. בבית אחד נמצאות גליל עליון, הפועל חולון, אליצור נתניה, הפועל ת"א, הפועל ר"ג והפועל ירושלים ואילו בבית השני נמצאות קבוצות מכבי ת"א, בית"ר ת"א, הפועל חיפה, הפועל איתן/גבת, מכבי חיפה ומכבי ר"ג.

אתמול נערכה גם הגרלת משחקי גביע המדינה לנשים. האלופה אליצור ת"א עשויה שוב לפגוש את יריבתה מגמר השנה, שעברה מכבי דרום רמת חן במשחק הגמר. שתי הקבוצות הללו נקבעו כראשי בתים. הסיבוב הראשון של משחקי הנשים ייערך ב־20 בפברואר ואילו משחק הגמר יקדם למשחק גמר הגברים ב־9 באפריל.

משחקי הסיבוב הראשון: הפועל גליל־תחתון־אליצור ת"א; הפועל עין דור קישון־הפועל שדות־ים; הפועל גבעת־נשר־אליצור ראשל"צ; אליצור ב"ש־הפועל ת"א; הפועל אשכול־מכבי רמת־חן; הפועל עמק־הירדן־הפועל גלבוע; הפועל כפר־גלעדי־הפועל ירושלים; לב ת"א־הפועל משמר־הנגב; הפועל נהריה־אס"א ירושלים; מ.נ. אורתודוכסים נצרת־בני יהודה ת"א; אליצור קרית אונו־הפועל גבעת־חיים; מכבי ראשל"צ/לוד־הפועל חיפה; מכבי רמת־אביב־מכבי ת"א; הפועל גדרות־אליצור סלע ראשל"צ.

קבוצות הפועל שפיים ומכבי דרום רמת־חן עלו לשמינית הגמר ללא משחק.

זאהי יחליט היום: חיפה או תל־אביב

● כדורגל

מאת יוסף גלזר, כתב "על המשמר"

זאהי ארמלי, כוכבה הבינלאומי של מכבי חיפה, יחליט היום באיזו קבוצה יופיע בעונה הבאה — מכבי חיפה או הפועל ת"א.

אתמול דחה ארמלי את בקשת שני ראשי הקבוצות להיפגש עמו כדי שיוכל לשקול בעצמו וללא לחצים את שתי האפשרויות העומדות בפניו.

במשך 4 שעות שוחח זאהי בביתו של פרקליטו סלמאן פראג' בנצרת ובסיום הפגישה הבהיר הפרקליט כי ההחלטה הסופית תהיה כולה של זאהי. הכדורגלן עצמו הבטיח לפרסם את החלטתו הסופית עוד היום בהודעה לעתונות שתוצא ע"י פרקליטו.

נודע, כי על ארמלי מופעל לחץ מצד בני משפחתו להמשיך במכבי חיפה למרות הטענות שהיו לו לאחרונה כנגד קבוצתו.

יודעי דבר מעריכים כי לבסוף ישאר במכבי חיפה אם כי מדברי הכדורגלן ופרקליטו לא ניתן היה למצוא אתמול תימוכים להנחה זו.

נראה כי הנושא הכספי לא יהווה כלל שיקול בהכרעתו של ארמלי מכיוון שהפער בהצעות שתי הקבוצות אינו משמעותי.

אתמול התאכזבו במכבי חיפה מאי קבלת הטלקס ממקסיקו בדבר העברתו של דניאל ברייאלובסקי תמורת 290 אלף דולר אולם החיפנים מעריכים, וגם מקווים, כי העיכוב הוא טכני בלבד וכי המסמך המיוחל יתקבל היום או מחר.

● כדורמים

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הכדורמים של ישראל ממריאה הבוקר לאליפות העולם שתתקיים במדריד שבספרד.

הנבחרת הישראלית שובצה בבית אחד עם נבחרות הונגריה, ספרד ואיטליה.

משחקה הראשון של ישראל יהיה ביום חמישי בשבוע הבא נגד הונגריה בשעה 9 בבוקר. ביום שישי תשחק ישראל נגד ספרד ובשבת מול איטליה.

הנבחרת הישראלית מונה 13 שחקנים: בני לנג (קפטן), איל קניץ, עופר פרידמן, טל סנונית, ארנון סלג, אלי קרמן, ניר שמיר, ורמי סריור (כולם מגבעת חיים), רוני קרן ואוהד בן־דרור (קריית טבעון), רונן שוהם וזוהר רהב (אס"א ת"א), וגידי ריתקון (מכבי קריית אונו).

מאמן הנבחרת הוא ההונגרי אישטוואן גורה, עוזר המאמן גבי וינקלר וראש המשלחת מיקי הרד.

עם הנבחרת יוצא לראשונה שופט בין לאומי — אילן גומבש — לאחר שהגיע למעמד של שופט בכיר.

במשחקי השלמה בליגה הלאומית בכדורמים גברה האלופה הפועל גבעת חיים על האלופה מכבי קרית אונו 8:22. במשחק אחר ניצחה הפועל גוש זבולון את הפועל פ"ת.

25 שערים בפתיחת הליגה הצרפתית

במחזור הפתיחה של משחקי הליגה הצרפתית בכדורגל, הצליחה מטיסי לנצח את מונאקו 1:3.

החלוץ הצרפתי הבינ־לאומי ז'אן פייר פאפן, שנרכש מברוז', הבקיע כבר במחצית השניה, לעיני 46411 צופים במארסיי. המגן אמורוס השווה קודם לכן ל־1:1 בדקה ה־59 ממסירתו של הרני לרכי.

ראסינג פאריס, שחזרה לליגה הגבוהה ורכשה שחקנים במחירים גבוהים, נוצחה על־ידי ראן 1:0. תוצאה גברה האלופה סאן ז'רמן פאריס על לאוואל, בורדו על מץ ונאנט על ליל, שבשורותיה הבלגים הבין־לאומיים, ארווין ואנדרברג ופיליפ דסמט.

ראסינג רכשה כדורגלנים בין־לאומיים, כמו האורוגוואי אנצו פרנצ'סקולי והמערב גרמני פייר ליטבארסקי וכן את הבין־לאומי לואיס פרננדז מסאן ז'רמן.

העולה השלישית, סנט אטיין, נפרדה בסושי כתיקו 3:3.

25 שערים הובקעו בעשרה משחקים, שלושה מהם בבעיטות 11.

ועדה תבדוק נושא צמצום הליגות

ראשי הפועל בהתאחדות לכדורגל ניאותו להקים ועדת שופטים משותפת, שתבדוק את נושא צמצום הליגות הלאומית והארצית בכדורגל. הקמת הועדה תהיה מותנית כלפי ראשי מכבי בהתאחדות לכדורגל המתנגדים לצמצום הליגות.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוויר, אמר אמש כי פרגון וקבע מועד להקמת הועדה. לאחר שהוא יחל בעבודתה תוכל להציע בפני ההתאחדות את מסקנותיה והמלצותיה לדרך הצמצום ואופן הצמצום. סוירי הדגיש כי קיימת בעיה כאשר לצמצום מספר הקבוצות בליגה הארצית ולכן לדבריו יש להקים את הועדה שעשויה גם לפתור מספר בעיות שעדיין לא נתנו עליהם את הדעת.

נראה כי כבר בימים הקרובים תגובש הדרך, ושמות חברי הועדה והיא תעשה בכל הנראה עוד לפני פתיחת עונת המשחקים החדשה. עוזיקם מילצ'ן ממכבי אמר כי הקמת הועדה עדיין אינו מהווה פתרון והדבר ישקל לגופו של ענין. מילצ'ן מבחינתו מתנגד בכל דרך לצמצום הליגות.

בשווייץ כבר פורסם שישראל לא תגיע

מאת יוסף אלמרן, כתב "על המשמר" בשווייץ

נבחרת הטניס של ישראל לא תתייצב למשחק נגד שווייץ (הקובע את העליה לגמר הגביע דייוויס) שאמור להערך בין ה־3 ל־5 באוקטובר בסיינט־גאל, משום שהמשחק חל בראש השנה — זאת כותב היומון רב־התפוצה "לה סוויס" המצטט את שגריר ישראל, דוד ריבלין.

ריבלין מגלה שקבוצת רבנים אורתודוכסיים משווייץ שלחה מברק־מחאה על תאריך המשחק, לשמעון פרס.

לדברי "לס סוויס" משרד־החוץ מנסה לשכנע את הפדרציה הבינלאומית לטניס (שמושבה בלונדון) לשנות התאריך.

גלעד בלום נוצח בתורכיה

מאת יצחק אשל

הטניסאי גלעד בלום נוצח בתחרות באיסטנבול שבתורכיה על ידי הרוסי אנדרי צ'סנקוב המדורג 30 בעולם 0:1, 7:6.

יצויין שבלום הוליך במערכה השניה בשובר שוויון 1:5.

סך הכל הפרסים בתחרות 25 אלף דולר.

● כדוריד

נצחון שלישי לנבחרת הכדוריד

מאת יוסף חכם

נבחרת הכדוריד של ישראל המקיימת מחנה אימונים במערב גרמניה לקראת משחקי אליפות העולם דרגה ג קיימה משחק אימון שלישי מול קבוצת מחוז אובבזקטון וניצחה 10:26 לאחר 6:13 במחצית.

את השערים לנבחרת ישראל כבשו: זלינגר 5, דיין 5, דרוקר 4, קושניר 4, בלדר 2, סומך 2, ורד 2, פרוכטר 1 ורובינשטיין 1.

הנבחרת תגיע היום בשעות אחה"צ לנורווגיה ושם תקיים משחקים נוספים מול הנבחרת הלאומית של נורבגיה.

● כדורסל

יפוי כוח לשקם הפועל ר"ג

מאת יצחק ויסהוף

אברהם חמו, לשעבר מאמן נבחרת ישראל בכדורסל, קיבל אתמול יפוי כוח ממזכ"ל הפועל יצחק אופק ומראש עירית ר"ג אורי עמית לנסות לשקם ולהפעיל את קבוצת הפועל ר"ג.

בפגישה שנערכה אתמול ובה השתתפו מזכ"ל הפועל יצחק אופק, ראש עירית ר"ג אורי עמית, יו"ר מ.פ. ר"ג שאול סוויר, רכז הכדורסל בהפועל איתן חפר, אברהם חמו, מזכירי הפועל ר"ג קובי שוחט, יו"ר הקבוצה לשעבר פנחס יום־טוב ואחרים הוחלט לנסות ולעשות מאמץ כדי להקים את הקבוצה "על הרגליים".

עיריית ר"ג הבהירה כי אינה מוכנה לקחת על עצמה את שיקום הקבוצה לבד. אברהם חמו הודיע כי הוא מוכן לנסות לפנות לגורמים שונים בדבר שיקום הקבוצה. חמו יכנס מייד לפעולה ויעדכן את איתן חפר, רכז הכדורסל של הפועל, על התקדמות פעולותיו.

כל האישים שהשתתפו בפגישה סירבו להתייחס לשאלה מי יהיו צוות השחקנים שיופיע בשורות הקבוצה.

בקר עמל קשות לפני שניצח בארה"ב

אלוף ומבלדון, בוריס בקר, עמל קשה כדי לנצח את באר שולץ מארה"ב 4:6, 6:7 (9:7 בשובר שוויון), בסבוב הראשון בטורניר הטניס בוורמונט, ארצות הברית.

ג'ימי קונורס נאלץ אף הוא לעמול קשה כדי לעבור על המשוכה. אריק קוריטה מארה"ב 6:7, 6:3, 7:5 וטים מאיוט ניצח במפגש כל אמריקני, את ציפ הופר 3:6, 7:6, 7:6 (8:6).

בטורניר זה נוצח הישראלי עמוס מנסדורף על ידי המדורג מספר 1 איוואן לנדל 2:6, 5:7.

במונטריאול היתה הפתעה, כאשר הקנדית קארלינג באסט הפסידה בסיבוב הראשון למערב גרמניה, אוהה פאף 6:3, 6:1, 6:1.

בטורניר בקיצבול, ניצח השבדי יואקים ניסטרום את ג'רמי בייטס מבריטניה 6:3, 2:6.

נצחון לפרקיס באוסטריה

הטניסאי הישראלי שחר פרקיס זכה לזכותו נצחון מרשים בטורניר קיצבול, כשגבר בסיבוב הראשון על המדורג מספר 3, הצרפתי טיירי טילאן 7:6, 6:2, 6:4.

טילאן הציל חמישה כדורי סיום בטרם נכנע סופית.

פרקיס ניצח לאחר מכן בסיבוב השני את האיטלקי סימונה קולומבו 6:1, 6:4.

כך עלה לסיבוב השלישי, האוסטרי הורסט סקוף, שגבר במפתיע על המדורג 14, האוסטרלי פול מקנאמי 7:5, 6:1, 6:3.

הפתעות נוספות חוללו, הספרדי הורחה ארוהה, שגבר על הצ'כי מריאן ואיידה 4:6, 6:7 ושל האיטלקי מריקו אהמליני, שניצח את הספרדי חואן אגילרה 6:4, 6:7, 5:7.

הסובייטים נטלו מדליות בסייף

ברית המועצות נטלה את מירב המדליות באליפות העולם בסייף, שהתקיימה בסופיה.

הסובייטים זכו בשלוש מדליות זהב, אחת מכסף ואחת מארד, לפני מערב גרמניה 2־2־1.

המלך חסן יסביר היום הפגישה עם פרס במסיבת עתונאים בעמאן

שרי החוץ של הליגה הערבית יתכנסו בשבוע הבא בתוניס

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת וסוכנויות הידיעות

חסן מלך מרוקו יערוך היום מסיבת עיתונאים ברבת-עמון ובה יסביר את הסיבות למיפגש עם שמעון פרס באיפראן ואת תוצאות המיפגש.

מקורות ערביים מוסרים, כי שרי החוץ של הליגה הערבית יתכנסו בשבוע הבא בתוניס לדון במיפגש איפראן.

רק בתום כינוס שרי החוץ יוחלט אם יש מקום לכינוס פיסגת חרום של ראשי מדינות ערב. מסיבת העתונאים של המלך חסן נועדה להקדים את הכינוס הזה.

שדר מחסן למזכיר הליגה

תוניס. — המזכיר הכללי של הליגה הערבית, שאדלי קלייבי, קיבל שדר מאת חסן השני מלך מרוקו, אשר תוכנו לא נמסר לפירסום. על כך נודע במטה הליגה הערבית בתוניס.

פגישת שרי החוץ של הליגה הערבית בחודש הבא, בתוניס תהיה הפגישה הראשונה בדרג גבוה של נציגי מדינות ערב מאז השיחות השנתיות במחלוקת בין מלך מרוקו לבין ראש ממשלת ישראל. (ע״ר ע״צ)

הסיפור על הבריחה הנועזת ממזרח גרמניה — מצוץ מהאצבע

מערב ברלין. - סיפורו המלהיב של חיינץ בראון, בן 41, על בריחה מתוחכמת ממזרח-גרמניה למערב-ברלין, בעזרת בובות מחופשות שהולבשו כקצינים סובייטיים – נתגלה אמש כמצוץ מן האצבע.

לטענתו, הצליח לעבור במכונית דרך נקודת הביקורת הקומוניסטית בלי שהוצגו לו שאלות. מאחר שהשומרים לא הבחינו כי הקצינים הסובייטיים אינם בשר ודם. בהתאם לזכויות הכיבוש שנקבעו בתום המלחמה, רשאיות מכוניות צבאיות סובייטיות לעבור בנקודות הביקורת ללא בדיקה.

התברר כי הוא הצליח לחדור למערב ברלין בדרך שיגרתית יותר.

סיפורו של בראון נראה מלכתחילה כדמיוני יותר על המידה בעיני שלטונות הכיבוש האמריקניים, הבריטיים והצרפתיים במערב-ברלין, עתה התברר, כי ספקנותם אכן היתה מוצדקת. במהלך חקירתו על ידי השלטונות המערב-גרמניים הודה בראון, כי כל הסיפור על המכונית המוסווית והבובות המחופשות לא היה ולא נברא, והוא בדה אותו מלבו כדי למשוך את תשומת לב הציבור לנתק בין שני חלקי גרמניה, לקראת יום השנה ה-25 להקמת חומת ברלין, שיחול בשבוע הבא. בתצלום: הבובות ששימשו כביכול כ„ליווי מתוחכם" לבריחה למערב. (ע״ר)

קבוצה נאצית מקימה מחנה אימונים בקנדה

קאלגרי. — קבוצה גזענית אנטישמית מארה"ב, הנושאת את השם „האומות הארית", החליטה להקים מחנה אימונים בחבל אלברטה במערב קנדה.

סוכנות החדשות הקנדית מוסרת, כי ראש הקבוצה הוא קנדי בן 40 ושמו טרי לונג, המגדיר את עצמו כ„כהן הגדול של הלוחמים האריים". הוא הודיע, כי יש בכוונתו להקים מחנה אימונים ל„לוחמיו", בשטח השייך לו בקנדה, כ-200 קילומטרים צפונית מערבית לגלגרי.

קבוצת „האומות האריות" מפעילה זה כבר מחנה אימונים בהיידן לייק במדינת איידהו בארה"ב, השוכנת מדרום לחבל אלברטה. השריף של היידן לייק, היל בארקר, אמר כי אסור ששלטונות אלברטה יתייחסו לנושא זה בקלות ראש.

מצרים מזהירה את סקנדינביה מפעילות טרור מצד אירנים

מאת עלי בדון, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — המשטרות ושירותי הבטחון של דנמרק ושבדיה, הועמדו במצב הכן, בעקבות אזהרה שנשלחה ממצרים למטה ה„אינטרפול". בהודעה המצרית נאמר, כי 17 איראנים הגיעו לסקנדינביה להתקפת טרור על „יעדים מזרח תיכוניים". המצרים העבירו גם את שמות האנשים.

משטרות שתי המדינות שהועמדו במצב הכן סרבו להגיב ולתת פרטים נוספים, פרט לעובדה כי קיים שיתוף פעולה ביניהם. ככל הידוע, הוגברו גם המשמרות על שגרירויות ישראל בשטוקהולם וקופנהאגן. על השאלה מה נעשה לאיתורם של הי"17, שכאמור עשויים כבר להיות על אדמה סקנדינבית, לא נמסרה שום תגובה.

כזכור התפוצצו בדיוק לפני שנה 2 פצצות — האחת בבית הכנסת של קופנהאגן והשניה במשרד של חברת תעופה אמריקנית, וחודשים לאחר מכן, בליל ראש השנה האזרחי, חובלו משרד נסיעות לישראל וחברה לשיווק „קייטרינג" כשר.

ויליאם שרדר, שחי במשך שש מאות ועשרים יום עם לב מלאכותי, נפטר אמש בבית החולים בלואיוויל. שרדר, 54, היה האדם האחרון שנותר בחיים מבין חמשת הגברים, שחיו בעזרת לב מלאכותי קבוע, מאז שנת 1982. בית החולים לא מסר הודעה על סיבת המוות. אולם נודע כי מצבו של שרדר החל להידרדר ביום ג', ושמועות אומרות שלקה בשבץ נוסף – הרביעי במספר מאז הושתל בגופו הלב המלאכותי ב-25 בנובמבר 1984. (צילום: איפי)

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

נצחון הפוליטיקאים

בג"צ מאשר את החנינות/יואל מרקוס

איחוד משפחות נוסח משרד הפנים תחקיר/רומן פרוסטר

לא לשידור

דור השדרים הבא של גל"ץ/רחל סער

שוק ההון

רב שיח "הארץ" בהשתתפות תשעה מומחים בעלי שם

א. שווייצר על האיתות הסובייטי • נחמיה שטרסלר על שכר רעב • ראובן פדהצור על קשר השתיקה-והשתקה בצה"ל • נדב שרגאי על נכסי הרוסים • אור גונדר עם איתן בן יהושע בכבישים • פרופ' יובל נאמן על הבחירה בין חזון לחישוב • יואב קרני על ילדי ברוקלין

מגזין/דן מרגלית • מקורות מדיניים/עקיבא אלדר • מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי • חמוש במשקפיים/קובי ניב • בדין ובצדק/צבי הראל • הטלוויזיה של השבוע/הדה בושס

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים – 6.8.86

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	—	—	1.4910
דולר אמריקני	1	1.46	1.52	1.4818	1.5002	1.4910
לירה שטרלינג	1	2.16	2.26	2.1945	2.2219	2.2116
מרק גרמני	1	0.70	0.73	0.7120	0.7209	0.7159
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2191	0.2218	0.2206
גילדן הולנדי	1	0.62	0.65	0.6317	0.6396	0.6353
פרנק שווייצרי	1	0.87	0.91	0.8815	0.8925	0.8878
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2127	0.2153	0.2141
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2009	0.2034	0.2021
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1901	0.1925	0.1911
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.2978	0.3015	0.29
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0702	1.0836	1.0783
דולר אוסטרלי	1	0.88	0.95	0.9168	0.9282	0.9232
ראנד דר' אפריקני	1	0.34	0.57	0.5656	0.5726	0.5691
פרנק בלגי	10	0.33	0.35	0.3441	0.3484	0.3459
שילינג אוסטרי	10	0.99	1.04	1.0115	1.0241	0.177
לירה איטלקית	1,000	1.01	1.08	1.0329	1.0457	1.0404
ין יפאני	100	0.94	0.99	0.9597	0.9717	0.9650

מחר ב"חותם"

התפלה או תפילה
עוד מעט נתייבש
מאת עמירם כהן

קיבוץ ומשפחה רדופה
אחד סחב את כולם
מאת אהוד דור

היה תכנון?
רפואה ציבורית חולה
מאת עודד ליפשיץ

מי אתה ופמורט?
המחזמר והנקודה היהודית
מאת א.ב. יפת

כל הוליווד – תערוכה
תצוגת ענק על תעשיית החלומות
מאת מרגלית גוטמן

גרשוני מגרש השדים
אמן גדול מציג בירושלים
מאת חיים מאור

ראיון: אוטונומיה מידו!
עם ח"כ בנימין בן-אליעזר (פואד)
מאת פנחס ענברי

חותם אישי – מאת ד"ר מרים מרעי
שלום בית – מאת היה יוסף
הראקירי – מאת לזר

מדורים וטורים
מאת שלמה גלזר, עודד ליפשיץ, אלי הכהן, קובי וינה, זאב צחור, ראובן רחוביצקי, שלי יחימוביץ', שמואל בונים, רון כחלילי

הקרן למען בטחון ישראל

פינה חמה ללב"י

השבוע

☆ התרומה הגבוהה
מעזבון המנוחה גולדפרב עדינה ז"ל
8,685 ש"ח

☆ התרומה המרגשת
לכבוד הבר-מצוה של מיילס בנימין מחיפה, תרמו סבתא וסבא לנגר
230 ש"ח

☆ התרומה הצעירה
ילדי כתה א' בית ספר „הדרים" ראשון לציון
31.60 ש"ח

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י, רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל-אביב 64734

טלקס

● נציגויות ישראל בחו"ל באובר-דרפט

נציגויות ישראל בחו"ל נמצאות באובר-דרפט בבנקים מקומיים, כיוון שמשרד-האוצר לא מזרים באחרונה למשרד-החוץ מספיק כסף, הודה אתמול סגן שר-החוץ, רוני מילוא.

בתשובה לשאילתה של חיים רמון (מערך) ציין מילוא, כי בעקרון אין היתר למשיכת יתר לנציגויות ישראל, אלא שהפעם, לנוכח מצוקת האוצר, לא היה מנוס מלאפשר למספר נציגויות לעשות זאת לצורך מימון שכר דירה ושכר לעובדים. הנציגויות קיבלו לצורך זה אישור ממשרד-החוץ בירושלים. לדעת מילוא הדבר אינו פוגע במעמדה של ישראל והנציגויות שלה בחו"ל. מוטי בסוק

● אושר המשך גביית היטל החינוך

הכנסת אישרה אתמול בקריאה הראשונה, השנייה והשלישית את המשך גביית היטל החינוך בשנתיים הקרובות. היטל זה מכניס לקופת האוצר 125 מיליון דולר בשנה.

העברת החוק בשלוש קריאות, כולל דיון בוועדת החינוך, ארכה שלוש שעות. גובה ההיטל 0.6 אחוזים מהמשכורות והוא נגבה באמצעות הביטוח הלאומי. מוטי בסוק

נציגי המושבים יפגינו בעת ישיבת מרכז „העבודה" היום

במחאה על הסחבת בהעברת הכספים • מה תשיב לנכדך שישאל אותך על הרס המושבים בתקופת כהונתך? – ישאלו את פרס

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

150 נציגים ממחוז המושבים, החברים במרכז מפלגת העבודה יפגינו היום מול אולם הקונגרסים בגני התערוכה בת"א ובתוכו בעת דיוני המרכז שם.

על כך החליט מטה חירום מיוחד, שתוכניתו לפעולות מחאה אושרה בישיבת מזכירות תנועת המושבים, שהתכנסה אתמול בת"א.

המפגינים ישאו כרזות המכוונות נגד ראש הממשלה, שמעון פרס, שר-האוצר, משה ניסים ושר החקלאות, אריק נחמקין, וימחו בכך על הסחבת המימושכת בהעברת הכספים למושבים שנקלעו למשבר – עליהם סוכם עם ראש הממשלה ושר-האוצר ב-9 ביולי השנה.

הפגנה זו פותחת סידרה של הפגנות ברחבי הארץ, שיגיעו לשיא ב-24 באוגוסט השנה, כאשר אלפי חקלאים מכל הארגונים המושביים יעלו להפגין מול לשכת ראש הממשלה בירושלים, במקרה וסחבת העברת הכספים תימשך.

לצורך פעולות המחאה הוקם בתנועת המושבים מטה חירום מיוחד, שבראשו עומד מפקד הנח"ל לשעבר, אלוף-משנה (מיל.) רענן שריר.

במינשר, שיחולק לכל חברי המרכז בגני התערוכה היום, נאמר בין השאר, כי „לא ייחלנו ליום הזה ולא האמנו שאי-פעם נאלץ להפגין במדינת ישראל".

המינשר פונה לחברי המרכז ומבקש מהם להפעיל את הגיונם ומצפונם ולתמוך במאבק המושבים. „אנחנו תובעים את המגיע לנו ולא מעבר לכך", נאמר במינשר בין השאר.

אחת הכרזות שתונף היום בגני התערוכה שואלת את פרס: „מה תשיב לנכדך, שישאל אותך על הרס המושבים בתקופת כהונתך כראש ממשלתך?"

הומלץ להעניק צל"ש לקצין שירה למוות בעציר אשורוב

העציר שנהרג תפס כלאי כבן-ערובה, הצמיד תער לצווארו ואיים להורגו

ראש אגף החקירות במרחב השרון, רפ"ק דוד שדה, אשר ירה בפברואר השנה בעציר אשר אשורוב והרגו, פעל כחוק ובאומץ לב, והומלץ לציינו לשבח — כך קבע סנ"ץ דוד מרוז, שחקר את נסיבות המקרה.

מסקנתו של מרוז נתמכה גם בפסיקתו של השופט יהודה זפט בבית-משפט השלום בנתניה, שקבע כי בנסיבות המאוד מיוחדות בהן פעל רפ"ק שדה ובצורך הדחוף בפעולה מיידית להצלת חייו של הכלאי ניסים יהודה, שהיו נתונים בסכנה מוחשית ומיידית — אין מקום להורות על העמדתו לדין.

מסקנות אלה מתפרסמות השבוע בבטאון המשטרה „מראות". המקרה אירע ב-13 בפברואר השנה. אשר אשורוב ז"ל, אב ל-4 ילדים, היה עצור בחשד רצח קשיש מכפר יונה. הוא תפס יום אחד את כלאי ניסים יהודה כבן-ערובה, הצמיד לצווארו תער ואיים להרגו. עציר אחר נטל את המפתחות מידי הכלאי ושיחרר עשרות עצירים למסדרון.

מפקד תחנת משטרת נתניה, רפ"ק שלום אריכא, הובהל למקום וניסה לשכנע את העציר להרחיק את התער מגרונו של הכלאי. כך עשה גם ראש אגף החקירות במרחב, רפ"ק דוד שדה, שהוזעק אף הוא למקום.

במהלך המו"מ נראה היה כי העציר מאבד שליטה, ואז שלף שדה אקדח וירה שתי יריות דרך הסורגים, שגרמו למותו של אשורוב. פרץ פנימה וירה יריה שלישית לריצפה על-מנת להבריח את העצורים שהתקהלו. הוא משך את הכלאי ניסים שלום והמרד חוסל.

מאז המקרה עברה על רפ"ק שדה תקופה קשה — הוא נאלץ לעבור דירה עם בני-משפחתו ועל ביתו הופקדה שמירה משטרתית. בתקופה זו הושמעו איומים על חייו ועל חיי כל שוטרי תחנת משטרת נתניה. בימים קשים אלה נשאו כולם במתח ובנטל ותמכו בשדה. כל מפקדיו נתנו לו הרגשה כי אינו בודד במערכה.

בבטאון המשטרה פירסם ניצב שאול גבעולי, קצין חינוך ראשי במשטרה, כתבה בנושא „אנשי משטרה מקבלים החלטות", בה הביע הערכה לרב-פקד דוד שדה. (עתים)

מפ"ם

מפלגת הפועלים המאוחדת

המרכז

לוח פעילות שבועית

מה-7.8.86 עד 13.8.86

מחלקת ההסברה

7.8 טבריה – מלון כינורות – 17.00 – ד"ר אברהם רואקייר – לנפשים

8.8 נצרת – 19.00 – אידריס מואסי – לדור הצעיר
קיבוץ גשור – 21.00 – ד"ר ארנסטו קהאן – מניעת לוחמה גרעינית

9.8 קיבוץ מגן – 11.00 – בנגילה – יום עיון לפעילות נעמ"ת וועדי עובדים מראשל"צ
קיבוץ כרם שלום – 13.30 – אירוח סניף פ"ת

10.8 כפר גליס – 18.00 – ח"כ אמירה סרטני, מנחם רז – חוג בית
סניף רחובות – 19.00 – מאיר רוג – מזכירות סניף
סניף חדרה – 20.00 – ולדי מורג – ישיבת מזכירות מורחבת

סמינר נוער מפ"ם יתקיים בקיבוץ כפר-מסריק בתאריכים 10.8.86 – 11.8.86
בהשתתפות: אידריס מואסי, דדה בן-שטרית, ניסן זכריה, מיכאל רועה, נחום שור, שרה דורון

11.8 כפר ערב אל חולד – 17.00 – ח"כ אמירה סרטני, עבד חמזה – חוג בית
כפר אבו סנאן – 18.00 – יצחק פטיש, מנחם רז – חוג בית
סניף כרמיאל – 19.00 – נחום שור, שלמה קיבריק – מזכירות סניף
סניף רמלה – 19.00 – מאיר רוג, יוסי מרציאנו – מזכירות סניף
כפר ברטעה – 20.00 – אידריס מואסי – לדור הצעיר

11.8 – בשעה 19.30 – בסניף פ"ת
כנס מרחב פתח-תקווה – הערכות לבחירות
בהשתתפות הסניפים: פ"ת, הוד השרון, רעננה, כפר-סבא, כפר קאסם, ג'לג'וליה, ראש העין, נווה מונוסון
עם: חנן ארז ואבי שיין

12.8 קריית שמונה, צפת – 8.00 – חנן ארז, ולדי מורג, סיור
סניף פ"ת – 10.00 – נחום שור – לוותיקים
קיבוץ שפיים – 18.00 – ד"ר ארנסטו קהאן – מניעת לוחמה גרעינית
כפר פסוטה – 19.00 – מחמוד יונס, מנחם רז – חוג בית
סניף רמלה – 19.30 מרטין בן-מורה – פגישה עם צעירים

הכנס של מרחב דן דרום אשר נועד ל-12.8 בסניף חולון נדחה ל-3.9.86 (באותו מקום ואותו הרכב)

13.8 – בית המרכז – 13.00 – ישיבת מליאת מח' האירגון

13-16.8.86 – בגבעת-חביבה – נופש רעיוני לוועדי עובדים ופועלי ייצור מאיזור המרכז (חולון, רחובות, ראשל"צ, אזור, הרצליה)
בהשתתפות: חנן ארז, דב פלג, ח"כ אמירה סרטני

ישיבת מזכירות מפ"ם לבחירת נציגינו לו. המנהלת בחברת העובדים תתקיים ביום ד' 13.8.86 – שעה 16.00 באולם הישיבות במרכז
הרכב מומלצי הוועדה הפרסונלית: ג. וילן, ש. אייזנר, ר. רטיג, י. בן-בסט, מ. יונס, א. רונן
חברים המעוניינים להציע הרכב מועמדים שונה יגישו הצעתם למזכיר המרכז עד יום ב' 11.8.86, שעה 12.00

גזבר מועצת עוספיה חשוד בזיוף ומירמה

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

מזכיר וגזבר המועצה המקומית בעוספיה, דובי בכיע סאבא בן 45, נעצר אתמול לשבעה ימים בבית-משפט השלום בחיפה, בחשד לאי-סדרים בניהול חשבונות המועצה, תוך זיוף צ'קים בסכומים שונים.

באיכות המשטרה, רס"ב ניסן ציגלר, טען בבית-המשפט, כי החקירה סבוכה ומחייבת חקירת עדים רבים. לדבריו, יש לחשוד השפעה גדולה בכפרו ושיחרורו בערבות עלול לאפשר לו לתאם עמדות. הוא הוסיף, כי מדובר בעבירות חמורות.

במהלך הדיון התברר, כי בידי המשטרה שתי המחאות של המועצה שהוסבו על שם אנשים הטוענים כי מעולם לא קיבלו צ'קים אלה. לטענת החשוד, הוסבו ההמחאות לזכות להקת המחול של עוספיה.

עוד טוענת המשטרה, כי בשנת 1983 יצאה משלחת מהכפר באופן פרטי ללונדון בה נכללה גם להקת המחול של הכפר. המשלחת כללה אנשים שאין להם כל קשר ללהקה ושאינם תושבי הכפר, ועל-פי החשד סובסדה נסיעתם על-ידי המועצה. לטענת החשוד, מומנה יציאת משלחת זו גם על-ידי גורמים נוספים.

כתבנו מציין, כי הנושא הובא לידיעתה של משטרת חיפה בשנת 1985, לאחר שנבדק הן על-ידי ועדת ביקורת פנימית של הכפר והן על-ידי המטה הארצי של המשטרה.

סניגורו של החשוד טען, כי מעמדו הציבורי של מרשו מחייב לשקול את דבר מעצרו בזהירות, וכי אין כל סכנה ששיחרורו ינוצל להשפעה על עדים.

השופט רפאל חרסונסקי ציין, כי מעיון בתיק החקירה עולה, כי קיימות ראיות לכאורה המסבכות את החשוד בעבירות המיוחסות לו, והורה להאריך את מעצרו בשבעה ימים.

● משרד החינוך והתרבות אישר חמש תוכניות חינוכיות ניסיוניות למניעת השימוש בסמים בקרב הנוער. התוכניות אושרו במגמה לסייע לבתי הספר להתמודד עם בעייה זו.

בפלילים

15 אבובי חשיש נפלטו בחוף עזה

15 אבובים מלאים בחשיש נפלטו אתמול בבוקר לחוף ימה של עזה.

סיור צה"ל שעבר סמוך לשעה 3.30 לפנות בוקר בחוף הים בדרך אל-בלאח שברצועת עזה הבחין כ-15 ...ב"ים שנפלטו מגלי הים אל החוף. חיילי הסיור מסרו את האבובים לבדיקה במשטרה והוברר, שהם הכילו 2,487 סוליות חשיש במשקל של 549 ק"ג, ששווין כחצי מיליון דולר.

משטרת עזה פתחה בחקירה לאיתור מקור החשיש ולאיתור סוחרי הסמים, שהיו אמורים לקבל את המשלוח.

כתב עתי"ם ברדום מציין, שאחת השיטות המקובלות על מבריחי חשיש בישראל היא השלכת אבובים ממולאים בחשיש בשעות הלילה והם נסחפים עם הזרם לכיוון חוף רצועת עזה. מדי שבועות אחדים נתפסים משלוחים כאלה, שאינם מגיעים ליעדם ומגיעים לידי המשטרה. (עתים)

המכונית „שבקה" יום לאחר קנייתה

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

מפלג התנועה של משטרת מחוז ת"א חוקר, אב ובנו החשודים בזיוף ומירמה של מסמכי מכירת רכב.

החשניים פרסמו לפני כחודש באחד העיתונים מודעה על מכירת רכב מסוג רנו משנת ייצור 1978. הם הציגו ללקוח שפנה אליהם את שעון הקילומטראז', שהראה כי המכונית עשתה 73 אלף ק"מ בלבד, וכן טופס „פוליוכוח למוכרה מקרוב משפחה". בעוד הלקוח יושב בדירה, התקבלו קריאות טלפוניות ובהן נתבקשו פרטים על הרכב, וכן הגיעו מספר „קונים" פוטנציאליים.

הקונה התמים רכש את הרכב תמורת 6500 ש"ח ולמחרת נעצרה המכונית לפתע בירושלים ו„שבקה".

בדיקה העלתה כי מדובר ברכב לא תקין שעשה 130 אלף ק"מ, וכי החשניים קנו את הרכב מספר ימים קודם לכן, אך לא העבירו בעלות.

המשטרה מזהירה את הציבור העומד לרכוש כל רכב מפני זייפנים ורמאים.

עשרות עיזים וכבשים נגנבו ממושב תומר

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

גל גניבות חקלאיות פוקד באחרונה את ישובי בקעת הירדן.

ביום שני בלילה פרצו אלמונים לשני דירי צאן במושב תומר, מהאחר נגנבו 65 עיזים ומהאחר 55 כבשים לפני המלטה. ניכר היה בגנבים שהם מתמצאים בנושא והכבשים הגנובות נבחרו אחת לאחת.

במרדף שהתפתח בעזרת גששים ברואים נמצא עדר העזים בהרים ליד רמאללה, מרחק 40 ק"מ ממושב תומר. נראה כי הגנבים שהוליכו את העדר נמלטו לאחר שחשו ברודפיהם. עדר הכבשים שהועמס על משאית עדיין לא נמצא והחיפושים נמשכים.

בן 32 חשוד בביצוע מעשים מגונים בקשישות

צבע החשוד בהתפרצות לפנסיונים בקריית-טבעון ובביצוע מעשים מגונים בנשים קשישות שוחרר אתמול ממעצרו עפ"י צו שניתן בבית-משפט השלום בחיפה.

הצבע, הכיב קורקוס, בן 32, תושב הקריה, הובא לפני השופט התורן, דוד גרשון בחיפה. לפניו טען בא-כוח המשטרה, כי קיים חשד כי במרוצת השבועות האחרונים פרץ הצבע לשלושה פנסיונים בקריית-טבעון בשעות הלילה המאוחרות וביצע מעשים מגונים בנשים קשישות שמתגוררות שם.

בא-כוח המשטרה טען, כי באחד הפנסיונים גילו טכנאי הזיהוי של המשטרה טביעת אצבעות על חלון התריסול שנפרץ, התואמת את טביעת אצבעותיו. המשטרה ביקשה לפיכך להאריך את מעצרו של החשוד ב-5 ימים לחקירה.

החשוד רחה בבית-המשפט את טענת המשטרה, וטען כי הוא עסק כצבעי בשלושת הפנסיונים, שבהם נערכו ההתפרצויות המלווים במעשים מגונים, אך אין לו כל קשר למעשה.

שופט השלום עיין בחומר הראיות וקבע, כי אין באלה כדי לבסס דיין את החשדות, שהמשטרה העלתה כלפי החשוד. „טביעת האצבעות, שנתגלתה ע"י המשטרה מתיישבת עם טענת החשוד, כי הוא עבד במקום כצבעי" — קבע השופט, וציווה לשחררו בערבות של אלף ש"ח. (עתים)

אנו משתתפים בצערם של חברינו
תמי ובני דותן
במות האב
עוזי מלניקוב
קיבוץ בית-זרע

למשפחת בן חורין
ולבית בית זרע
אתכם באבלכם על מות
שאול
קיבוץ גשור

להברתנו מיכל אשכנזי ומשפחתה
משפחת בן חורין וקיבוץ בית זרע
אתכם באבלכם הכבד במות האב
שאול ז"ל
בית מעברות